Интервю

Кирчо Димитров: Грешка е да се пипа Сребърният фонд

Стр. 11

Транспорт

Над половината таксита в София няма да вдигат цената

Стр. 6

Тенденция

Критичен доклад към Македония

Стр. 9

Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

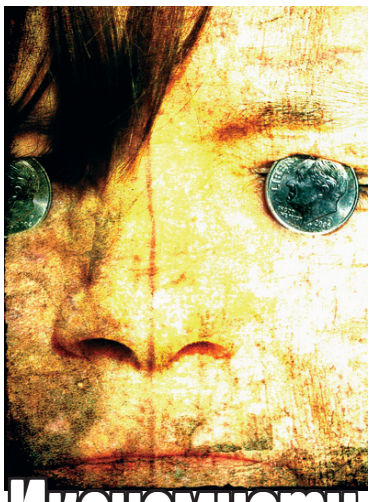
ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

ДУМА®

1 лв.

ЧЕТВЪРТЪК 15 МАРТ 2012
ГОДИНА 21 БРОЙ 63 (6167)

www.duma.bg

Икономисти наемници

Щеше ли някой да вярва на тези „експерти“, ако кажат какви са другите им дейности?

Стр. 13

Креативност

Китайци превръщат зеленчуци в музикални инструменти

Стр. 28

Скандал

И Борисов раздал бонуси миналия Великден

Стр. 4

Допинг

Наши плувци и баскетболист изгърмяха със стимуланти

Стр. 31

Провал на българския бизнес форум в Катар

Предприемачите от арабската страна не се появиха. Според Трайчо Трайков това било нормално

Нечуван провал и конфуз се получи в началото на широкорекламирания у нас двудневен българо-катарски бизнес форум. На събитието, за което от България със специален чартър летяха 100 бизнесмени, съпровождащи официалната правителствена делегация, не се отзова нито една от поканените катарски фирми. Според различни информации покани са били изпратени от 50 до 500 катарски компании. Абсурдът продължи, след като министърът на икономиката Трайчо Трайков откри форума с презентация на английски, която бе изслушана само от българските бизнесмени.

Конфузът с езика Трайков обясни с поканените катарски представители, заради които било предвидено официалният език на събитието да е английски. Липсата на гости обаче не впечатли министъра, който обясни, че въпреки неявяването на бизнесмените от Катар партньорството между двете страни този път щяло да се случи в “конкретни измерения”. “Трябва да се има предвид, че тук решенията за големи проекти се взимат от икономически субекти, които могат да се преброят на пръстите на едната ръка”, анализира Трайков. По думите му българските компании, които се разходиха за срещата в Доха, не трябвало да считат това за изгубено време.

Стр. 2

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Първият щъркел вече кацна в Кърджали и главното му занимание е ремонтът на гнездото, което е в двора на джамията. Според българското поверие, когато видят първи щъркел, хората трябва да си свалят мартеничките и да ги закичат на дърво за здраве през цялата година

Няколко думи

Аида ОВАНЕС

Спестовност

На българския онкоболен не му върви на лечение и лекарства. Ту лекарства не стигат, ту клинични пътеки се орязват, ту и двете накуп. Преобразувайки онкодиспансерите в комплексни онкоцентрове (КОЦ) и вменявайки им куп отговорности - и извънболнична помощ, и диспансеризация, и прочее, очевидно някой просто е забравил да предвиди и пари за изпълнение на множеството дейности *(стр.5)*. Резултатът от този невинен пропуск неминуемо рефлектира и върху медицинския персонал в КОЦ-овете, и върху пациентите - няма пари за лекарства, няма пари за прием в болница. Неправителствени организации на мига могат да изрецитират дълъг списък от жалби на пациенти, останали без лечение. Някои се опитват да се спасят в чужбина - някой дори на цената на продадено жилище. Но оживяват. Други не могат да си го позволят и... напускат този свят. Сред тях има и мнозина, които оставят невръстни сирачета.

Къде е държавата ли? Ами тя първо се отърва от ангажимента си да осигурява онколекарства и прехвърли това си главоболие на касата и на болниците. Сега - реже клинични пътеки. Все едни такива лесни действия за избягване на отговорност. Казано иначе: няма пациент - няма проблем! А може би на държавата й излиза по-евтино оцелели пациенти да я съдят за неизпълнен ангажимент, вместо да осигури лечението им?

ЦЕНИ НА ЛЕКАРСТВА СКОЧИЛИ С ПО 100 ЛВ. ПРИ СЕГАШНАТА ВЛАСТ

Стр. 3

ISSN 0861-1343

България

Провал на българския бизнес форум в Катар

Нито една от поканените катарски фирми не се яви пред 7 министри и 100 наши бизнесмени

От стр. 1

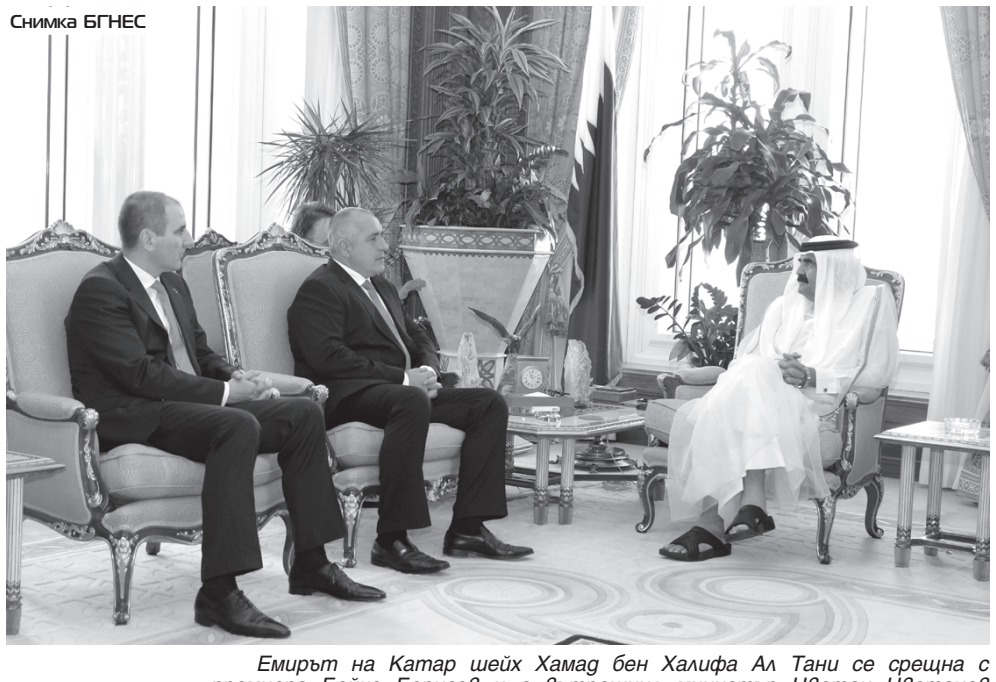
"Форумът е нещо чудесно, но истинското съгласие за постигане на проекти според мен ще стане на срещите с инвестиционните организации", оптимистично продължи икономическият министър, въпреки че призна, че катарските инвеститори били много взискателни и от гледна точка на възвращаемост, и от гледна точка на качество на инвестицията. Той добави, че досега не са се заинтересували от нито един от предлаганите им земеделски проекти.

Междувременно на среща със земеделския министър Мирослав Найденов се оказа, че Катар проявява интерес към отглеждането и вноса на български агнета и производство на месо. За евентуалния интерес заговори председателят на държавната компания "Хасад фууд" Насър Мохамед Ал Фухаид Ал Хаджири. Според пресцентъра на МЗХ Катар иска да развива производство в България на пшеница, ечемик и царевица. Отглеждането ще е близо до пристанища, за да се изнася.

Бойко Борисов освен Трайков и Найденов беше взел в Катар още 5 министри - Цветан Цветанов, Николай Младенов, Лиляна Павлова, Аню Ангелов и Ивайло Московски, както и кметицата на София Йорданка Фандъкова. Премиерът обяви, че е дискутирал с домакините възможности за инвестиции в летището на Балчик и в магистрала "Черно море". "Надявам се в рамките на 3-4 месеца премиерът на Катар да посети България и да вземем окончателно решение по тези големи инфраструктурни обекти", каза Борисов.

Емирът на Катар шейх Хамад бен Халифа Ал Тани е получил позлатен пистолет, произведен в България, копие на документ от 12 век от архивите на България, в който се говори за Катар, и копие на карта, която включва емирството. В процес на финализиране били преговорите за създаване на Център за изследване на Югоизточна Европа в Катар с участието на български университети и Център за изследване на Персийския залив в София с подкрепата на Катар. Външният министър Николай Младенов изтъкна, че пилотите в самолета на емира били българи.

Снимка БГНЕС

Емирът на Катар шейх Хамад бен Халифа Ал Тани се срещна с премиера Бойко Борисов и с вътрешния министър Цветан Цветанов

Йордан Христосков:

Борисов не плаща пенсиите на Станишев

През годините, в които пенсиите са замразени, покупателната способност на пенсионерите е спаднала с цели 20%. Това става ясно от изказване на бившия управител на НОИ Йордан Христосков. "Вместо да търсим решение на проблема, пищим, че някой преди нас вдигнал пенсиите и, видите ли, "аз плащам пенсиите на Станишев". Това е толкова глупаво, че всеки нормален човек би се смял на подобно нещо. Но ние сме страната на абсурдите", каза Христосков. Според него твърдението на Борисов, че 3 млрд. лв. от фискалния резерв са отишли за покриване на увеличението на пенсиите от предишното правителство, не е вярно. "Ако тръгнем по тази логика, това означава всяко следващо правителство да обвинява предишните. Правителството на Костов свари минималната пенсия на 37 лв., а максималната на 111 лв. До края на мандата и минималната, и максималната пенсия се увеличиха почти двойно. Трябваше ли тогава правителството на Сакскобургготски да обвинява Костов, че плаща увеличението, което е направил той? По същия начин по времето на НДСВ пенсиите нараснаха също доста съществено. Трябваше ли тройната коалиция да обвинява НДСВ", попита бившият шеф на НОИ.

Христосков е категоричен, че предишното правителство е увеличило пенсиите през 2009 г., като напълно е спазило правилата и тенденциите, заложени в предишни години. Той обяви, че правителството на Станишев е увеличило пенсиите точно с толкова, с колкото е било предвидено по закон.

Бившият управител на НОИ смята, че сегашното правителство няма яснота за приоритетите в икономиката, а привличането на чуждестранни инвестиции се свежда до екзотики като евентуален строеж на писти за "Формула 1" от арабски фирми. Христосков е категоричен, че в последните години в България не е дошъл нито един сериозен чуждестранен инвеститор, който да създаде трайни работни места.

39 агенти на ДС в три университета

Комисията по досиетата оповести принадлежността към бившите служби на Държавна сигурност на 39 служители, заемали високи постове в три университета. Проверени са над 400 души в Софийския университет, Икономическия университет във Варна и Университета по библиотекознание и информационни технологии. Проверката е била сред ректорите, заместник-ректорите, деканите, заместник-деканите, директорите на филиали и департаменти и ръководителите на катедри.

От 339 проверени в СУ агентите са 35-ма. Сред тях са проф. Валери Стефанов, проф. Георги Бакалов и проф. Милко Петров. Във Варна са проверени 56 човека, а в Библиотекарския вуз 24, като във всеки от тях има по двама души с принадлежност към ДС. Сред тях са ректорът на УНИБИТ проф. Стоян Денчев и бившият зам.-ректор Иван Белчев.

ПУБЛИКУВАЙТЕ

Вашите малки обяви, поздравления и възпоминания на страниците на вестник ДУМА

АДРЕС ЗА РЕКЛАМА И МАЛКИ ОБЯВИ В ГР. СОФИЯ
Редакция на в-к Дума:
1784 бул. "Цариградско шосе" №113А,
тел.: 02/9705 205; 9705 221
факс: 9752 604
e-mail: reklama@duma.bg

ОТ ПОНЕДЕЛНИК ДО СЪБОТА. ЦЕНИТЕ СА БЕЗ ДДС.

1 КОЛ / 50 ММ ИЛИ 2 КОЛ / 25 ММ = 10 ЛВ.	1 КОЛ / 75 ММ = 15 ЛВ.
2 КОЛ / 40 ММ = 20 ЛВ.	2 КОЛ / 50 ММ = 25 ЛВ.
2 КОЛ / 75 ММ = 30 ЛВ.	2 КОЛ / 90 ММ = 32 ЛВ.

РАБОТНО ВРЕМЕ:
ОТ ПОНЕДЕЛНИК ДО ПЕТЪК: 10:00 - 17:30
ЗА ОБЯВИ ЗА СЛЕДВАЩИЯ ДЕН: 10:00 - 13:00

Инфоцентър ДУМА, София, 1000,
ул. „Позитано" №20,
тел.: 02/810 73 78, 0886 707 551,
работно време: 9,00 - 16,00 ч.
duma_infcenter@abv.bg

Подслушването не намалява, увеличават се фалитите

Подслушването в България не е намаляло през 2011 г. въпреки множеството скандали със СРС-та през годината, показват данните от годишния доклад на Софийския градски съд. Статистиката разкрива безкритичността на председателя на съда Владимира Янева и упълномощените от нея заместници за разрешаване на СРС, защото са постановени едва 2 отказа за подслушване на прокуратурата и МВР.

На този фон за 2011 г. е разрешено използването на специални разузнавателни средства в 6008 случая. Ефективността на подслушването леко се увеличава, като в 14% от случаите то е послужило за доказателства пред съда при 12% през 2010 г.

Обезпокояващи са данните за непрекъснатото увеличение на производствата за обявяване в несъстоятелност. Фалитите се увеличават вече трета поредна година и достигат 439 само за района на Софийския градски съд. През 2010 г. производствата са били 321, а през 2009 г. - 242.

НЕЗАВИСИМИТЕ ДЕПУТАТИ НЕ ВЗИМАЛИ СУБСИДИИ ОТ ГЕРБ

Депутати на "Атака", които се обявиха за независими, но все пак декларираха принадлежност към ГЕРБ, отрекоха вчера да получават финансиране от партията на Борисов.

На брифинг в кулоарите на парламента Камен Петков заяви, че независимите искат да сложат край на проблема със субсидиите и да запушат устата на спекулиращите с темата. Тодор Великов отрече твърденията на Синята коалиция, че срещу независими депутати имало спрени призовки, спрени дела. Той представи писмо от ГЕРБ до председателя на парламентарната антикорупционна комисия, в което се посочва кои са независимите депутати, декларирали принадлежност към ГЕРБ, и се дава информация за разпределянето на получаваната от ГЕРБ държавна субсидия.

В писмото се подчертава, че декларирането на принадлежност на независими депутати към ГЕРБ не означава, че ГЕРБ е изплащала суми към тях.

ПОКАНА

На 22.03. т.г. от 18 ч. в Пиано бара на Столичната библиотека ще се състои премиера на новата книга с разкази "Водовъртеж" от Весела Люцканова. Книгата ще бъде представена от литературния критик Благовеста Касабова. На премиерата ще присъстват героите на разказите.

България

Цитат на деня

> **Аз не съм достатъчно кьсопаметна. И не съм овцата Доли**
>
> Татяна Дончева обрисува своите политически качества

Цени на лекарства скочили с по 100 лв. при сегашната власт

Опозицията създава комисия за поскъпването и обслужването на корпоративни интереси от властта

Искра МИЛЕВА

28 лв. и 44 ст. е била цената на лекарството анастазол по време на управлението на тройната коалиция. След идването на ГЕРБ на власт цената на лекарството скача точно със 100 лева и става 128 лв. и 68 ст. Цената на циклоспорин от 77 лв. и 50 ст. в момента е 177 лв. и 97 стотинки. Суматропинът вече струва 249 лв. и 06 ст., докато преди три години цената е била 96 лв. и 02 ст. Тези данни изнесоха вчера Мая Манолова от КБ и Лютви Местан от ДПС малко след като мнозинството прие създаването на анкетна комисия в парламента за проучване скока на цените на лекарствата и отговорните за това. Депутатите от ГЕРБ приеха предложението на опозицията, но вкараха точката като последна в дневния ред за тази седмица.

Този лек повей на управленски конструктивизъм всъщност е квазисъгласие, коментира Местан. Той бе категоричен, че мнозинството няма никакво намерение да разгледа създаването на комисията или "чака Бойко Борисов да се върне от Катар и да реши проблема с министъра".

Въпреки опитите на правителството да заглуши темата с цените на лекарствата излизат нови данни за високи цени на лекарства, заплащани с публични средства, заяви Мая Манолова. Тя допълни, че от бездействието на здравния министър и ръководството на НЗОК са се облагодетелствали определени фирми. От това обаче страдат хората, като все по-малко от тях се лекуват, продължи Манолова. Закриват се болници, спешната помощ не стига навреме до хората заради пилеене на публични средства, каза тя. Манолова обясни, че комисията ще се занимае точно с тези въпроси, тъй като е очевидно, че правителството няма воля и компетентност да отговори.

Ако обаче от мнозинството си мислят, че ще решат вътрешнопартийните си въпроси чрез създаването на тази комисия, преди това разтакавайки я във времето, това няма да стане, отсякоха от опозицията. Вече няма да е достатъчно освобождаването на някой министър, защото това няма да даде отговор на съществения политически въпрос - кой е допуснал държавният бюджет и този на НЗОК да бъдат ощетени с милиони, заяви Лютви Местан.

Чии корпоративни интереси стоят зад управленските действия и престъпното бездействие на изпълнителната власт, попита още депутатът от ДПС. Той припомни как когато скандалът с цените на лекарствата се разгоря, Борисов каза, че на секундата е уволнил зам. здравната министърка Гергана Павлова. На секундата бяха ли върнати средствата, попита Местан. Той коментира и отговорността на управляващите, тъй като на въпрос защо е сложен таван на средствата за лечение на болни деца, е било отговорено, че такъв е бил съветът на министъра. А кой се е съгласил - тук е отговорността, отсече Местан. Той бе категоричен, че този път номерът с връщането на бонуси и уволнения няма да мине.

Снимка Марието ТОМОВА

Мая Манолова и Лютви Местан са убедени, че правителството няма полезен ход по драмата със скъпите лекарства

КАРОЛЕВ НАПУСКА СОС, ЛЮБКА КАЧАКОВА ВЛИЗА

Владимир Каролев напуска Столичния общински съвет, съобщи "Всеки ден". Самият той потвърдил новината, че щял да го направи през април. Каролев се обосновал със слабите резултати на НДСВ на последните местни избори.
Каролев е общински съветник от НДСВ през последните два мандата. В общината икономистът ще бъде заместен от бившия зам.-министър Любка Качакова.
Каролев мотивира несъгласието си с политиката на НДСВ с това, че организацията се "заиграва с маргинални партии, които освен че са по-малки от НДСВ, нямат и политическа физиономия". Въпреки разочарованието си той демонстрира вярност към НДСВ и обяви, че няма да ходи в друга партия, докато НДСВ съществува. Според него партията може да достигне 5-7%, ако върви в правилна посока. Финансистът не възнамерявал да ходи и в новата партия на Меглена Кунева.
Любка Качакова, която ще заеме мястото на Каролев в СОС като следващ в жълтата листа, бе депутат от НДСВ и зам.-министър на икономиката и на околната среда. Тя бе сред най-приближените на Николай Василев, но впоследствие той я уволни като свой заместник, отговарящ за търговията. След излизането си от активната политика тя стана управител на фирма, занимаваща се с културен туризъм.

Моника Янова ще съди земеделския министър

Моника Йосифова се закани вчера да съди земеделския министър Мирослав Найденов за изказванията му, които замесвали името ѝ в корупционния скандал с лобиста Петер Хохегер в Австрия. Тя посочи, че атаката срещу нея е политическа и заяви, че ще подведе под съдебна отговорност всеки, който я свързва със скандала, като спомена и името на вътрешния министър Цветан Цветанов.

Вчера Янова даде пресконференция, на която предостави договорите си с австрийската компания "Хохегер", въпреки че имат клауза за конфиденциалност. Тя ще ги предостави и на депутатите. Първият договор Моника Янова е подписала през 2006 г. и той е за 240 000 евро. Вторият е от 2008 г. и е за 150 000 евро. Нямам медийна империя и моето име в Австрия не е замесено в политическа корупция, категорична бе Янова. Тя обясни, че е работила за имиджа на България и няма от какво да се притеснява. Според нея някой се опитва да измисли и да създаде изкуствен скандал в България, а причината за атаките тя вижда единствено в това, че живее с лидера на БСП Сергей Станишев.

Янова е работила с три поредни правителства, в момента има подписан договор в Министерството на здравеопазването. Близо 50% от приходите ѝ са от институционални проекти и още толкова от корпоративни. Между 1 и 1,5 млн. лв. е годишният оборот на пиар фирмата ѝ. От 2005 г. досега тя е платила над 1,7 млн. лв. данъци.

Снимка БГНЕС

Станишев обвини кабинета, че няма никаква европейска политика

Сергей Станишев:

Десните правителства задълбочиха кризата

"След първата година на кризата в Европа настъпи политически обрат и в резултат на европейски, а и на много национални избори в Европа дойдоха на власт консервативни десни правителства. Тогава се смени икономическата парадигма, започнаха да се прилагат повече рестрикции, балансирани бюджети и това трябваше само по себе си да изведе Европа от кризата. Тази политика се води вече близо две и половина години и в Европа, и в България. Резултатите са налице и се изразяват в следните констатации: доверието в еврото не е поголямо, икономиките в повечето европейски страни са в рецесия и се срива цялата социална система в Европа". Този извод направи вчера лидерът на БСП и президент на ПЕС Сергей Станишев по време на лекция пред студенти във Великотърновския университет "Свети Кирил и Методий".
България посрещна кризата в сравнително добро икономическо здраве, смята Станишев. През 2009 г. държавният дълг на България е бил 14% от БВП, един от най-ниските в целия ЕС. За сравнение бе дадена 2005 година, когато този дълг е възлизал на 30%. България имаше и бюджетни излишъци, а не дефицити, коментира Станишев. Според него дясната политика на последното управление е унищожила всички това. Той обвини кабинета, че не знае нито каква европейска политика да води, нито какви цели да отстоява в рамките на ЕС. Ако нямаме ясна своя политика и интереси, какво искаме да видим в Европа, ще бъдем страна, която се присъединява към нечии други инициативи, каза той.

България

Борисов раздал бонуси миналия Великден

Половин милион са платени над заплатите на „образцови" служители в МС

Въпреки уверенията на Бойко Борисов, че не е знаел за раздаваните бонуси, се оказа, че администрацията на Министерския съвет също не е останала без допълнителни пари. Справка на сайта Медиапул показва, че в МС са раздадени 247 384 лв. над заплатите за миналата година. Отделно служители в централната администрация са получили допълнителни възнаграждения по граждански договори, възлизащи на още 247 хил. лв.

Половината от бонусите в централната администрация на Министерския съвет са дадени наведнъж в навечерието на Великден. На Велики четвъртък почти всички служители под прякото ръководство на премиера са получили между 240 и 626 лв. за достойно посрещане на празника. Наградени са 319 души от централната администрация на МС при обща численост от около 400 души.

В заповедта за премиите фигурира мотивировката "за образцово изпълнение за служебните задължения". От това излиза, че 80% от служителите в МС са "образцови". Двама от тези чиновници явно работят по-образцово от останалите и затова са получили и повече пари - единият е награден с 1350, а другият със 798 лв.

През 2011 г., освен като награда за "образцов" труд, бонусите са раздавани за "извънредно натоварване", "значителен обем работа" и "съществен принос за реализиране на задачите на дирекцията". Бонусите тук са най-различни и варират между 150 и 1200 лв.

Любопитна е формулировката и при раздаването на втората голяма порция допълнителни пари в МС през ноември 2011 г., когато с шест заповеди на главния секретар са наградени 315 души. 287 от тях взимат между 150 и 900 лв. за "постигнати резултати" в работата, без да се казва какви. Десет са наградени с между 600 и 800 лв. за организирането на изборите, а 12 с между 500 и 900 лв. за "доказан принос при осъществяването на приоритетни задачи".

Според последния доклад за състоянието на администрацията от 2010 г. служителите в централната администрация на Министерския съвет и без това получават най-високите средни заплати в публичния сектор - 1655 лв.

ПРОТЕСТ НА УЧЕНИЦИ И РОДИТЕЛИ ЗАТВОРИ УЧИЛИЩЕ

Ерол ЕМИЛОВ

Над 90% от учениците в СОУ "Свети Кирил и Методий" в село Брезница не присъстваха на учебни часове вчера сутрин. Причината е недоволството на родители и учители заради назначаването на новия директор на школото Ангел Живков.

Решението за бойкот на учебния процес бе взето на общоселско събрание във вторник вечерта. В него участваха родители на ученици и учители, които подписаха декларация за отмяна на заповедта за назначение на Живков като директор на школото. То е изпратено до началника на РИО в Благоевград Ивайло Златанов и министъра на образованието Сергей Игнатов.

В училището имаме достатъчно кадърни и дългогодишни учители, които могат да поемат управлението му до провеждането на конкурс за титуляр, се казва в протестната декларация на брезнишките педагози. Те са категорични, че недоволството не е на етническа основа и нямат нищо против новият им шеф да бъде християнин, но да бъде избран от колектива.

До недоволството се стигна в четвъртък миналата седмица, когато досегашният директор на училището в гоцеделчевското село Фатме Уруч подаде оставка. Тогава учителите изпратиха кандидатурите си за нов директор до образователния инспекторат в областния център на Пиринско.

Ангел Живков е третият назначен управник на школото в Брезница за последните две години.

Медици и пациенти от специализираната болница по кардиология във Велико Търново вчера излязоха на мирен протест. Пред сградата на Районната здравноосигурителна каса негодуваха срещу намаления бюджет за тази година. Протестиращите обясниха с тревога, че средствата за лечение са орязани с 35% в сравнение с миналата година, а това застрашава обслужването на спешните болни с инфаркт

АРЕСТУВАХА ВАРНЕНСКИ ОБЩИНСКИ ШЕФ ЗА РЕКЕТ

Шестима души са били арестувани при акция на полицията във вторник следобед. Сред задържаните е шефът на отдел "Икономическо развитие" в община Варна Ивайло Костов. Той е арестуван пред дома си с крупна сума пари.

На 18 февруари бизнесмен от Русе получил обаждане на мобилния си телефон от непознат, който се представил за прокурор от Варненската районна прокуратура и го извикал на разпит. Делото било за пране на пари. Мъжът допълнил, че ако не се яви, бизнесменът ще бъде задържан и доведен в прокуратурата с белезници.

Същия ден русенецът споделил разговора със свои познати съграждани, които му предложили помощта си. Уверили го, че могат да бъдат посредници и да решат съдебните му проблеми. На 18 и 19 февруари бизнесменът предал на посредниците общо 200 000 лв. Няколко дни по-късно те му обяснили, че нещата продължават да са сериозни, защото случаят му бил предаден на Комисията за установяване на имущество, придобито по престъпен начин. След този разговор изнудваният получил серия от анонимни обаждания, в които му поискали 60 000 евро.

кратки

Пребиха пенсионери за 5 лева

Възрастно семейство беше пребито и ограбено в село Тюркмен, община Брезово. Двама непознати с шалове на главите влезли през незаключена входна врата в къщата на 82-годишните пенсионери и поискали парите им. Единият от маскираните бил с нож и с него нанесъл повърхностни рани по главата на мъжа и срязал дланта на едната му ръка. Другият нападател с ритници съборил на земята съпругата на пенсионера. Мъжът дал намиращите се в къщата 5,20 лева на нападателите, които след това си тръгнали.

Спасиха чужденец от самоубийство в столично казино

Столични полицаи предотвратиха самоубийство на чужденец в казино. Той се заключил в тоалетната с намерение да се самоубие. Минути след сигнала служителите на реда били на мястото, проникнали незабавно в помещението и задържали самоубиеца. 36-годишният иракчанин А.Р. имал статут на бежанец, бил постоянен клиент на казиното. Тази нощ пил доста алкохол, загубил пари и поискал назаем от заведението. След получения отказ изпаднал в истерия и съобщил, че отива в тоалетната да сложи край на живота си.

Заловиха тийнейджъри със 7 грама трева

Две момчета и едно момиче са задържани за притежание на близо 7 грама канабис в Свищов. Полицаите първо арестували 15-годишно момиче в района на детска площадка в града. То пушило саморъчно свита цигара с марихуана с тегло около 1 грам. След 23 часа полицаите заловили 16-годишен младеж, след като от тайник до друга детска площадка извадил пакет с канабис. Виждайки униформените, момчето побягнало и хвърлило пакета под паркиран автомобил. От него полицаите извадили 5 грама трева. Два часа по-късно е проверен В.Н. на 18 години от беленското село и открили около 1 грам марихуана.

Непълнолетни ограбиха магазинерка

Полицията в Кърджали е задържала две 17-годишни момчета, ограбили магазинерка. Младежите са отмъкнали дневния оборот от 1200 лева. Те изчакали жената да затвори магазина, причакали я и й отмъкнали чантата с парите. Жената се обадила в полицията и след издирване двете непълнолетни момчета са открити под моста на река Арда. Чантата с парите била намерена.

РАБОТЕЩИТЕ В НЗОК НЕ ИСКАТ ДА СА ДЪРЖАВНИ СЛУЖИТЕЛИ

Синдикатите в здравеопазването се обявиха против предстоящите промени в Закона за държавния служител, с които работещите в НЗОК се причисляват към държавните служители. Идеята бе лансирана от Симеон Дянков още през есента на миналата година, когато той представи за първи път вижданията си за нова система за заплащане в държавната администрация. Федерацията на синдикатите в здравеопазването при КНСБ и Националният синдикат на здравната каса излязоха вчера с протестна декларация до Цецка Цачева. В нея се посочва, че НЗОК е обществена институция, която управлява общественият ресурс - парите от здравноосигурителните вноски на всеки български гражданин, и одържавяването на касата променя и даже отменя солидарното участие на гражданите в процеса на здравеопазването. Според синдикатите пълното одържавяване и политизацията на НЗОК ще доведе до "загуба на доверие, ниска събираемост, създаване на възможност да се отклоняват финансови средства и да се ползват в посока на интересите на една или друга управляваща политическа сила, липса на възможност за истински обществен контрол върху разпределението и ефективното разходване на финансови средства". Заетите в НЗОК се опасяват и от това към какви длъжности ще бъдат приравнени сегашните им позиции и как ще се формират заплатите им. Синдикатите прогнозират, че много лекари ще напуснат работните си места в НЗОК поради намаляване на доходите им и липса на предвидени възможности за професионална квалификация в областта на медицинския контрол.

СЪОБЩЕНИЕ

Сдружение "Генерали и офицери от запаса - членове на БСП" съобщаваме, че на 21 март т.г. от 10 ч. и 30 м. в клуба на БСП на ул. Буботинов бл. 31 (кв. Ив. Вазов - последната спирка на трамвай №1) ще се проведе общо събрание с дневен ред:

1. Отчетен доклад за работата ни през 2011 г. Докладва председателят на сдружението генерал-лейт. архитект Д. Дичев.

2. Политическа информация за развитието на обстановката в Близкия изток. Докладва геополитическият анализатор Боян Чуков.

Поканват се членовете и симпатизантите на сдружението да присъстват.

От ръководството

България

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Джакпотът е на една ръка разстояние...

Без гости в общежитията на ТУ - София

Пълнолетните студенти вече се сдобиха с вечерен час

Техническият университет в София спази заканата да стегне дисциплината в общежитията си и вчера взе решение за драконовски мерки срещу студентите си. От 5 април 2012 г. практиката да се допускат гости в стаите на кандидатвисшистите ще бъде забранена след 22 ч. На заседание на ректорския съвет на университета бе решено тези, които нарушават правилата, да бъдат гонени от общежитията.

От университетското ръководство дори изтъкнаха, че четирима студенти от Техническия университет ще бъдат изгонени заради оплаквания на съседи от блока, в който живеели. Младежите нарушавали системно вътрешния ред и организирали твърде често пиянски запои, съобщават от Столичната община. Провинилите се ще бъдат отстранени от общежитията до края на годината, решиха от отдел "Столове и общежития" към ТУ.

Марин Христов, ректор на Техническия университет, обяви, че до месец предстои да бъде изготвен нов по-строг правилник за вътрешния ред в студентските блокове. Камери по всички етажи ще гарантират по-системен контрол върху действията на младежите.

От вторник в общежитията на университета има вечерен час. Пълнолетните студенти вече трябва да се прибират по блоковете до 23 ч. След това вратите се заключват и остават затворени до 6 часа.

ДУМА припомня, че до загрижеността на университетското ръководство за поведението на студентите в късните часове се стигна, след като възпитаник на УНСС загина, намушкан от съквартиранта си. Починалото момче, брат му и тяхна компания обикаляли заведения из Студентския град и се прибрали в ранните часове във видимо нетрезво състояние. Пиянската разправия завърши фатално, а политици и университетски ръководства отново подхванаха позабравената тема за случващото се в студентското градче. Инцидентите в столичния квартал, който е приютил в себе си стотици хиляди млади хора, са ежедневие. Побои, обири и скандали са често срещани не само в безбройните заведения в квартала, а и по улиците на Студентския град.

В столицата:

НАМАЛЯВАТ ЗАПЛАТИТЕ В ОБЩИНСКИТЕ ДРУЖЕСТВА

Нова методика за изплащане на заплатите на изпълнителните и контролните органи за общинските дружества в София предлага зам.-кметът по финансите Дончо Барбалов. Той съобщи, че заплатите на ръководствата ще намалеят с 30 на сто. Възнагражденията на управителите вече нямало да се обвързват със средната заплата за страната, тъй като това създавало предпоставка за необосновано увеличение. Затова парите на шефовете вече щели да са обвързани с минималната заплата и да се изчисляват на тримесечие. Управителите няма да могат да изразходват за представителни цели повече от 1000 лв. годишно.

За ръководителите на търговските дружества с отрицателен финансов резултат ще има санкции. Шефовете, които постигат добри резултати, пък ще бъдат стимулирани. В промените на наредбата изрично ще бъде записано, че възнагражденията са окончателни и няма да се изчисляват допълнителни елементи към тях.

Преди дни общинският съветник от БСП Георги Кадиев изнесе заплатите на управителните органи на общинските дружества през миналата година. От данните стана ясно, че средното месечно възнаграждение за ръководството на "Топлофикация" е 3629 лв. Рекорд държи ръководството на "Столичен електротранспорт" с 3917 лв. за първото тримесечие на 2011 г.

Забраниха пиенето на вода от 11 изворни чешми в Берковица

Регионалната здравна инспекция в Монтана забрани пиенето на вода от 11 чешми в община Берковица. Чешмите са ползвани от есента на 2005 г. Микробиологичните показатели показвали трайно несъответствие на качеството на водата. Тя обаче можела да се използва за водопой на животни.

Две изворни чешми в Берковица, три в старопланинския проход Петрохан и по една в селата Боровци, Лесковец, Бистрилица, Гаганица, Слатина и Балювица са вече обозначени като негодни за питейни водоизточници. На тях са монтирани информационни табели.

СТОЛИЧНАТА ОБЩИНА ТЪРСИ ОХРАНА ЗА ПАРКОВЕ, ГРОБИЩА И СОЦИАЛНИ ДОМОВЕ

Столичната община търси нови охранители за сградите на районните администрации, подлеза при президентството, социалните домове и заведенията за социални услуги, парковете и градините, гробищните паркове. В момента се провежда обществена поръчка за охрана на общински обекти, като в нея участват 7 фирми. Те ще трябва да охраняват и незавършените строителни обекти, данъчните служби, парка "Врана", Зоологическата градина, обектите на "Екоравновесие", няколко здравни обекта. Индикативната стойност на цялата поръчка е около 2 млн. лв., а определеното минимално възнаграждение на охранител е 500 лв.

От април в гробищните паркове ще бъде пуснато и видеонаблюдение, за да бъдат пресечени вандалските набези и кражбите. "Егида-София", която в момента охранява гробищните паркове, е възстановила щетите, описани в 386 жалби на граждани.

През минали години след проверки на общината беше установено, че заради бавната реакция на охранителна фирма от сградата на училище бяха откраднати близо 100 чугунени радиатора. Друга фирма беше обвинена, че служителите й не са реагирали, когато бездомни кучета нападнаха и убиха животни в Столичния зоопарк.

Онкологичните центрове пред фалит?

Аида ОВАНЕС

Комплексните онкологични центрове са на път да изпаднат в много тежко финансово състояние през 2012 г., прогнозират от Центъра за защита на правата в здравеопазването. В понеделник е проведена среща на директорите на центровете с Надзорния съвет на НЗОК. Обсъдени са всички проблемни въпроси, но на този етап решение не се вижда, поне не в обозримото бъдеще, коментират от ЦЗПЗ. ДУМА припомня, че от началото на т.г. финансирането на профилактиката в онкологичните центрове е спряно въпреки добрите резултати, които бяха постигнати през 2010 г., когато са диагностицирани над 51% от регистрираните случаи с карцином на млечната жлеза в I и II стадий. Диагностиката не фигурира като дейност в методиката и НЗОК не я заплаща. Недостигът на диагностиката от лечебния процес ще доведе до големи финансови загуби, тъй като тя е 80-85% от доболничната дейност на всеки онкологичен център, прогнозират от ЦЗПЗ. Налице е административно ограничение на потока от пациенти, вследствие на което центрове работят само по 22-25 клинични пътеки и 2 клинични процедури, подчертават от ЦЗПЗ. Финансовите средства от тях не покриват разхода на стационара, особено на хирургичните отделения, които работят в тежка конкуренция с тези на МБАЛ, които не са нормативно ограничени. За разлика от държавните болници отделенията по реанимация на онкоцентровете не получават финансиране, подчертават от неправителствената организация. Лъчелечението обхваща немалък контингент от болни. При среден разход за процедура от около 4000 лв. цената на клиничната пътека е 1890 лв.

Икономика

ФИРМИ ОТ ДЪРВОДОБИВА:

Борисов да уволни Найденов

Горите да не са към земеделието, а към МОСВ, настояват от бранша

За незабавна смяна на министъра на земеделието и храните Мирослав Найденов настояват в протестна декларация до премиера Бойко Борисов от Националния инициативен комитет за протестни действия към Коалиция "Да спасим горското предприемачество в България". В нея влизат Браншовата камара на дървопреработващата и мебелната промишленост в България, БУЛПРОФОР - Браншово сдружение на практикуващите лесовъди и горски предприемачи в България, и Асоциацията на горските фирми в България, съобщи news.bg.

Друго искане в декларацията е преминаването на Изпълнителната агенция по горите към МОСВ, за да се "раздели марката от брадвата", като коалицията е категорично против приемането на предложенията за промени в Закона за горите, които дават възможност на териториалните поделения на държавните предприятия да развиват самостоятелно стопанска дейност.

От коалицията настояват да се приеме консенсусният вариант на наредбата за ползването в горите или да се приемат направените от тях предложения в наредбата.

Членовете на инициативния комитет са против търговията на дървесина през стоковата борса и избраните стратегически партньори. Те искат да има равнопоставеност на субектите при дейностите и продажбата на дървесина.

Браншовите организации са "за" това да има годишни браншови тристранни споразумения за добив и преработка на дървесина, както и "за" продажбата ѝ на сесии.

В декларацията си коалицията алармира за "започналата тенденциозна саморазправа с фирми, участващи в протестни действия". Браншовиците заявяват готовност за много по-мащабни протестни действия, ако не видят категорични действия в посока на исканията им.

Те биха се доверили или на дума, дадена лично от премиера, за промяна, или на писмен акт, от който да личи категорична промяна, се казва още в декларацията.

Над половината таксита в София няма да вдигат цената

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Таксиметровите фирми в София, които возят на по-висока тарифа, изпращат петиция до премиера Бойко Борисов, в която настояват да не се вдигат цените на таксиметровите услуги от другите фирми, които сега возят на ниски цени и обявиха, че трябва да повишат тарифата си. Това стана ясно на пресконференция на представители на таксиметровите фирми вчера. Присъстващите журналисти обаче така и не разбраха какъв е проблемът, ако евтините фирми повишат цената.

3500 столични таксита няма да повишат цената, заяви Яне Янков, председател на Националната федерация на таксиметровите водачи. Според него такситата в София били 6700. Янков каза още, че от федерацията са обидени от интерпретациите в медиите за цената на такситата и поставянето под общ знаменател на всички фирми. Той уточни, че само две компании искали да повишат цените. Те обаче били с 40% пазарен дял в столицата.

Ромео Ценков - собственик на таксиметрова фирма, която превозва пътници на максимално допустими цени, не приема оправданието, че се налага повишаване на цените на таксиметровите услуги заради поскъпналия бензин. Цените на горивата в последните години варират с няколко стотинки, подчерта той. По думите му, едно такси на ден средно харчи по 15-20 литра бензин, което означава, че с поскъпването на горивата разходът на фирмите за бензин се е повишил с 50-60 стотинки. Затова и той е възмутен от мотивите на колегите му, с които искат по-скъпи таксиметрови услуги. Той обясни, че превозва клиенти на цена от 1,3 лв. за км и 1,95 лв. първоначална такса.

От федерацията искат СОС да актуализира цените на таксиметровите услуги с процента на инфлацията.

Фирмите искат повече пари за ремонт на пътища

Държавата и частните фирми се разминават в позициите си за цените за асфалтиране и снегопочистване на републиканските трасета, предаде бТВ. След като от Агенция "Пътна инфраструктура" поискаха фирмите да намалят цените, се оказа, че те се готвят да искат увеличение заради поскъпването на горивата и суровините.

Разнобоят в позициите дойде след разкритията за парите, които пътни фирми взимат за една и съща дейност. Например оказа се, че някои фирми получават в пъти повече от колегите си в други области за почистването на пътен знак.

След изнасянето на тези факти от Агенция "Пътна инфраструктура" стигнаха до извода, че пари за ремонти след тежката зима едва ли ще има. Затова поискаха от частниците да смъкнат цените, но не казаха с колко. Фирмите обаче могат да откажат, тъй като цените, по които работят, са скрепени с договор. Нещо повече! Може да поискат и увеличения, каквито намерения имат, заради по-скъпите консумативи през последните две години.

При подписването на 4-годишните договори през 2009 година цените на битума са били два пъти по-ниски, отколкото сега. Затова от пътния бранш се канели да искат увеличение средно с около 15%.

ГОРУБСО ОСТАВА БЕЗ ТОК

Седмица, след като EVN преустанови частично захранването с електрическа енергия за съоръжения на ГОРУБСО-Мадан заради натрупани задължения, минното дружество все още не е изплатило дължимото за консумирана електроенергия. Затова EVN продължи ограничаването на електрозахранването за съоръжения на ГОРУБСО с нов график, според който от 14:00 ч. вчера минното дружество е 4 часа без ток и 2 часа с ток. От същия час е преустановено снабдяването с електроенергия за административната сграда на дружеството. За действията си и заради безопасността EVN България е уведомило както ръководството на ГОРУБСО, така и институциите. Стана известно, че ръководството е обещало да тегли кредит, за да погаси дължимите трудови възнаграждения. Стартирала е процедурата по отнемане на концесията на концесионера на ГОРУБСО-Мадан, потвърди заместник-министърът с ресор енергетика в МИЕТ Делян Добрев. Ако в рамките на даденото от икономическото министерство 30-дневно предизвестие на концесионера на "ГОРУБСО-Мадан" за прекратяване на договора, се платят заплати и осигуровки, държавата може да спре процедурата, каза Добрев.

ПРОИЗВОДИТЕЛИ:

Няма да има спекулативно поскъпване на храните

Няма възможности за спекулативно високи цени по производствената верига на месо, яйца и хлебни изделия. Това увериха представителите на браншовите организации на производителите на среща със заместник-министрите на земеделието Цветан Димитров и Светлана Боянова вчера, съобщиха от МЗХ.

По разпореждане на премиера Бойко Борисов до петък те трябва да представят доклад за поскъпване на хранителните продукти.

Животновъдните организации посочиха, че при тях стойността на агнешко и свинско месо не е повишена спрямо предходната година и няма обективни предпоставки това да се случи по празниците. Те разчитат много и на предвидените държавни помощи за 2012 г. от ДФ "Земеделие". Производителите на яйца посочиха, че дълго време са работили под себестойност и в момента цените на техния продукт едва покриват себестойността. Те се ангажираха да потърсят резерви за оптимизиране на разходите си и казаха, че от няколко дни при някои производители дори има известно намаление. Според хлебопроизводителите цените на техните изделия по Великден няма да се повишат.

Производителите настояха да се предприемат законови действия за регламентиране на взаимоотношенията между производители, преработватели и търговци. Те също искат да се разшири възможността за директни продажби на продукция от фермите, както и да се облекчат административните процедури за кандидатстване на финансиране по линия на директните плащания и европейските субсидии.

Предложенията на производителите ще бъдат представени на работната група между министрите на земеделието, на финансите и на търговията, сформирана по нареждане на премиера.

Уловът на щука и бяла риба е забранен от днес

С със заповед на министъра на земеделието и храните д-р Мирослав Найденов се налага забрана за улов на щука и бяла риба във вътрешни водни обекти и река Дунав през периода на тяхното размножаване, считано от днес до 30 април 2012 г.

За първи път периодът на забраната е изтеглен малко по-напред във времето по настояване на неправителствени организации, ловно-рибарски сдружения и любители риболовци. Причината е поранният им размножителен период.

При случаен улов на екземпляри от видовете те трябва да се връщат незабавно там, откъдето са уловени.

Практично земеделие

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Повишиха се изкупните цени на зърното

Към 8.03.2012 г. търговията със зърно на вътрешния пазар може да се определи като умерено активна. Тенденцията, която наблюдаваме от две седмици за повишаване на изкупните цени при всички зърнени и маслодайни култури, продължава и през настоящата седмица. Основните причини за това състояние на пазара могат да се резюмират в следните направления:

- търсенето на зърно превишава предлагането;
- въздържането на земеделските производители от продажби с очакването от тях, че цените ще продължават да се повишават;
- тенденцията в международните цени и тяхното плавно повишение в рамките на близо месец;
- неизвестността около състоянието на есениците не само в страната, но и в Европа и Украйна.

Трябва да отчетем през последната седмица търговията е активна най-вече на пшеница и слънчоглед. От изнесените близо 55 хил.тона суровини в рамките на седмицата 30 хил.тона е търговията извън страната с пшеница и 8. хил.тона представлява слънчоглед.

Общо от началото на настоящата реколтна година страната са напуснали общо 4.22 млн.тона зърно и това представлява ръст от 10.8% спрямо същия период на предходната 2010 реколтна година.

Отчита се повишение на количествата зърно напуснали страната при всички култури ръст: от пшеница - 6.2%; царевица - 27.3%; черен маслодаен слънчоглед - 21.7%; рапица - 16.8%) спрямо реколтната 2010 г. Изключение прави само търговията на ечемик (спад със 17.8%) поради отчетения през 2011 г. спад в производството.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Ситуацията на пристанищата към 5.03.2012 г. е както следва:

На пристанище Варна се товари: 37 хил.тона пшеница, от които 26 хил.тона за Италия, 8 хил.тона за Либия и 3 хил.тона за Гърция; 8500 т слънчоглед за Холандия и 1430 т ечемик за Гърция.

На пристанище Бургас не се товари.

На дунавските пристанища се товари: пристанище Лом - 1300 т царевица за ЕС

СТАТИСТИКА НА ТЪРГОВИЯТА ИЗВЪН СТРАНАТА НА ОСНОВНИ ЗЕМЕДЕЛСКИ КУЛТУРИ

Пшеница - общият размер на напусналата пшеница за периода 1.07.2011 г. - 8.03.2012 г. е 1 898 314 тона (1 780 366 т. за ЕС и 117 948 т. за трети страни.

Остатъчните количества пшеница към 30.06. 2012 г. се оценяват на 300 хил.тона при условие, че е предвиден преходен остатък в размер на 200 хил.тона. При това темпо на търговия извън страната (средно от началото на годината по 35 хил.тона седмично), има опасност от изчерпване количествата в страната и създаване предпоставки за рязко повишение на цените на зърнените продукти.

Ечемик - общото количество ечемик, напуснало страната за периода 1.07.2011 г. - 5.03.2012 г., е 352 482 тона (228 069 т за ЕС и 97 413 т за трети страни).

Остатъчните количества ечемик към 30.06.2012 г. се оценяват на 30 хил.тона, като в случая не е предвиден преходен остатък.

Царевица - общото количество царевица реколта 2011 г., напуснало страната за периода 1.09.2011 г. - 5.03.2012 г., е 905 897 тона (538 534 т за ЕС и 367 363 т за трети страни).

Остатъчните количества от тази култура към 31.08.2012 г. се оценява на 320 хил.тона, които количества са свободни за търговия извън страната.

Черен маслодаен слънчоглед - общото количество слънчоглед от реколта 2011 г. напуснало страната за периода 1.09.2011 г.-5.03.2012 г., е 625 807 тона (479 401 т за ЕС и 146 406 т за трети страни).

Остатъчните количества от слънчоглед към 31.08.2012 г. се оценяват на 280 хил.тона, които са свободни за търгуване извън страната.

Рапица - производството на рапица през реколтната година е в размер на 520 хил.тона. За периода 1.07.2011-5.07.2012 г. напусналите количества са в размер на 467 129 тона, от които 36 863 т. за трети страни (Турция и Израел) и 430 266 т за страни от ЕС (Холандия, Франция, Белгия, Германия, Дания, Австрия, Румъния и Гърция).

Свободните количества за търговия извън страната се оценяват в размер на 30 хил.тона, като се има предвид, че вътрешното потребление е 10-15 хил.тона годишно.

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

ВЪТРЕШЕН ПАЗАР

В началото на месец март се отчете рязко повишение на цената на пшеницата с високи хлебопекарни качества. По данни на САПИ средната цена за страната към 5.03.2012 г. е 350 лв./тон без ДДС (+ 12 лв./т). Тази тенденция се очаква да продължи до края на месец март. Цената стабилно ще премине 400 лв./тон в Североизточния и Южен Централен район на страната. Ниските цени са най-често офертни и са характерни за областите Русе, Разград и Търговище - до 330 лв./тон без ДДС.

Пшеница с ниски хлебопекарни качества се предлага само в някои региони на страната. По данни на САПИ тенденцията на повишение на цената продължава и към 5.03.2012 г. средната цена е 341 лв./тон без ДДС (+ 20 лв./т). В област Сливен цената на хлебната и фуражната пшеница се изравни - 370 лв./тон без ДДС. Подобно е положението в областите Бургас и Ямбол.

Сделки с фуражен ечемик почти не се сключват поради изчерпване на свободните количества за търговия. По данни на САПИ средната цена за седмицата остава 347 лв./тон без ДДС.

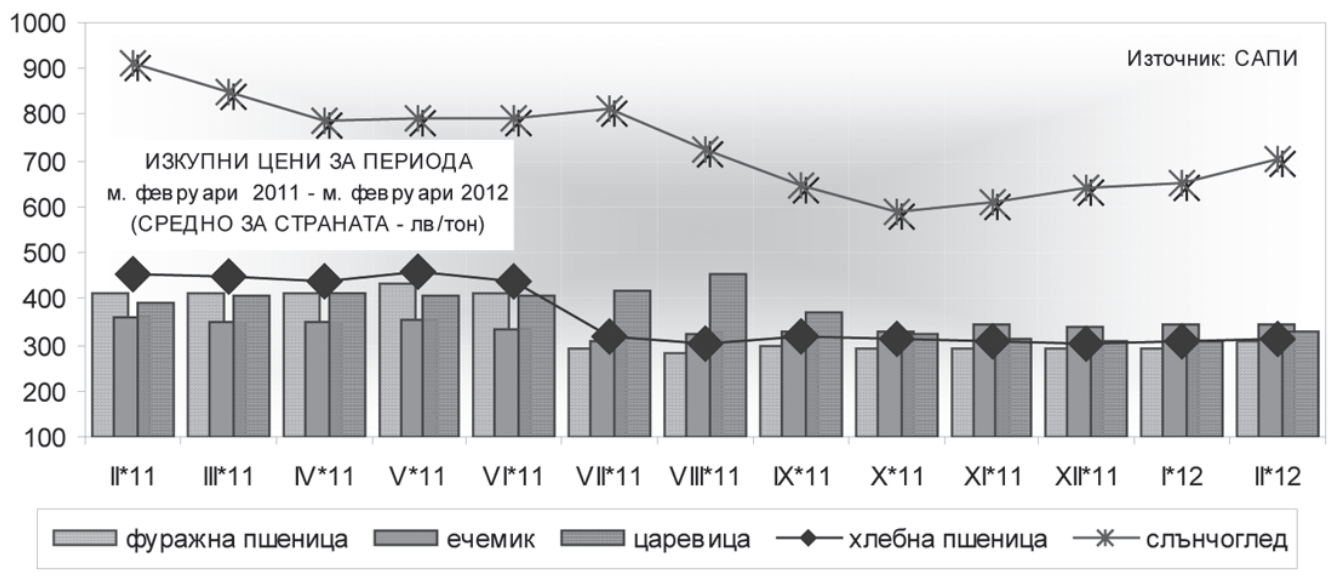
Цената на царевицата продължава тенденцията на повишение, започнало от средата на месец януари тази година. По данни на САПИ средната цена към 5.03.2012 г. за страната е 349 лв./тон без ДДС (+15 лв./т.). В областите Варна, Добрич и Пловдив сделки се сключват в ценовия коридор от 380-400 лв./тон. В Русе и Разград цените са в диапазона 330-340 лв./тон. Очаква се до края на месец март цените да продължат да се повишават и да достигнат до 400 лв./тон средна цена за страната.

При черния маслодаен слънчоглед средната цена също отчитат повишение и по данни на САПИ към 5.03.2012 г. тя е 738 лв./тон без ДДС (+28 лв./т). Сделки над 800 лв./тон се сключват в областите Варна и Добрич. В областите Монтана и Плевен се оферират цени в диапазона от 720 до 740 лв./тон. Тенденцията на повишение на цената се очаква да продължи и през следващите месеци.

МЕЖДУНАРОДНИ ПАЗАРИ

През изминалата седмица развитието на цените на зърнените и маслодайните култури на международните пазари може да се определи, като динамична с движение и в двете посоки. За анализираният период характерното е, че повишение на цените се отчита не само в Европа и САЩ, но и в Русия и Украйна. Основните причини за движението на международните цени предимно във възходяща посока са:

- неизвестност около състоянието на посевите в Европа и Южна Америка;
- повишено търсене на зърно от страните от Близкия изток, Северна Африка и Източна Азия;
- продължаващите проблеми с доставките от Русия и Украйна поради лошите атмосферни условия.

АКТУАЛНА ЦЕНОВА ИНФОРМАЦИЯ - към 5 март 2012 г.

ПШЕНИЦА: Франция (ФОБ Руан) - 216 евро/тон (+4евро/т); САЩ - 268 дол./тон (+6 дол./т); Германия (ФОБ Балтийско море) - 227 евро/тон (-1евро/т); Унгария - 254 дол./тон (-7 дол./т).

ЕЧЕМИК: Франция (ФОБ Руан) - 204 евро/тон (-3 евро/т); Германия - 200 евро/тон (-5 евро/т).

ЦАРЕВИЦА: Франция (база Атлантика) - 211 евро/тон (без промяна); САЩ - 284 дол./тон (+13 дол./т); Унгария (ФОБ Будапеща) - 231 дол./тон (-1 дол./т).

СЛЪНЧОГЛЕД: Унгария (ФОБ Будапеща) - 542 дол./тон (+1 дол./т); Украйна - 520 дол./тон (+20 дол./т); Русия - 435 дол./тон (+ 20 дол./т).

Материалите са от бюлетина „Агро ММ“, издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ“ ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90
WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Икономика

Половината българи с нарушени потребителски права

Мария НИНОВА

Почти половината от хората се оплакват от нарушаване на потребителските им права през изминалата година. Това показват резултати от изследване на общественото мнение, оповестени вчера. Изследването е направено между 5 и 8 март 2012 г. от агенция "Естат" по поръчка на сдружение "България на гражданите". Малко над 47 на сто от анкетираните казват, че правата им са нарушавани поне няколко пъти през последните 12 месеца. Делът на тези обаче, потърсили помощ от правозащитна организация, е 9,5 на сто. Най-слабо недоволство изследователите регистрират при възрастните хора над 60 години. Потребителите не познават законите, защитаващи техните права, установява изследването. С нормативните документи са запознати едва 27,7 на сто от запитаните, като най-информирани са хората под 30 години. Секторът, в който най-много нарушават правата на потребителите, е търговията - 23,9 на сто, следван от хранително-вкусовата промишленост - 19,7 на сто, и мобилните оператори - 15,3 на сто. Близо две трети от запитаните са недоволни от държавната политика спрямо монополите, като най-критични са хората с висше образование, мениджърите и предприемачите. Сред българските потребители доминира мнението, че трябва да има финансов омбудсман - 67,8 на сто. Най-висок е делът на отговорилите утвърдително в София - 76 на сто. Година след година в България продължаваме да отчитаме най-неудовлетворения и невярващ потребител в Европа, каза на пресконференцията Меглена Кунева, председател на сдружение "България на гражданите" и бивш еврокомисар по правата на потребителите. Тя цитира изследване, според което най-много оплаквания в Европейския съюз има от интернет услугите, от които са недоволни 91 на сто от потребителите. Най-малко оплаквания се регистрират от градския транспорт - метрото и влаковете - 63 на сто. В рамките на Стратегия 2020 са предвидени 175 млн. евро за програма "Потребители", информира Кунева. Тя изрази надежда България да вземе необходимото от тези средства, тъй като българските потребителски организации не получават пари от държавния бюджет, а могат да допринесат за защита на правата на потребителите.

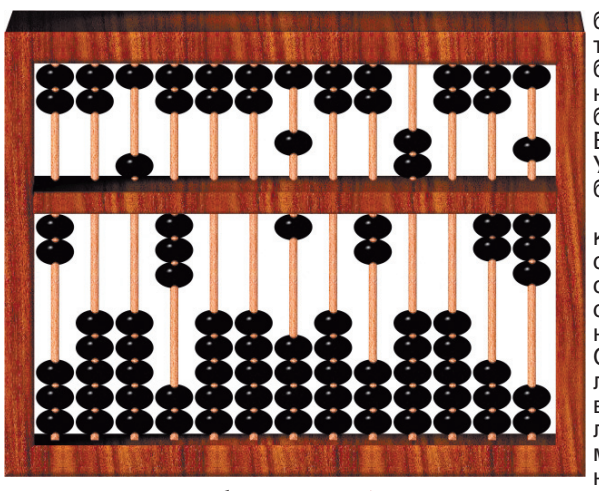
Кои са банките с български капитал

Банките с български капитал съставляват близо 25% от активите на банковата система в страната според изчисления на profit.bg. Увеличението през изминалата 2011 г. е драстично, след като през 2010 г. те управляваха 19.27 на сто от активите, а година по-рано едва 15.95 на сто. Данни на Българска народна банка сочат, че активите им са 18.8 млрд. лв. спрямо 76.8 млрд. лв. за банковата система. През 2010 г. и 2009 г. българските банки имаха под управление съответно 14.2 млрд. лв. и 11.3 млрд. лв., докато общите активи на банковата система са 73.7 и 70.8 млрд. лв. Основната причина за отчетения ръст през последните две години е дело на Първа инвестиционна банка, Корпоративна търговска банка и Централна кооперативна банка, увеличили активите си за периода от 2009 - 2011 г. с близо 100% за първите две и 63 на сто за банката от групата Химимпорт. Ако през 2009 г. трите банки имаха активи за общо 8 млрд. лв., година по-късно те са 9.9 млрд. лв., а към края на 2011 г. са 13.15 млрд. лв. Други две банки, представени у нас, които имат активи за над 1 млрд. лв., са Българска банка за развитие и Инвестбанк. В групата попадат още Общинска банка и Интернешънъл Асет Банк, закупената през изминалата година Българо-американска кредитна банка, както и ЧПБ Тексим. В разглеждания период активите на банковата система отчитат ръст от 6 млрд. лв., а тези на банките с роден капитал - със 7.5 млрд. лв.

Факти за банковата система в страната

Днес вече е почти невъзможно да нямаш сметка в банка, банкова карта - кредитна или дебитна, а може би и кредит - потребителски или жилищен, или депозит. Ето няколко факта за родните банки на база статистика от Българската народна банка към края на 2011 г.

✓ От практикуващите 31 банки общо 18 приключиха изминалата година с печалби от над 1 млн. лв. Най-печелившата се оказа Уникредит Булбанк, следвана от Банка ДСК и Корпоративна търговска банка, докато с най-голяма загуба - Алфа Банк;

✓ Статистиката сочи, че днес 17 от банките управляват активи за над 1 млрд. лв. Начело отново са Уникредит Булбанк и Банка ДСК, изпреварили Обединена българска банка, Райфайзенбанк и Първа инвестиционна банка;

✓ Банките приключиха годината с печалба от 586 млн. лв., спрямо положителен финансов резултат от 617 млн. лв. за 2010 г. и 780 млн. лв. за година по-рано;

✓ Само за 2011 г. спестяванията на населението са 3.864 млрд. лв., спрямо 3.2 млрд. лв. за 2010 г. и 2.669 млрд. лв. за 2009 г.;

✓ Основната част от новите депозити са насочени към Първа инвестиционна банка, Корпоративна търговска банка, Централна кооперативна банка, както и Банка ДСК и Уникредит Булбанк;

✓ Към 31 декември общо 553 са депозитите на сектор "Домакинства и НТООД" за над 1 млн. лв. Средно всеки милионер държи на влог по 2.38 млн. лв., спрямо 2.58 млн. лв. за година по-рано;

✓ Само за 12-те месеца на изминалата година лихвите по депозитите на гражданите достигнаха рекордните в историята на банковата ни система 1.24 млрд. лв. За сравнение през 2010 и 2009 г. те са за общо 1.216 и 1.107 млрд. лв.;

✓ Кредитите за суми от 25 до 50 хил. лв. отчитат най-голямо търсене през 2011 г. Броят на изтеглените кредити в този диапазон бележи ръст от 7.1% спрямо година по-рано с 5570 броя, или 183 млн. лв.;

✓ Лошите и преструктурирани кредити на сектор "Домакинства и НТООД" в края на 2011 г. са 19.97 на сто спрямо 16.40 на сто за година по-рано;

✓ Статистиката сочи, че 5101 са нефинансовите предприятия у нас с кредити за повече от 1 млн. лв. Общата дължима сума от тях достига 24.9 млрд. лв. към 31 декември 2011 г., което прави по 4.882 млн. лв. средно.

Свят

Снимки БГНЕС

Превишена скорост е най-вероятната причина за автобусната катастрофа в Швейцария, при която загинаха 28 души, а сред тях - 22 деца. Учениците, на възраст около 12 години, се връщали от едноседмична ски ваканция в Швейцарските Алпи. Автобусът с 52 пътници от Белгия и Холандия пътувал към град Сион, когато се блъснал в стена на тунел между източния и западния вход на град Сиер. Превозното средство пътувало само от 20 минути, поради което версията заспиване на шофьора е малко вероятна

ЕП прие критичен доклад за Македония

Според български депутати добросъседските отношения са ключови за евроинтеграцията на бившата югорепублика

Европейският парламент прие критичен доклад за Македония. Според множеството евродепутати балканската държава сама отдалечава евроинтеграцията си. По време на оживените дискусии те призоваха за скорошно започване на преговори за членство с Македония, която е страна-кандидат от 2005 г. Депутатите не спестиха критиките си и призоваха за съвместно решаване на всички междусъседски проблеми преди приемането на страната в Европейския съюз. Препоръката на Македония да бъде дадена дата за начало на преговори остана в сила, но бяха очертани редица проблеми - в централната и местната власт, спазването на демократичните принципи, свободата на медиите и прилагането на Охридското споразумение, гарантиращо етническия мир в страната. Резолюцията идва в момент на все по-осезаемо втвърдяване на диалога Брюксел-Скопие, което според повечето евродепутати отдалечава европейските перспективи на бившата югорепублика.

Припомняме, че Европейската комисия инициира диалог на високо равнище за приемането на страната в обединена Европа. Брюксел предвижда да бъдат обсъждани теми, свързани с върховенството на правото, реформата в държавната администрация. Формалният диалог не замества преговорите за членство, а по-скоро цели да подкрепя реформите в Македония. Неговото начало предстои да бъде дадено в края на тази седмица в Скопие, по времето на планираното посещение на комисаря по разширяването Щефан Фюле в страната.

Една от дискутираните теми отново бе за името на Македония. "Има ясно изразена тенденция правителството в Скопие да оправдава всички проблеми в спора с името на държавата и да представят невярна картина", коментира евродепутатът Кристиан Вигенин от групата на Социалистите и демократите в ЕП. Според него станалият вече исторически спор между Скопие и Атина за името на страната до голяма степен демотивира и правителството и гражданите на нашата западна съседка да работят за ускореното включване на страната в ЕС.

Освен темата за името, която според евродепутата Андрей Ковачев от групата на ЕНП е само "върхът на айсберга", по негово предложение в резолюцията бяха включени важни препоръки към западната ни съседка, свързани с правата на българите в Македония и необходимостта от обективен прочит на историята. Според него "неоспорим факт е, че добросъседските отношения са ключови за евроинтеграцията на Македония и поради тази причина страната трябва да престане да гради идентичността си за сметка на културата и историята на своите съседи". "Тази резолюция на Европейския парламент е първата, изразяваща загриженост за онези граждани на Македония, които открито заявяват своята българска идентичност или етнически произход. Необходимо е властите в Скопие да се вслушат в отправените препоръки и да зачитат свободата на съвестта и самоопределението на всеки гражданин такъв, какъвто смята, че е", посочи Ковачев.

На дебата в пленарна зала бе изразена надежда, че Македония ще скъса с етно-идеологическата митология и ще работи за изграждането на мостове със своите съседи. Според евродепутата Евгени Кирилов такива мостове са отбелязването на общи исторически събития, както и прекратяване на езика на омразата спрямо съседните страни, особено в медиите и учебниците. Продължаващото насаждане на моноетнически исторически митове и легенди, насърчаването на псевдонаучни разработки, финансирането на пропагандни филми като "Трето полувреме" в крайна сметка задълбочават както конфликтите в страната, така и със съседите.

РУСИЯ ЗАЩИТАВА СПРАВЕДЛИВОСТТА, НЕ АСАД

Руският външен министър Сергей Лавров заяви, че Москва не защитава режима на сирийския президент Башар Асад, а справедливостта. "Народът трябва да реши кой трябва да управлява Сирия. Ние не защитаваме режима, а справедливостта, суверенното право на сирийците сами да направят избор по демократичен начин", заяви Лавров на изслушване в долната камара на руския парламент.

"Ние подкрепяме незабавно и координирано от всички страни прекратяване на огъня под безпристрастен международен контрол", допълни Лавров, повтаряйки руската позиция. Той заяви също така, че продаваното от Русия оръжие на Сирия не се използва срещу цивилните.

Междувременно стана ясно, че пратеникът на ООН и на Арабската лига за Сирия Кофи Анан е получил отговора на сирийските власти на предложенията му за уреждане на кризата. Подробности обаче не бяха уточнени. В неделя Анан съобщи, че е представил на президента Асад "серия конкретни предложения" за уреждане на кризата в Сирия. Той уточни, че разговорите му в Дамаск били насочени към необходимостта от "незабавно прекратяване на насилието и убийствата, за достъп на хуманитарните организации и за диалог".

Вчера френският президент Никола Саркози призова за хуманитарни коридори в Сирия и каза, че лидерът Башар Асад трябва да бъде изправен пред Международния наказателен съд, защото "се държи като убиец".

4 US банки не издържаха стрес тестовете

Четири от 19-те най-големи банки в САЩ не преминаха успешно стрес теста на Управлението за федерален резерв (УФР). "Мнозинството от най-големите американски банки биха продължили да покриват надзорните очаквания за капиталова адекватност въпреки евентуални големи загуби при изключително неблагоприятен хипотетичен икономически сценарий", посочват от УФР.

Четирите банки са Ситигруп (Citigroup), която получи най-голямата държавна помощ при спасяването на американските банки по време на финансовата криза през 2008-2009 г., както и СънТръст (SunTrust), Алай (Ally) и МетЛайф (MetLife). Ситигруп и Алай заявиха, че представят наново капиталовите си планове. Стрес тестът целеше да установи процесите на капиталово планиране и капиталовата адекватност на банките, за да се прецени дали биха могли да продължат да отпускат бизнес и потребителски кредити в условия на тежка рецесия.

Еврозоната одобри помощта за Гърция

Еврозоната даде зелена светлина за изплащането на 39,4 милиарда евро на Гърция от втория план за подпомагане на Атина, обяви председателят на Еврогрупата Жан-Клод Юнкер.

"Държавите от еврозоната официално дадоха разрешение на Европейския фонд за финансова стабилност (ЕФФС) да деблокира първата част по този план, или 39,4 милиарда евро, които ще бъдат изплащани на няколко транша", уточни в Юнкер.

www.duma.bg

кратки

Спецкомисия за престъпността в Европа

Специална парламентарна комисия за организираната престъпност, корупцията и изпирането на пари беше създадена от Европейския парламент. Тя разполага с 1 г., за да разследва навлизането на организираната престъпност в икономиката, публичната администрация и финансите и да предложи начини за борба с явлението.

$124,1 млрд. американски дефицит

Отрицателното салдо по текущите операция през октомври-декември е достигнало 124,1 млрд. долара, се казва в доклад на министерството на търговията на САЩ. Това е максимум за последните три години.

Първа присъда от МНС

Международният наказателен съд (МНС) призна конгоанския племенен вожд Томас Лубанга за виновен за военни престъпления. Това е първото решение, което съдът взима, откакто бе създаден преди десет години. Лубанга бе обвинен във вербуване и използване на деца войници в конфликта в ДР Конго от 1998 до 2003 г., при който бяха убити близо 60 000 души.

Китай се нуждае от реформи

Спешно трябва да се осъществят политически реформи по високите етажи на държавата и в ръководството на Китайската комунистическа партия, за да се продължи икономическото развитие на Китай. Това заяви премиерът на страната Вън Цзябао. Той предупреди, че в противен случай може да се повтори историческата трагедия на Културната революция.

Третирали нечовешки Манинг

Специалният докладчик на ООН за мъченията Хуан Мендес официално обвини правителството на САЩ в жестоко, нечовешко и унизително отношение към Брадли Манинг - американския войник, за когото Вашингтон твърди, че е източникът на информация на разкритията на "Уикилийкс". Манинг бил затворен по 23 часа на денонощие в продължение на 11 месеца в условия, които могат да бъдат сметнати за мъчение. Срещу Манинг са повдигнати 22 обвинения.

Иранският президент Махмуд Ахмадинеджад се появи в парламента за небивал разпит от депутати, недоволни от управлението му. На специалното заседание той бе съпроводен от няколко министри. Вчера високопоставен дипломат от руското външно министерство съобщи, че САЩ и Израел ще нападнат Иран до края на годината

Свят

На старта

Започна изборната надпревара в Сърбия

Методи МЕТОДИЕВ,
кор. на ДУМА в Белград

Поредните редовни местни и парламентарни избори в Сърбия ще се състоят на 6 май, Гергьовден. С нарочни актове президентът на Сърбия Борис Тадич и председателката на парламента Славица Джукич-Деянович разписаха изборите за цялата територия на западната ни съседка, включително и на Косово. Местни избори няма да се проведат само в общините, където са се състояли предсрочни местни избори и четиригодишният мандат на новоизбраните в тях местни органи на властта не е изтекъл. Такива са Бор, Аранджеловац, Неготин, Косовска Митровица и други. По отношение на провеждането на изборите на Косово Джукич-Деянович заяви, че съдействие за тяхното провеждане в съответствие с Резолюция 1244 ще бъде потърсено от ЮНМИК (???), тази мисия в Косово обаче на практика не съществува, а нейните функции са поети изцяло от мисията на ЕС ЕУЛЕКС. И Джукич-Деянович, и президентът Тадич призоваха в своите обръщения гражданите на Сърбия да излязат на изборите, да гласуват по съвест и да подкрепят европейския път на Сърбия.

Още същия ден на нарочен митинг започна предизборната си кампания коалицията Либерал-демократическа партия-Сръбско движение за обновление съответно с лидери Чедомир Йованович и Вук Драшкович. Тази политическа формация по всяка вероятност ще влезе и в новия сръбски парламент. И една друга коалиция - Обединени региони на Сърбия с лидер Младжан Динкич (който е и лидер на партия Г 17 плюс) започна своята кампания в гр. Лозница. Динкич, чийто министри са част и от настоящия сръбски кабинет, обвини правителството в некомпетентност и разсипничество!!!

Най-многобройната и най-силната опозиционна партия в Сърбия - Сръбската прогресивна партия (СНС) с лидер Томислав Николич започва кампанията си от днес с голям митинг в Земун. Не след дълго ще я последват демократите, социалистите, партиите на малцинствата и всички останали политически сили, които яростно ще се хвърлят в предизборна надпревара буквално на лов за гласоподаватели.

Няколко са безспорните факти - Сърбия е на границата на банкрута, след като мисията на МВФ напусна страната и обяви, че ще преговаря с новото сръбско правителство, националната валута - динарът - се сгромолясва главоломно от началото на годината и вече е загубила 11% от стойността си спрямо еврото, цените на хранителните стоки на дребно и на горивата растат с всеки изминал ден, а определено правителството на настоящия премиер Мирко Цветкович е вероятно най-слабото и безлично в цялата сръбска история. Наред с това съвсем реално е да се очаква, че цялата кампания ще бъде изпълнена с "удари под пояса" и ожесточено противопоставяне, особено между демократи и напредняци. Това ще доведе до невиждано покачване на градуса на напрежение между двата противопоставящи се лагера и пълна политическа поляризация в сръбското общество. Наред с това би могло да се очаква и изборите да се превърнат в "3 в 1", ако и президентът Борис Тадич подаде оставка в началото на следващия месец, за което тук усилено се говори.

Снимка БГНЕС

Вероятно е изборите да се превърнат в "3 в 1", ако и президентът Борис Тадич подаде оставка в началото на следващия месец, за което тук усилено се говори

Едно е ясно - който и да победи на тези избори, ще му се наложи да се сблъска с няколко много тежки проблема: във вътрешен аспект огромна безработица, надхвърляща 25%, постоянно растяща вътрешна задлъжнялост вследствие на неработещата сръбска икономика, много сериозна инфлация, породена от падането на курса на динара, и постоянно нарастващо социално напрежение от понижаването на жизнения стандарт на населението. Във външната си политика новите сръбски управляващи ще трябва да се изправят очи в очи с проблема, наречен "Косово", началото на преговорите с ЕС за членство на страната, нови преговори с МВФ за ново стенд-бай споразумение и много, много други...

Във всякакъв случай на средностатистическия сърбин съвсем му е ясно, че след изборите от чешмите няма да потече мед и мляко. Дай Боже поне водата да поевтинее...

ПРИЩИНА НЕ ПРИЕМА ГЛАСУВАНЕ В КОСОВО

Решението на сръбското правителство да организира местни избори в Косово е абсолютно неприемливо. Резултатите от тези избори няма да имат никакви правни последствия. Това се казва в официално съобщение на правителството на Косово. Според властите в Прищина "тези избори ще бъдат смятани за незаконни и нелегитимни". Прищина призовава Европейският съюз много ясно да предупреди Белград, че организирането на избори в Косово е противоконституционно.

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Отстъпка за кризата

Руският газ ще струва на Европа по-евтино

Юлия КРИВОШАПКО

Европейците успяха да постигнат от "Газпром" това, което засега не успява Украйна - отстъпки за газа.

Дъщерната компания на руския концерн - "Газпром експорт", преразгледа газовите контракти с някои европейски партньори. В списъка попаднаха френската "ГДФ СЮЕЗ", германската ВИНГАЗ, словашката СПП, а също италианската "Синерджие Италяне" и австрийската "Еконгаз".

Както отбеляза в официалното си съобщение генералният директор на "Газпром експорт" Александър Медведев, новите договорености предвиждат "определена корекция на цените, като се има предвид развитието на газовия пазар в Европа и положението в икономиката и енергетиката на отделни европейски държави". В компанията обаче не разкриват новата формула на цената, позовавайки се на търговската тайна.

Директорът на Института по национална енергетика Сергей Правосудов уточни пред "Российская газета", че цената на основния обем газ, който "Газпром" доставя по дългосрочни договори, е обвързана с петролната кошница. Има обаче и спот пазар, където горивото струва по-евтино, именно на него се позоваваха европейците, настоявайки за намаляване на цената.

Не може да се каже, че "Газпром" не откликна. "Целият газ за Европа се доставяше по цени, които бяха обвързани с петролната кошница. Сега в договорите има и спотов компонент" - отбеляза експертът. "Корекцията на договорите е поредната стъпка към европейските потребители", добави той.

Това обаче съвсем не означава, че "Газпром", след като отстъпи пред натиска на партньорите, е забравил за собствената си изгода, смята Сергей Правосудов. Той припомни, че руската фирма на Стария континент има свой интерес - създаването на съвместни предприятия за продажба на газ и електроенергия на крайните потребители. "За "Газпром" е важна всяка възможност да стигне до крайния потребител", съгласен е директорът на Фонда за енергийно развитие Сергей Пикин. По думите на Сергей Правосудов, като преразгледал договорите, "Газпром" дал на партньорите си да разберат, че сега и те трябва да направят отстъпки.

Основният обем на руския газ в Европа, дори и след преразглеждането на договорите, както и преди, ще се продава по цени, обвързани с петролната кошница, констатира експертът. В "Газпром експорт" потвърдиха пред "Российская газета", че новите цени наистина отчитат спота, но само в известна степен. Спот пазарът в Европа е малък и неликвиден, той по никакъв начин не може да бъде основен ориентир при ценообразуването, смятат в компанията. Експертите са на същото мнение. "Ако заплахата от петролно ембарго все пак принуди Иран да блокира Ормузкия пролив (главният воден път за транспортиране на петрол и газ от Персийския залив), цените на борсата бързо ще се изстрелят над тези, на които руски газ се доставя в Европа по дългосрочни договори", отбеляза Правосудов.

Междувременно Украйна за разлика от Европа засега не може да се похвали с успехи при газовите преговори с Москва. Наскоро министърът на енергетиката на Украйна Юрий Бойко отново се срещна в Москва с ръководителя на "Газпром" Алексей Милер и отново не успяха да се договорят. В пресслужбата на руския газов концерн съобщиха, че консултациите ще продължат.

По газовия въпрос се изказа и украинският премиер Николай Азаров. Той заяви пред медиите, че Украйна продължава да смята да не купува от Русия онова количество газ, което е предвидено в договорите. На резонния въпрос с какво ще се топлят - Киев има готов отговор: с въглища. Както "Российская газета" вече писа, експертите са много скептично настроени към тази идея, мотивирайки се с това, че централите ще трябва сериозно да се преоборудват, за да ползват въглища. А това са сериозни пари.

Украинската страна обаче явно не губи надежда да накара Русия да преразгледа газовите договори. Дори, ако трябва, ще се обърне към международния арбитраж, припомни Николай Азаров. Експертите на изданието ни обаче смятат, че такъв вариант е малко вероятен, тъй като това е неизгодно преди всичко за самата Украйна. "Това - каза Пикин - ще удължи още повече процедурата на преговорите. И през цялото това време Киев ще трябва да купува газа по старата цена".

В същото време "Газпром" възнамерява тази година да увеличи доставките на газ за Казахстан. Такива перспективи отваря създаването на Единното икономическо пространство на територите на Русия, Беларус и Казахстан, което заработи от 1 януари тази година. При това през 2011-а, според информация на руския концерн, доставките на "синьо гориво" в Казахстан вече са нараснали с 10 процента.

Интервю

Кирчо Димитров:

Грешка е да се пипа Сребърният фонд

Дянков трябваше да излезе на международните пазари и да вземе заем, но закъсня и сега търси по-лесния начин, казва синият депутат и член на бюджетната комисия в НС пред „Аргументи.бг”

Г-н Димитров, премиерът Борисов каза, че било по-изгодно да се вземат пари от Сребърния фонд, за да се платят вноските по външния дълг за 2013 г. Според вас това разумно ли е?

- Сребърният фонд бе създаден да подпомага пенсионната реформа, ако тя изпадне в затруднение. Към момента нямаме затруднение в пенсионната реформа, но никой не знае какво може да се случи догодина и подогодина. Не мисля, че е удачно да се ползват средствата от Сребърния фонд за погасяване на външния дълг. Да, наистина, те са изправени пред първото голямо плащане на външния дълг през 2013 г., те трябва да платят 1,3 млрд. лв. по външния дълг и имат 2,1 млрд. лв. от бюджет 2012 г. Събират се към 3,4 млрд., които трябва да ги има към началото на януари 2013 г. За мен не е удачно парите от Сребърния фонд да се ползват за погасяване на външните плащания, защото това са пари, които около 2018 г. трябва да се ползват за увеличаване пенсиите на хората. Ще се окаже така, че парите от този фонд няма да бъдат на разположение и Сребърният фонд няма да изпълнява функцията, за която бе създаден. Дянков закъсня. Той трябваше много по-рано да излезе на международните пазари и да каже: “Ние подготвяме това разплащане за външния дълг. Имаме тези средства и искаме да заемем пари отвън.” За съжаление той отново се забави и търси по-лесния начин. По-лесният начин е да се посегне на готовите пари и да се вземат средствата от Сребърния фонд.

И Кристалина Георгиева посъветва министър Дянков да не пипа Сребърния фонд. Ако съветът й не бъде чут, как разполагането с парите на Сребърния фонд ще се отрази на финансовата стабилност на страната? Дори само 10-20% от фонда, ако се ползват за погасяване на вноската по външния дълг?

- Вижте, те 10-20% нищо няма да помогнат на г-н Дянков. Първо ще даде отражение на международните пазари, на чуждите инвеститори, които ще видят, че отново се посяга на резерва. Знаете, че Сребърният фонд е част от нашия фискален резерв, за който бди Валутният борд. Неминуемо ще даде негативно отношение, най-вече на чуждите инвеститори, които и без това ги няма в България. Ако се разбере, че се посяга на фискалния резерв, това неминуемо ще даде негативен сигнал. За мен не е удачно да се пипат парите от Сребърния фонд. В парламента зададох този въпрос на финансовия министър Дянков и той категорично ми отговори, че парите няма да се ползват за погасяване на външния дълг. Неговата идея е тези пари да носят по-голяма доходност, като ги вложи някъде на по-висока лихва. Това също е риск, защото същото решение са взели гърците преди 10 г. От техните пенсионни фондове са взети парите и са ги вложили в държавни ценни книжа (ДКЦ), в момента държавата фалира и в случая те вече не могат да изплащат това, което трябва да платят по тези ДКЦ. Да не се получи същото и с България! В момента може да сме стабилни по отношение на банковата система, да, тя има голяма ликвидност, но в един момент може да изпаднем. Такъв е случаят и с Ирландия. Ирландия ни се даваше за пример, докато не гръмна “Лемън Брадърс”. Парите, вложени в тази банка, потънаха.

През 2015 г. има още една вноска. Какви са перспективите в тази насока?

- Перспективите са, че ако нямаме икономика - малкият и средният бизнес са изправени до стената, не се прави нищо за тяхното подпомагане. Повече внимание се отделя на монополите, но виждате, че те си играят с цените. Не може да се разчита на монополите, така че трябва да се направи всичко възможно, за да се подпомогне малкият и средният бизнес, за да има повече приходи в бюджета. Като има повече приходи в бюджета, знаете, че може да се заделят и средства за погасяване на външния дълг. Другият вариант е да излезем на международните пазари, да увеличим нашия дълг, който сега е между 14 и 15% спрямо брутния вътрешен продукт (БВП). Казвам - на външните пазари, защото излизайки на вътрешния пазар, вземайки ресурс от банките, ще вдигнем лихвите за населението и няма да може да се стимулира потреблението. Най-важното е да има потребление в държавата. Да работи икономиката, да има потребление, да се произвежда, да има принадена стойност и оттам ще има повече средства в хазната.

> **Избирателят ще каже дали да има коалиции или еднолично управление**

Кажете ми как да има потребление при условие, че безработицата расте, много от фирмите не дават навреме заплатите си, има хора, които от година и половина-две не са получавали заплата. Същевременно националната статистика отчита, че има увеличение на БВП - как става това?

- Безработицата ще се увеличава, защото няма мерки в помощ на малкия и средния бизнес. Той разкрива работни места - може да са две, може да са три, но се разкриват. След като не се дават никакви преференции, безработицата ще расте, потреблението ще намалява. Няма сигурност в хората, не виждат перспектива в начина на управление, в политиката, която се води. Вземайки 100 лв., те гледат да ги вложат в дадена банка за някакъв депозит, за да имат т.нар. пари за черни дни. Тези пари не се инвестират, за да донесат принадена стойност, а стоят замразени. Замразени пари, които не подпомагат икономиката. Няма ги свободните средства, които да задвижат валяка, който е зациклил на едно и също място. Няма ли потребление, няма да има икономика, няма да има средства, нито достатъчно постъпления в държавния бюджет. Ще се наложи все по-често да взимаме кредити, да увеличаваме нашия дълг, който е един от малките спрямо БВП в сравнение с държавите в ЕС.

За да има инвестиции, е нужна сигурност. При условие, че убиват полицай на метри от парламента - за каква сигурност може да говорим?

- Точно това казах - няма сигурност, няма перспектива у хората да имат спокойствие, че инвестирайки в дадено нещо, след време ще очакват някаква принадена стойност.

Докъде ще доведе това свиване - на потреблението, на размаха, с който живеем? Къде е границата на свиването - не сме черна дупка?

- Това свиване ще доведе до мизерия. Не трябва непрекъснато да говорим за тези бюджетни ограничения, а трябва наистина да помислим в посока развитие на икономиката. Най-важното е развитието на малкия и средния бизнес и заетостта на младежите до 25 години. Нещо повече - на последната среща в ЕС на министър-председателите бе повдигнат този въпрос - да се търсят ресурси за подпомагане на малкия и средния бизнес. За съжаление за такова нещо не се говори в България. Ние от Синята коалиция имаме предложение за касовите апарати. Фирмите, които не са регистрирани по ДДС, малките търговски обектчета по селата, където голяма част от стоките се дават едва ли не на вересия, записват се в тетрадка, хората плащат от пенсия до пенсия - искахме поне те да бъдат освободени, да не плащат тези 350-400 лв. за касов апарат. Оттам има всеки месец за плащане на поддръжка, плащане на пренос на данните. Тези неща не се чуват. Това не говори добре за правителството, което няма поширок дебат по стратегически важни неща в страната.

Днес премиерът каза, че Синята коалиция е една от близките партии, с които евентуално може да направи коалиция след едни бъдещи избори...

- Тези приказки той ги говореше и на предните избори, видяхте какво стана. Той искаше да управлява с правителство на малцинството. Той казваше, че коалициите са нещо лошо, даваше пример с Тройната коалиция. Има доста време до парламентарните избори. Важно е да вършим това, което е необходимо за държавата, за икономиката. Да правим това, което е нужно за 2012 г., да не мислим за 2013 г. Има година и нещо до парламентарните избори, самите избиратели ще кажат какво трябва да стане - дали ще има коалиции, дали - еднолично управление. Това, което ме притеснява, е, че няма чуваемост от страна на управляващите. Действа се постфактум, след като се случи събитието, тогава почват да се предприемат някакви действия. Същото се случи сега и с тези бонуси. Бонуси имаше и при Тройната коалиция, и тогава имаше скандали. В началото на управлението на ГЕРБ Дянков каза, че няма да има бонуси, но се продължава тази порочна практика. Сега се предложиха промени в Закона за държавния служител, който едва ли ще промени нещо. Това едва ли ще промени нещо... Реформите не се правят. Трябва една дълбока, сериозна реформа в администрацията, да има ефективност в работата. Да останат 50 000 души, да знаят, че ще са добре заплатени, но за тази добра заплата те ще вършат това, за което са назначени. Не да дават тези бонуси като втора заплата и те да разчитат на тях, независимо от факта, че сега заплатите са ниски.

Ако има намаление на ДДС, кой ще се възползва от това?

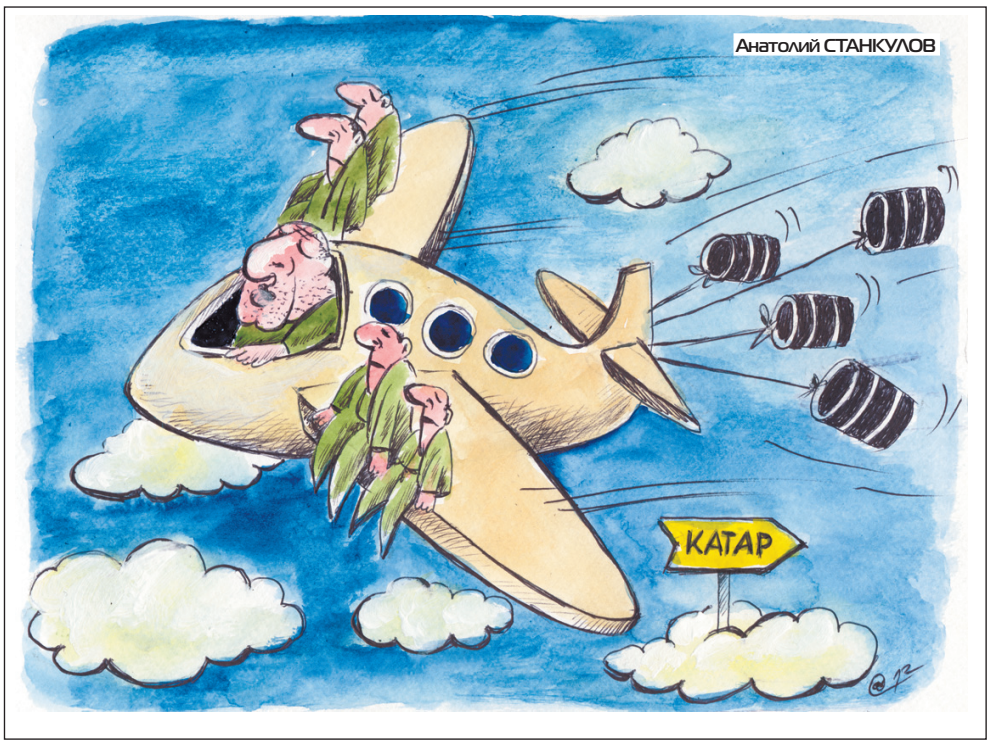
- Това е стара идея на господин Дянков. Първо, премиерът беше в Израел, като се върна заяви, че ДДС ще намалее на 18%. Преди това беше казал, че ще бъде 22%. Нека да стане факт, хубаво е да се намали ДДС-то. Важно е за производителите.

А монополистите?

- Те ще бъдат най-облагодетелствани в случая, защото се толерират именно монополите. Трябваше да бъдат дисциплинирани, а не в период на криза да вдигат цените, да помпат инфлацията и по този начин да трупат повече печалби. Вижте като пример лекарствата. Точно в икономическа криза цените на лекарствата в България са най-високи. На какво се дължи това? Същото е с горивата, храните... Преди около месец бях в Германия, нарочно влязох в техния ЛИДЛ, но голяма част от техните стоки са поевтини от България. Може ли с такова ниско потребление, ниска средна заплата храните да са по-скъпи! Месото, захарта, шоколадът бяха поевтини. Там, където има работеща икономика, където има дисциплина, където се мисли в перспектива, нещата са добре. Ние като работим на парче, на принципа: “проба-грешка”, нещата са в тази посока. Истината е една и я повтаряме - малкият, средният бизнес трябва да бъде подпомаган. Колкото и малко хора да остават в България, те хранят администрацията. Трябва да правим всичко възможно тези хора да ги задържаме в България, а не да тичат навън, да се закриват работните места и в един момент няма да има кой да произвежда.

ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ

Иншаллах или гледайте си работата

Знаете ли колко е стокооборотът между България и Катар. Едва ли. Това не е информация от животрепящо значение за българските граждани. Тях много повече ги вълнува как във времена на немотия властта използва парите на данъкоплатците и дали нейното поведение е съзвучно с политиката на затягане на поясите за гражданите, провеждана от финансовия министър Симеон Дянков. Скандалът с бонусите показа, че властта се държи нагло и прави точно обратното на обществените очаквания. Вчерашният скандал в държавата Катар показва, че това правителство не само не си вади поуки, а продължава наглата си политика на безсмислено пилеене на държавни, а и на частни средства.

И така. За 2010 г. стокооборотът между България и Катар е бил 2,4 млн. долара. От тях сме изнесли стоки за 2,2 млн. долара и сме внесли за 200 хил. долара. Този "гигантски" стокооборот явно е бил причината Бойко Борисов да натовари на самолета половината правителство, кмета на София и 100 бизнесмена, които са се изръсили с една добра сума, за да ги откара на бизнес форум в Катар. Който форум се провали, защото катарците - то ли 500, то ли 50 души, не дойдоха на него. Този факт не може да се нарече дори провал. Това си е излагация, която логично се вписва в трагикомедията от грешки, каквато представлява управлението на ГЕРБ.

По-късно вчера разбрахме, че откриването на форума щяло да бъде преиграно, белким някой дойде. Това няма особено значение. Ако Борисов и министрите му искат, може би цяла седмица да си седят в Катар, за да съберат местните бизнесмени, които да си поговорят с българските им колеги. Лошо няма, ако не трошаха държавни пари и имаше някаква полза. А такава няма, и освен че си направиха поредната екскурзия до екзотична дестинация, управляващите изгубиха времето и на българските предприемачи, които им се вързаха на акъла.

Особено умилителен е министърът на икономиката Трайчо Трайков, който оправда провала с това, че Катар не ни бил традиционен търговски партньор, бил малка страна и не представлявал голям пазар за българските стоки и услуги. Е, тогава защо изобщо отидохте, г-н Трайков?

Впрочем все пак има резултати от тази визита. Първо, Бойко Борисов и Цветан Цветанов видяха Катар. Така де, кога иначе ще го видят. Второ, по време на разговорите местните шейхове много пъти употребили думата "може". Катар можел да участва в инфраструктурни проекти, можел да участва в развитието на туризма, можел да участва в земеделски проекти. Може. Освен това научихме, че катарците произнесли и думата "ако". Щели да ни доставят втечнен газ, ако имали икономически интерес. Тъй като не ни доставят такъв газ, сами си вадете изводите.

И една друга много важна дума казали на Борисов катарците, когато станало реч за инвестиции у нас. Думата "иншаллах". Ще рече "ако е рекъл Господ". Катарските инвестиции ги чакаме от години и все не идват. Работата е там, че "иншаллах", освен всичко друго, при арабите се използва и като форма за вежлив отказ. Матю Хелмке в книгата си, посветена на хумора в арабския свят, разшифрова "иншаллах" като: "Това, за което вие ме молите, за съжаление е неосъществимо, освен ако не се намеси Бог!"

Кой раздухва жарта?

АЛБЕРТ АВРАМОВ

Саркози, президентът на Френската република, един от стожерите на световната демокрация, изведнъж се сети, че изкуснатата маневра под наслов "интересите на Франция" преди президентските избори би го оставила за още един срок в Елисейския дворец. Дотук нищо недемократично. Но в контекста на напъните да спечели пак сърцата на французите симпатичният иначе президент май се поувлече, при това за пореден път през последната година. Нека не се връщаме към войната в Либия, която според логично мислещи хора предреши мераците да се владее изчерпателно нещо чуждо. Сега на дневен ред е Сирия, независимо че в артикулирането по тази тема на преден план излиза само едно име - Асад.

Саркози обяви на всеослушание, че неговият сирийски колега е "убиец" и трябва да бъде изправен пред Международния наказателен съд заради геноцид. С твърде фриволните си изявления в пропарянето на стабилна пъртина в хаоса на предизборната си кампания Саркози призна открито, че от арсенала на демократичните си принципи е избрал да изпрати в съседни на Сирия страни контингент от съгледвачи по "правата на човека", които да обобщят данните и доказателствата за жестокостите на сирийския режим.

Франция - бившият колониален управник на Сирия, изведнъж разбра, че завръщането в региона е предимство, което не е за изпускане. Не защото там има петрол или пък други ценни ресурси, както това беше в Либия, а защото шансът под някаква форма да се възкреси идеята за нещо като колониално присъствие е повече от възбуждащ. А френска доминация в зоната подсказва идеята републиката да се нареди сред лавроносците в новия кръстоносен поход срещу иноверците, жадуващи за истинско човешко лято след бурната и кървава "арабска пролет".

"Разделяй и владей!" Тази многовековна доктрина напоследък пак става модерна. Всъщност тя не е била снемана от въоръжение. Важното е да се раздухва жаравата на ненавистта към някого, от което да пламне пожар. Като говорим за разделение, изведнъж се оказа, че скалъпената по изпробван образец антиправителствена опозиция в Сирия май прихвана не искрите, а само гъстия дим от инспирираното отвън недоволство, което порядъчно опуши лицата на т.нар. национален съвет. Разногласията станаха напълно видими, а последствията показаха поредното разцепление. Все елементи от хватките на псевдодемокрацията.

Странно е обаче, че всички на Запад заговориха в един глас за мирно предаване на властта. Великобритания прокламира чрез устата на премиера си в Сирия да има мирно предаване на властта на опозицията, а не революция, с която да бъде свален президентът Башар Асад. Реториката по темата дотам се насече, че световните западни лидери вкупом започнаха да припяват рефрена за "мирен преход", без да се усетят, че плагиатстват от неотклонната позиция на Русия, Китай, Иран, Ирак. Да не пропуснем Бразилия и Индия, а и редица други страни, недолюбващи американските политически игрички на едро и на дребно.

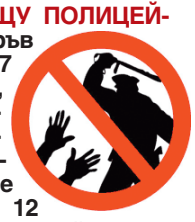
А Русия, в лицето на външния министър Лавров, за кой ли път заяви, че е дошло време да се защитават не режими, а справедливостта. И суверенното право на сирийците сами да направят избор по демократичен начин. Колкото до Саркози - на него все пак му предстоят избори...

Датата 15

СВЕТОВЕН ДЕН ЗА ЗАЩИТА НА ПОТРЕБИТЕЛИТЕ. За първи път е отбелязан на 15 март 1983 г. и оттогава става важна дата за потребителските организации в цял свят. Две години по-късно, на 9 април 1985 г., Общото събрание на ООН одобрява идеята той да стане Световен ден за защита на потребителите. В България се отбелязва от 1991 г. Датата е определена и в памет на американския президент Джон Ф. Кенеди, който на 15 март 1963 г. обявява пред Сената идеята за Закон за защита на потребителите. Кенеди посочва "четирите основни права на потребителя": правото на безопасност; правото на информация; правото на избор; правото да бъдеш чут. Впоследствие са добавени още четири: правото да бъдат задоволени основните потребности; правото на обезщетение; правото на образование; правото на здравословна околна среда. Тези осем права са залегнали в Правилата за защита на потребителите, приети от ООН.

МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН СРЕЩУ ПОЛИЦЕЙСКАТА БРУТАЛНОСТ. За пръв път денят е отбелязан през 1997 г., като инициативата е на хора, пострадали от полицейско насилие в Монреал, Канада, и Швейцария. Денят се свързва с предполагаем инцидент, при който две деца - на възраст между 11 и 12 години, са били бити до смърт от швейцарската полиция.

44 Г. ПР.Н.Е. - УБИТ Е ГАЙ ЮЛИЙ ЦЕЗАР (Р. 100 Г. ПР.Н.Е.). Римски военен и политически лидер, един от най-влиятелните мъже в световната история. Изиграва важна роля за трансформацията на Римската република в Римска империя. Провъзгласен е за пожизнен диктатор и централизира целия административен апарат. Това е повод за заговор и убийството му по време на заседание на Сената.

1892 - В САЩ Е ПАТЕНТОВАН ЕСКАЛАТОРЪТ. Патентът е даден на американския инженер Джеси Рино. Твърди се обаче, че през 1859 г. американското патентно ведомство е издало патент на никому неизвестния Натан Амес за безкрайна стълба-ескалатор във формата на триъгълник. Авторът на това изобретение е обезпечил едновременното спускане и издигане на пасажерите в едно устройство.

1916 - 12 000 ВОЙНИЦИ ПРЕСЛЕДВАТ ПАНЧО ВИЛЯ, МЕКСИКАНСКИ РЕВОЛЮЦИОНЕР. По заповед на президента Удроу Уилсън армията минава отвъд границата между САЩ и Мексико в желанието си да залови Хосе Доротео Аранго Арамула (Панчо Виля). Водач на Мексиканската революция, почитан като национален герой. Неговата тактика служи за модел на по-късни революционни и партизански движения през XX в.

1998 - УМИРА БЕНДЖАМИН СПОК, АМЕРИКАНСКИ ПЕДИАТЪР (Р. 1903 Г.). Известен като доктор Спок. Неговата книга "Грижи за бебето и детето", публикувана през 1946 г., е сред най-големите бестселъри за всички времена. Революционното му послание към майките е "Ти знаеш повече, отколкото си мислиш, че знаеш". Идеите му относно грижите за детето са повлияли поредица от поколения родители и са ги накарали да бъдат по-гъвкави и нежни с децата си и да се отнасят с тях като с личности.

2001 - БЪЛГАРИЯ Е ИЗВАДЕНА ОТ ШЕНГЕНСКИЯ ВИЗОВ СПИСЪК. Решението е взето на 1 декември 2000 г. на заседание на Съвета на министрите на вътрешните работи и правосъдието на ЕС в Брюксел. Шенгенското споразумение е подписано на 14 юни 1985 г. Влиза в сила на 26 март 1995 г. за 7 от подписалите го 10 страни: Германия, Белгия, Холандия, Испания, Франция, Люксембург и Португалия. През септември 1995 г. Европейският съвет приема списък на страните, за които се изисква входна виза.

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

МОНД дипломатик

LE MONDE diplomatique
българско издание

15 март 2012, година 9, брой 3 (88) - втора част lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

Нови протекторати

Игнасио Рамоне

21 ФЕВРУАРИ 2012 г. ще се помни в Гърция като Деня на голямата капитулация. На този ден в замяна на едно обещание за втори финансов спасителен план гръцкото правителство прие унизителните условия, изисквани от „европейския клан“, оглавен от Германия – драконовски орязвания на публичните разходи, намаление на минималната заплата и на пенсиите, уволнение на 150 хиляди държавни чиновници, увеличение на цените и повсеместни приватизации. Никаква полза от четирите години шокова терапия и от тежките социални жертви. Никаква полза от това, че гърците се подчиниха на *държавния финансов преврат*, чрез който Берлин без никакво демократично допитване наложи банкера Лукас Пападемос (бивш зам.-председател на Европейската централна банка) за премиер на едно правителство, съставено от социалдемократи, консерватори и крайна десница.

Този път шамарът е още по-голям. Това, което бе поискано от Атина, е загубата на огромна част от суверенитета й, *може би най-голямата загуба, претърпяна от една страна в мирно време* (1). На практика Гърция беше поставена под европейска опека и сега има ограничен суверенитет по отношение на всичко, що се отнася до нейните икономика и бюджет.

Тази агресия се предвиждаше. И то като предупреждение към другите загазили страни в еврозоната, сред които и Испания. През юли 2011 г., Жан-Клод Юнкер, премиер на Люксембург и председател на Еврогрупата (2), заяви: *Суверенитетът на Гърция ще бъде много сериозно ограничен* (3). Миналия 27 януари британският *Файненшъл Таймс* публикува един германски документ, настояващ в Атина да се изпрати комисар с право на вето, който да управлява публичните разходи на нацията и да блокира всички неодобрени от кредиторите разходи. Предишния ден в интервю за седмичника *Шпигел* ръководителят на парламентарната група на Християндемократическия съюз (CDU) Фолкер Каудер отиде още по-далеч – той поиска в Гърция да се изпратят *немски чиновници, които да изградят една ефикасна финансова администрация*. Това поиска и немският министър на икономиката, либералът Филип Рьослер.

Не се стигна дотам, но споразумението от 21 февруари предвижда *постоянно присъствие в Гърция на мисия на Европейската комисия*, която да проверява и следи сметките на страната, както и *засилено присъствие на „тройката“* (Европейска комисия, Европейска централна банка и МВФ). Преведените средства в рамките на възстановителния план ще се внасят в една блокирана сметка, която ще бъде управлявана само от „тройката“, без участието на гръцкото правителство. И ще служи единствено за изплащане на държавния дълг, а не за заплати на държавните чиновници или за пенсии. Новите държавни бонове няма да се подчиняват на гръцкото право, а на английското… В случай на конфликт между Атина и частните кредитори спорът ще се решава в Люксембург, а не в Гърция. Макар да не е официално обявено, Гърция вече не е суверенна държава.

По един прикрит начин Европейският съюз навлезе в нов етап, когато силните държави изискват от останалите, и особено от периферните, да сменят режима си. Не е пряк колониален статут, но много прилича на онзи вид администрация, който колонизаторите установиха през колониалната епоха – протекторатите.

За колонизаторите протекторатът беше начин да разпространят политическото и икономическото си влияние и да поставят под опека чужди територии, от които да извличат богатствата, без да поемат негативите и разходите, както става, ако присъединят тези територии. Разликата с колонията е, че *закриляната държава* запазва формално институциите си, но преотстъпва на *закрилящата държава* външната си политика и най-вече икономиката и международната си търговия.

Ето защо не е изненада, че от самото начало на кризата през 2008 г. в лоното на Европейския съюз и най-вече в еврозоната най-засегнатите държави – Ирландия, Гърция, Португалия, Италия, Испания, загубиха част от суверенитета си.

Това беше предварителната фаза на новия статут на *европейски протекторат*, който за жалост бе наложен на Гърция. Ангела Меркел изкова през миналия септември понятието *Marktkonforme Demokratie* (демокрация, приспособена към пазара). Определи го по следния начин: *Съставянето на държавния бюджет е основен прерогатив на парламента, но трябва да се намерят пътища това демократично изискване да се приспособи към пазара* (4). Начертаният път сега е пазарът. Това означава, че вече не са избирателите, които определят законодателните решения, а борсите, спекулантите и банките (5).

Тази нова антидемократична философия се носи победоносно из Европа. Превръща се в норми, закони и договори, които ограничават свободата на действие на правителствата и функционират на *автопилот* за укротяване на обществата. В това отношение Гърция е модел, който заплашва другите периферни страни. От юли 2012 година Европейският механизъм за стабилност (ЕМС) ще наложи този модел като законна норма в Европейския съюз.

Замислен от Ангела Меркел и принципно приет от председателя на испанското правителство Мариано Рахой, механизмът ЕМС е нов междуправителствен орган, нещо като европейски МВФ. Той се ратифицира от парламентите на европейските страни без никакви публични разисквания, въпреки че поради характера си може да причини фатални последствия за гражданите. Механизмът предвижда отпускане на финансова помощ на затруднените страни, при условие че отстъпят част от суверенитета си, приемат да бъдат под опеката на европейската „тройка“ и приложат строги планове за ограничения.

Механизмът ЕМС е в съчетание с Фискалния пакт, приет на 30 януари от 25 от 27-те държавни глави в ЕС. Този страховит пакт, чието пълно име е Договор за стабилност, координация и управление в икономическия и паричен съюз, е също изискване на Германия. Той задължава подписалите страни да включат в конституциите си т. нар. *златно правило*, което налага поддържане на годишния структурен дефицит под 0,5% от Брутния вътрешен продукт. Страните, които не включат в конституциите си този максимален дефицит, могат да бъдат изправени пред Съда за справедливост на ЕС от всяка страна членка.

Маркс казваше, че правителствата в индустриалната ера са само административни съвети на буржоазията. Днес можем да кажем, че в тази Европа на икономиите на Ангела Меркел правителствата се превръщат в административни съвети на пазарите. Докога?

---

(1) *El País*, Мадрид, 21 февруари 2012 г.

(2) Еврогрупата координира и наблюдава общата политическа и икономическа стратегия на държавите от еврозоната. Веднъж в месеца свиква министрите на икономиката и финансите на тези държави.

(3) Интервю в седмичника *Фокус* от 4 юли 2011 г.

(4) Декларация по държавното германско радио Deutschlandfunk, 1 септември 2011.

(5) Вж. Rafael Poch, „Un documento alemán pide un comisario para Grecia“ (Немски документ иска комисар за Гърция) *La Vanguardia*, Барселона, 28 януари 2012 г.

Le Monde diplomatique – *испанско издание*
Превод Венко Кънев

Светското образование или триумфът на двусмислеността

Сред шестдесетте предложения на социалистическия кандидат за френските президентски избори фигурира вписването в Конституцията на закон от 1905, който установява разделението между църквата и държавата… но също така и Конкордата в Елзас-Мозел. По този начин Франсоа Оланд свидетелства за колебливия танц на публичните власти по въпроса за религиите. Докато ислямът съсредоточава вниманието върху себе си, християнските църкви водят офанзива срещу всичко светско, особено в училището.

Еди Халди*

СВЕТСКОТО, крайъгълен камък на републиканския модел, днес е обект на измамно единодушие. Подемът на думата е част от разпада на понятието, което оттук нататък ще покрива много различни, понякога и противоположни смисли. Крайната десница и десницата привидно нападат ислама, но явно със задни мисли: *Нека се правим, че не виждаме, но за всички е ясно, че нарушаването на светските правила се извършва от определени политико-религиозни мюсюлмански групи, които се опитват да наложат религиозни правила в ущърб на законите на Републиката. Затова светското отслабва*, заяви на 3 април 2011 председателката на Националния фронт Марин Льопен (1). В институционната област офанзивата, водена по отношение на училището от Католическата църква с подкрепата на местни и национални народни представители, както от левицата, така и от десницата, съдейства за поставянето под въпрос на неутралитета на държавата.

Безспорно въпросът за светското не може да се сведе само до училището. В същото време би било грешка и да се изключи, защото главно от образованието зависи бъдещето на този фундаментален принцип. Както подчертава секретарят на Ватиканската конгрегация за католическо образование, френският архиепископ Жан-Луи Брюгес, училището като *ключов момент в нашата мисия* би могло да стане *единственото място за досег до християнството*.

Духовникът дори оспорва светското като *основополагащ принцип на универсалната образователна мисия* и определя като *агресивно* (2) гласуваното през 1905 г. разделение на църквата и държавата. През 1987 г. по време на епископски събор епископ Жан Вилне заяви, че според него е настъпил часът *да се работи с други организации, за да се преначертае институционната рамка на светското*, което да позволи на църквата да завоюва нови привилегии.

Дали за да постигне тази цел, в края на 2008 г. католическото образование се превърна в национална служба, подчинена на епископската конференция във Франция? Дотогава тази мрежа функционираше под наставничеството на неформална комисия, ръководена от един епископ (3). От един момент нататък тя започна да зависи пряко от църквата. Предстоящата ревизия на статута ѝ ще потвърди достъпа на църквата до училищата с договор с държавата, като институционализира пред публичните общности позицията на епархийския директор.

Отказът през 1984 г. от проектозакона „Савари“ за създаване на голяма единна и светска обществена служба за националното образование (това беше деветдесетото от сто и десетте предложения на кандидат-президента Франсоа Митеран през 1981 г.) предизвика вълна от искания от страна на частните училища и сложи началото на един конфликт, който оттогава се поддържа непрестанно. Либералната политика, предоставяща по-широко място на частните организации, подхрани апетитите през последните десет години. Католическата църква вижда в това начин да увеличи пробива, отворен от закона „Дебре“ от 1959 г., който поверява на религиозните институции статут, основан на публичното право, и така узаконява мястото им в образованието. Дали като премълчава образователния дуализъм, установен чрез този закон, левицата не забравя, че тя е задължена единствено към светските обществени служби.

Министерски възхвали

ИМА и един усложняващ фактор – националното образование е подложено на несъразмерна бюджетна строгост, докато частните училища, сключили договор с държавата, привличат все повече правителствени облаги. От тази гледна точка възхвалите, отправени от министъра на образованието към католическите учебни заведения по време на станалите вече ритуални негови посещения по случай началото на учебната година, не са безобидни: *Казват ми, че нещата в държавното образование вървят толкова зле, че мнозинството от французите ще дават децата си в частни училища*, заяви Люк Шател на 23 септември 2011. *Отговарям, че частното образование с договор с държавата е част от държавните услуги*...(4). Все пак тази претенция за съпричастност към публичните образователни служби, но без светско образование, води до омаловажаване на неутралитета на държавата. Отвореното за всички светско училище води началото си от политическата етика на социална обвързаност и е за младите бъдещи граждани, които трябва да развиват у себе си критически дух, като запазват правото си на различно вероизповедание.

Парадоксът се състои в раздалечаването между една силно светска Франция, в която главоломно се срина както практикуването, така и изповядването на религиите, и един политически и обществен живот, останал под влиянието на религиите, който работи за подчиняване на образованието на пазарния принцип. Ето какво гласи един доклад на католическото образование от 2007 г.: В своите законови и регулационни текстове държавата формално признава единствено частните учебни заведения и пренебрегва като такива представляващите ги институционни организации, каквито са епархиалните дирекции, регионалните образователни инстанции, главният секретариат. Вследствие на това се поставя следната цел: Свързването на католическото образование с държавата представлява основополагащ етап в развитието на френската образователна система (5).

Привеждането в действие на тази стратегия се осъществява чрез непрестанни нарушения, които често минават незабелязани. Упражнява се шантаж със заплахата, че ще избухне училищна война, с цел да се получава все по-голямо публично финансиране на частния сектор в името на „равнопоставеността“, без обаче частното училище – сега пък в името на неговата „свобода“ – да бъде подложено на тежестите и задълженията на публичния сектор. Така договорът „Ланг-Клупе“ (6) поставя на еднакви начала обучението на учителите от частните училища с тези от държавния сектор, но без да изисква от учителите в частния сектор да увеличат своите задължения от обществен интерес.

Нови цели

САМО през последните няколко месеца беше постигнато съгласие по следните точки: един план за предградията, благоприятен за частното образование, за да може то по-успешно да конкурира обществото (както в гр. Сартрувил, където с помощта на обществени фондове беше отворена частната гимназия „Йоан-Павел II“); закона „Карл“, който задължава общинските власти да финансират частни училища от други общини, ако техни жители са решили да запишат децата си в тези училища; детски градини за религиозно възпитание – кметството на Париж субсидира четиринадесет ясли на организацията „Лубавич“; основаването на католически фондации, за да се освободят от данъци инвестициите в частни училища.

По този начин стотици милиони евро обществени средства бяха налети в частното образование. През 2011 г. окръжният съвет на Ил дьо Франс увеличи с 19 милиона евро, т.е. с 44 %, субсидията за функционирането на религиозното образование и му отпусна 10 милиона евро факултативни инвестиционни кредити, без да се броят различните помощи. Това показва, че държавният съветник Оливие Шрамек е имал право да заяви, че с гласуването на закона от 23 юли 1987 г. (7), наложил чрез една дискретна поправка данъчни облекчения при дарителство в полза на църквата, е дошъл „краят на светското в областта на данъчното облагане“.

Като ползва публични средства, католическото образование си поставя нови цели – да предлага католическо възпитание от яслата до висшето образование. Неговите инициатори искат да приведат в действие *всеобщ и единен за всички училища договор между министерството и главния секретариат по католическо образование* със следната ясно заявена цел: *Това би поддържало едно силно разслоение между обществото и частното образование и би ги поставило в открита конкуренция* (8).

Постоянно се откриват нови бойни полета, при това в църковно мълчание, организирани от десницата, с цел да се прикрие разрушаването на държавното образование, подпомогнато от левицата, обхваната от едно граничещо с одобрението бездействие. Впрочем международните организации също допринасят за подкопаване на светските принципи. Това се отнася до Съвета на Европа, и до ЕС, който чрез Лисабонския договор (член 16 С), подписан на 13 декември 2007 г., издига вероизповеданията в ранг на привилегировани партньори на Комисията: *Като признава тяхната идентичност и техния специфичен принос, Съюзът поддържа открит, прозрачен и постоянен диалог с тези вероизповедания и организации.*

Въпросът за училището е отклик на една политика, построена върху институционното признаване на религиите и насърчаваща структурирането на обществото на малцинствен принцип. Преди да започне да реди враждебни декларации към мюсюлманите, министърът на вътрешните работи Клод Геан предлагаше светски кодекс, изграден около *религиозната свобода* (9).

Възходът на ислама и съзнанието, че е по-дискриминиран в сравнение с останалите религии, водят левицата към това да прави по-гъвкави светските закони, като умножава формите на *разумно приспособяване* към закона от 1905 г. Колкото повече изоставя полето на обществените борби, тя в действителност толкова повече привилегирова частните случаи, „особения характер“ на религиозното и забравя принципа за разделение между църквата и държавата. Най-отдавна установените във Франция религии, в процес на загуба на влияние, само чакат тези отстъпки, за да преосмислят отношението си към държавата и да съдействат за повторен брак с нея.

И накрая, исканията на често дискриминирания ислям служат като димна завеса пред една политическа сила, която забравя за малцинствения или общностен характер на католическата църква; конюнктурни и заблуждаващи декларации замъгляват истинските залози.

Le Monde diplomatique
Превод Миряна Янакиева

*Съавтор, заедно с Мюриел Фитуси, на „La République contre son école, Demopolis“ (Републиката срещу собственото си училище), Paris, 2011.

(1) Агенция Франс Прес (АФП), Париж, 3 април 2011.

(2) Jean-Louis Bruguès, „Laicità alla francese“ (Светското по френски), *Osservatore Romano*, 26 декември 2011.

(3) Епископска комисия за училищния и университетския свят (La commission épiscopale du monde scolaire et universitaire (Cemsu).

(4) *Le parisien*, 23 септември 2011.

(5) Генерален секретариат по католическото образование, „Последици от децентрализацията и деконцентрацията на френската държава относно организацията и функционирането на католическото образование“, Париж, март 2007.

(6) Протокол между министър Жак Ланг и католическото образование с договор с държавата, представено от неговия генерален секретар Макс Клупе, 25 юни 1992.

(7) Olivier Schrameck, „La fin de la laïcité fiscale“ (Край на светското по отношение на данъците), *Actualité juridique du droit administratif* (Юридическа актуалност на административното право), Париж, 22 юни 1989.

(8) АФП, 8 януари 2002.

(9) *Laïcité et liberté religieuse. Recueil de textes et de jurisprudence* (Светското и религиозната свобода. Сборник с юридически текстове), Les Editions des journaux officiels, Париж, 2011.

Връщане към фабриките

Беше време, и то неотдавна, когато всеки, който защитаваше индустрията, беше обвиняван в архаизъм. Днес от Париж до Вашингтон кандидатите в президентски избори изтъкват предимствата на връщането в страната (релокализацията) на производството… което самите те или техните партии оставиха да си отиде. Във Франция Никола Саркози говори охотно за промишлени работни места, но не стори нищо, когато се премести в Мароко най-големият завод „Рено“ (където държавата е акционер), който ще пласира продукцията си на европейските пазари. Тези премествания на производството моделират територии и населения, както например в департамента Сен-Сен-Дени (вж. статията по този въпрос на сайта bg.mondediplo.com). *В САЩ спасяването на фабриките се заплаща със социална уравниловка в долния край на таблицата. За какво бъдеще на европейската индустрия става дума, когато Китай провъзгласява нарастване на производството на продукти от високата гама?*

Индустрията, основа на силата

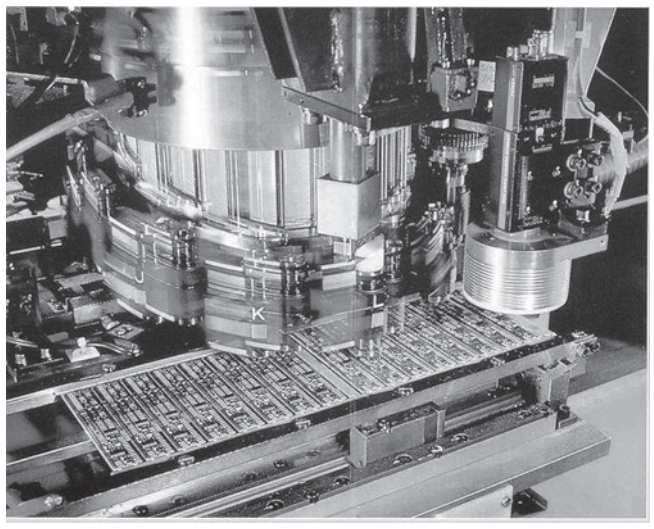
Лоран Каруе*

ВЪПРЕКИ всички приказки за „постиндустриалното общество на удоволствията“, които бележат разцвет през 90-те години на XX в. и първото десетилетие на XXI в., индустрията продължава да играе съществена роля в организацията на териториите, динамиката на производствените системи и силовите отношения, структуриращи глобализацията. За двадесет години, между 1990 и 2010 г., в световната йерархия настъпиха дълбоки изменения. Изправена пред динамизма на бързоразвиващите се страни и регионалните сили, производителността на Европа на тридесетте (двадесет и седемте страни от Европейския съюз плюс Исландия, Норвегия и Швейцария) спадна от 36% на 24,5%. През 2011 г. Китай стана първата индустриална сила в света и постави край на едновековната американска хегемония. Бразилия, превърнала се в шестата икономическа сила на планетата (1), изпревари Франция по индустриално производство. Южна Корея задмина Обединеното кралство, което пък, от своя страна, е плътно следвано от Индия (2).

Тези геоикономически промени се обясняват с появата на ново международно разделение на труда в рамките на едно многополюсно световно устройство (3). Свидетели сме на безпрецедентно географско изместване на пазарите, изискващо инвестиции, работни места, установяване на дейности *(вж. графиките на стр. 4-5 долу)*. Между 1990 и 2010 г. печалбите на 220-те най-големи европейски компании, реализирани в бързоразвиващите се страни, нараснаха от 15 на 24%. Това обърка логиката на установяването на транснационалните предприятия. Делокализациите, основани върху разликите в размера на заплатите, продължават, но предприятията се стремят също така да отговорят на търсенето на новите платежоспособни градски слоеве от средната класа, докато доходите на същите класи на Севера са замразени. Налице е масов наплив към южните пазари.

Големите бързоразвиващи се страни съвсем не се ограничават до най-евтините дейности, те заемат място в най-сложните производствени технологии – телекомуникации, аеронавтика, високоскоростни влакове, ядрена енергия, корабостроене и космическо оборудване... Те постепенно договарят преносите на технологии, полагат големи усилия за обучението на работната ръка и се сдобиват с все по-динамични транснационални предприятия, които създават главоболия на западните компании. В оповестените през февруари 2012 г. преговори между Индия и френската холдингова компания „Дасо“ за оборудването на 126 бойни самолета „Рафал“ се водят разисквания едновременно за броя (по принцип 86%), на изработените в Индия самолети от обществената компания „Hindustan Aeronautics Limited“ за договорените преноси на технологии и за икономическите и финансовите компенсации.

В резултат на това световната география на иновациите се оказа променена, както доказва китайският триптих, мобилизиращ едновременно човешкия, финансовия и технологичния фактор. По отношение на човешкия фактор Китай със своите 1,15 милиона изследователи разполага с потенциал, равняващ се на 82% от капацитета на Америка и 79% от този на Европейския съюз. Според Американската национална научна фондация до 2025 г. Китай ще притежава около 30% от научните работници в света. Що се отнася до финансовия фактор, през 2009 г. за първи път Пекин обяви бюджет за научни изследвания, който го нарежда на второ място в света, доста далеч от САЩ, но преди Япония (4). И най-сетне ,по отношение на технологичния фактор – през 2011 г. Китай е на първо място в света по депозиране на патенти, благодарение на национална стратегия, която цели преминаване от *Made in China* (изработено в Китай) към *Designed in China* (разработено в Китай).

Последиците са значителни и откриват нови полета за пряка конкуренция. На 23 декември 2011 г. китайската корпорация „Three Gorges“ (Три клисури) – по името на прочутия язовир с водноелектрическа централа по течението на река Яндзъ – придоби 21,3 % от капитала на португалската електрическата компания „Energias de Portugal“ (EDP), приватизирана в името на борбата срещу нарастването на държавния дълг. Тя спечели сделката на стойност 2,7 милиарда евро под носа на германската компания E.ON и на бразилската „Electrobras“, като предложи цена на акция, с 50 % по-висока от нейния курс на борсата. Понастоящем Китай реализира половината от световното производство на фотоволтови слънчеви колектори и притиска западните производители, за което свидетелства фалитът на германските компании „Solon“ и „Solar Millennium“ през декември 2011 г. Той разполага с първия в света парк с вятърни турбини, който до 2020 г. трябва да се увеличи 4,7 пъти.

В ТОЗИ контекст несъстоятелността на стратегиите на Европейския съюз и заслепеността на европейските политически и икономически елити са смайващи, въпреки че издигането на Китай на първо място в световната индустрия предизвика истински шок в САЩ (5). Затова е повече от належащо Европейският съюз и Франция да проявят сериозна загриженост за своето индустриално, научно и технологично бъдеще. Безработицата и несигурната временна трудова заетост вървят ръка за ръка в рамките на Европейския съюз, където броят на хората, търсещи работа, в края на 2011 г. възлиза на 23,8 милиона.

Кризата се изразява в двадесетпроцентов спад за две години (между 2007 и 2009 г.) на стойността на индустриалното производство в Европейския съюз. Този спад достига до 15% в Централна и Източна Европа, една трета в Естония, една четвърт в Литва и надминава 20% в Германия (21,4%), Италия, Финландия или Швеция. Между началото на кризата през есента на 2008 и края на 2010 г. Европейският съюз загуби четири милиона работни места в индустрията, или 11% от общия им брой. През третото тримесечие на 2011 г. тези загуби, с изключение на Германия, все още не са възстановени. Рецесията, която се очертава през 2012-2014 г. поради мащабните планове за икономии, само ще утежни този спад.

Франция е станала най-неиндустриализираната страна сред четирите силни държави в еврозоната (останалите три са Германия, Испания и Италия). Между 1980 и 2011 г. работните места в индустрията ѝ намаляват от 24 на 13% от общия брой работни места. Причината за тази силна ерозия е обект на спорове. Общо взето се смята, че от началото на 80-те години на XX в. около една четвърт от спада се дължи на изменения в системата на производство и на нарастващото прехвърляне на индустриалните дейности към сектора на услугите, като например прибягването до временната заетост. Така някои длъжности, свързани с проектирането, поддръжката и дори секретариата, са причислени към услугите, докато преди те принадлежаха към сферата на производството (6). Към това трябва да добавим спада на броя на работещите поради повишаване на производителността, възлизащ на около 30% (7).

Същевременно би било ненормално да си затворим очите за продължителния и силно обезпокоителен курс на Франция към деиндустриализация, който кризата само ускорява. За това свидетелстват многобройни показатели, като спадът в инвестициите с 10% през 2008-2010 г. или нарастването на търговския дефицит от 2004 г. насам. Салдото на индустриалния обмен е на червено за почти всички продукти, с изключение на хранителните. Износът покрива 87% от вноса на индустриалните продукти като цяло, 73% от потребителските стоки и 87% от оборудването. За последните пет години натрупаният дефицит възлиза на 113,6 милиарда евро, особено с Китай и Германия. Слабите места потъват, а силните отслабват – Франция губи своите дялове на европейския и световния пазар и не може дори да задоволи собствените си национални потребности.

Между 2008 и 2010 г. понижението на стойността на френската продукция засегна всички клонове (с изключение на сектора за отпадъците, водите и пречистването им). То достига 28% в рафинирането и коксуването, 26% в текстилната индустрия, 15-20% в металургията, машиностроенето, информатиката, оптиката и електрониката, където се затварят все повече и повече индустриални предприятия. Между 1989 и 2011 г. френската индустрия загуби 2,5 милиона работни места. Не е учудващо, че въпросният срив засяга тежката индустрия и индустрията с неквалифицирана работна ръка. Но спадът е осезателен също така в новите и стратегическите индустрии, каквито са, например, оборудването или роботиката.

Неквалифицираните работници плащат най-високата цена поради съкращаването на 671 000 работни места (-55%), но налице е също загуба на 182 000 работни места за квалифицирани работници и 74 000 за инженери, учрежденски служители и техници. През октомври 2011 г. „Пежо“ обяви съкращаването на 6000 работни места, от които 1900 в производството и 3100 в услугите, в частност в научно-изследователската, опитно-конструкторската и технологичната сфера, където са съкратени 3000 подизпълнители и временни изпълнители. Като изключим наследените от Де Гол остарели и несигурни технологии от 60-те и 70-те години на XX в. (аеронавтика, космонавтика, оръжейна промишленост, ядрена енергетика), както и производството на земеделски продукти, националната индустриална и технологическа база се разпада, и не се появят нови индустрии през последните три-четири десетилетия.

(На стр.4)

*Директор по научната дейност във Френския институт за геополитика (Университет Париж VIII)).

(1) Classement international for Economics and Business Research (CEBR) в Лондон, декември 2011, www.cebr.com

(2) „World manufacturing production 2010“, HIS Global Insight, www.ihs.com

(3) Вж. „Crise et basculements du monde: enjeux géopolitiques, géoéconomiques et géostratégiques“ (Световна криза и нестабилност: геополитически, геоикономически и геостратегически залози), *Revue Historiens et Géographes*, № 416, ноември-декември 2011.

(4) Оценки от „Rapport sur les politiques nationales de recherche et de formations supérieures, annexe au projet de loi de finances“ (Доклад за националните политики за изследвателска дейност и висшето образование), анекс към проектобюджета за 2012, Париж.

(5) Вж. „The case for a national manufacturing strategy“ (Състояние на националната стратегия за производство), *The Information Technology and Innovation Foundation*, Вашингтон, април 2011; „Report to the President. Ensuring American leadership in advanced manufacturing“ (Доклад за президента. Утвърждаване на американското лидерство в модерното производство), Executive Office of the President, 2011.

(6) 36% от индустриалните професии се упражняват в неиндустриални учреждения, срещу 26% преди двадесет и пет години.

(7) „Le recul de l’emploi industriel en France de 1980 à 2007: quelle est la réalité?“ (Спадът на индустриалните работни места във Франция в периода 1980-2007 г. Каква е истината?), *Lettre Trésor-Eco*, № 77, Париж, септември 2010.

Индустрията, основа на силата

(От стр. 3)

Няма нищо чудно във факта, че деиндустриализацията се превръща в един от залозите на президентските избори както във Франция, така и в САЩ. Няма кандидат, от крайната левица до крайната десница (като се мине през Франсоа Оланд и Никола Саркози), който да не говори за това. По време на Годишния преглед на индустрията през 2010 г. отговорният за този ресор министър Ерик Бесон обеща „помощ за реиндустриализацията“, която да позволява на малките и средните предприятия да се възползват от кредити с тригодишен срок за погасяване. В същото време Стратегическият инвестиционен фонд на Франция оповести нарастване на своя капитал в смятаните за стратегически малки и средни предприятия. Не ни остава нищо друго, освен да установим разминаването между тези мерки или голи декларации и най-важните залози.

Комисията в Брюксел и националните правителства от последните три десетилетия са пряко отговорни за изграждането и рухването на режима на финансово натрупване, от една страна, и за механизма на деиндустриализация на Европейския съюз, от друга, т.е. за двете лица на една и съща криза на системата. Т. нар. Лисабонска стратегия, начертана през 2000 г., се оказва чиста илюзия. Тя си постави задача, която никога не се осъществи – всяка държава да отпуска 3% от брутния вътрешен продукт за научно-изследователска, изпитателно-конструкторска, изобретателска и технологична дейност. За тази цел стратегията се основава на една система от идеологически представи, обединени около „икономиката на знанието“, смятана за заместител на материалното производство.

Това схващане позволи преди всичко да се оправдае изоставянето на цели отрасли от френската и европейската индустрия в името на международна специализация на труда, отреждаща на Европейския съюз водещи технологии и области. То съпровожда до голяма степен международното разгръщане на капитала, нарастващата финансиаризация и краткосрочното управление на индустриалните активи, силната деградация на съотношението между труд и капитал при разпределението на благата, постоянния систематичен отказ от каквато и да било индустриална политика на Европейската общност и националните държави в името на догмата за свободната конкуренция.

Въпросното идеологическо, политическо и икономическо обезоръжаване се заплаща прекалено скъпо – между 2000 и 2010 г. брутният вътрешен продукт на глава от населението се покачи само с 0,9% в Европейския съюз и 0,5% във Франция – едни от най-ниските проценти в индустриалните икономики. По този начин Европа и Франция се оказаха тясно притиснати между развиващите се страни и големите бързоразвиващи се държави, които в следващите петнадесет години ще ги конкурират в пощадените до този момент сектори. От 1998 до 2008 г. вносът в еврозоната на фабрични стоки от страни с ниски производствени разходи нарасна от 17 на 44% (8).

Уместно е да отбележим, че неконкурентоспособността на Франция не се отразява единствено на цената на труда. Всеки сериозен анализ трябва да отчете едновременно натиска, упражняван от политиката на силно евро, конкурентоспособността, произтичаща от качеството на образованието, организацията на труда, мястото на проучванията и изобретенията, характеристиките на системата за производство и капиталовите удръжки (плащането на дивиденти и т.н.). Всъщност през 2008 г. (последната година, за която разполагаме с данни) почасовото заплащане на труда във френската индустрия е по-ниско от това в Германия (33,16 евро срещу 33,37 евро), но производителността на глава от населението във Франция е една от най-високите в Европа – тя е с 21% по-висока от средната производителност на глава от населението в рамките на Европейския съюз и с 15% по-висока от тази на Германия. Ето защо стратегията на постоянно понижаване на цената на труда се оказва задънена улица.

Понеже Германия неоснователно е сочена за щяло и нещяло в обществените разисквания във Франция, следва да припомним някои факти. Германската ефективност се дължи основно на силна индустриална стратегия (20% от брутния вътрешен продукт и 19% от работната ръка), която, от своя страна, се основава на изобретенията, високата гама на стоките ѝ и специализацията в основните дейности, съсредоточени върху цивилното оборудване. Дължи се също на една производствена мрежа, съставена от големи концерни, и могъща мрежа от малки и средни челни предприятия (*Mittelstand*), способни да изнасят. Ако се отчете еволюцията през последните двадесет години, ще се установи, че Франция достига около 73,5% от германския брутен вътрешен продукт, но стойността на индустриалната ѝ продукция е едва 42% от германската, а износът на блага и услуги – 52%.

Ефектът от тази стратегия е непосредствен – въпреки кризата, нивото на официалната безработица в Германия е най-ниско от двадесет години (6,8%). През 2011 г. растежът е около 3%, което позволява публичният дефицит да се сведе до 1 % от брутния вътрешен продукт. Същевременно са създадени 535 000 работни места на пълно работно време и инвестициите за оборудване нарастват с 8,3 %. Доброто състояние на германската икономика се дължи на увеличението на износа с 8,2 %, особено към бързоразвиващите се страни, включително Китай, който в близките три години може да се превърне в основния ѝ търговски партньор.

Несъмнено *концерните* изнесоха в чужбина и най-вече в Централна и Източна Европа част от своя производствен апарат (автомобили, машиностроителна промишленост…). Между 1998 и 2012 г. делът на вноса на полуфабрикати в индустриалната добавена стойност нарасна от 33 на 59% (от 50 на 80% във Франция) (9). Но *концерните* запазиха контрола над най-стратегическите отрасли и функции и най-вече не престават да модернизират индустриалния си апарат в самата Германия, за да отговорят на новите световни изисквания.

Слабостите на френския капитализъм са известни от четиридесет години насам – недостатъчна индустриализация (12% от брутния вътрешен продукт и 11% от работните места), недостатъчни разработки (частни и индустриални) в научно-изследователската, изпитателно-конструкторската и технологичната област, производство на стоки от средната гама, смазване и разграбване на мрежата от малки и дребни предприятия от страна на големите групировки (тези, които изнасят, са три пъти по-малобройни от германските), недостатъчно обучение и квалификация и непризнаване на съществуващата, обезценяване на всяка техническа, технологична и научна култура в системата на обществените ценности. Френската неконкурентоспособност се дължи най-вече на недостатъчните инвестиции на индустриалците и частния сектор в изследователската дейност. Усилията в тази насока не надхвърлят една четвърт от нетните дивиденти, изплатени през 2008 г., срещу 35% през 1995 г. (10). През 2010 г. тези инвестиции представляваха едва 57% от финансовите усилия на немските фирми.

Въпреки че Лисабонската стратегия предвижда 40% от общия брой на хората между 30 и 34 години да притежават дипломи за висше образование, 46% от французите на възраст между 25 и 45 години имат по-ниско образование, свидетелство за професионално обучение (най-ниското стъпало – *б.пр.*) или сертификат за професионална правоспособност (по-високо стъпало – *б.пр.*). Френската производствена система е също така жертва на хегемонията на финансовите параметри в управлението на индустриалните стратегии, като финансовите инвеститори се превръщат в арбитри при определяне на стратегията.

Изправени пред тези спешни нужди и изисквания, Европейският съюз и Франция трябва да преосмислят изцяло собствения си модел на развитие и да дадат отново на банковата и финансовата система ролята, която никога не би трябвало да ѝ отнемат – да финансира един траен, солидарен и ефикасен социален и териториален растеж. За едно поколение, тоест за период от тридесетина години, трябва да се извърши истинска индустриална и производствена революция. Техническият и технологичният пробив трябва да се равняват на осъществения в края на XIX в. Залогът е преодоляването на една нова граница в бъдещите дейности, които позволяват да се отговори на предизвикателствата на Европейския съюз и света през XXI век.

Нека все пак да припомним, че населението на света ще се увеличи с 1,4 милиарда жители до 2030 г., а активното население в света ще се удвои до 2020 г. Разпространението на американския модел на потребление върху цялата планета се оказа задънена улица. Налага се обсъждане на волунтаристичната политика на реиндустриализация на Европейския съюз и отделните държави, заедно с едно дългосрочно усилие за иновации, фундаментални и приложни изследвания, обучение и квалификация на работната ръка. От Франция се изисква да задели от 4 до 5 допълнителни процента от своя брутен вътрешен продукт – една безусловна необходимост, при това поносима, на стойност 100 милиарда евро.

Изходът от кризата може да се разглежда единствено чрез издигането на нов модел за развитие в национален и общ за ЕС мащаб, в рамките на един модел на устойчиво развитие. Това предполага реабилитиране на държавата-стратег, която да определя дългосрочната индустриална политика и инвестициите, регулацията и преориентацията на финансовия и банковия сектор към производствени инвестиции, преоценката на човешкия потенциал и изобретателския сектор, създаването на нови специализации във връзка с предлагане, основано върху нови производители и нови продукти.

В тези рамки, въпреки сегашните трудности, Франция и Европейският съюз разполагат с много предимства (11). Например, в енергийния сектор нарастващото неравновесие между предлагане и търсене, структурното покачване на цените на суровините в средносрочен и дългосрочен план и обезпечаването на снабдяването налагат безпрецедентно нарастване на енергийния интензитет, по-рационална и икономична употреба на енергийните и минералните ресурси (развитие на мрежите за рециклиране), разработване на нови енергии и истински технологичен пробив в ядрената енергетика (ядрени реактори от ново поколение, управление на високоактивни и дълготрайни радиоактивни отпадъци).

Нарастването на световните хранителни нужди (с 50% до 2025 г.) очертава значителни предизвикателства, които трябва да бъдат преодолени, за да се произвежда повече и по-добре в съответствие с екологичните, обществените и здравните изисквания и да се гарантира осигуряването с храни. Развитието на нови области започва със зелените технологии, незамърсяващите енергии, улавянето и съхранението на въглеродния двуокис, биотехнологиите и науките за живия организъм, химията на растителния организъм, с новите материали, нанотехнологиите, опознавателните науки и новите информационни технологии. Все пътища за една нова производствена революция.

---

(8) *Lettre Trésor-Eco*, № 95, ноември 2011.

(9) *Flash Eco*, № 32, Natixis, Париж, януари 2012.

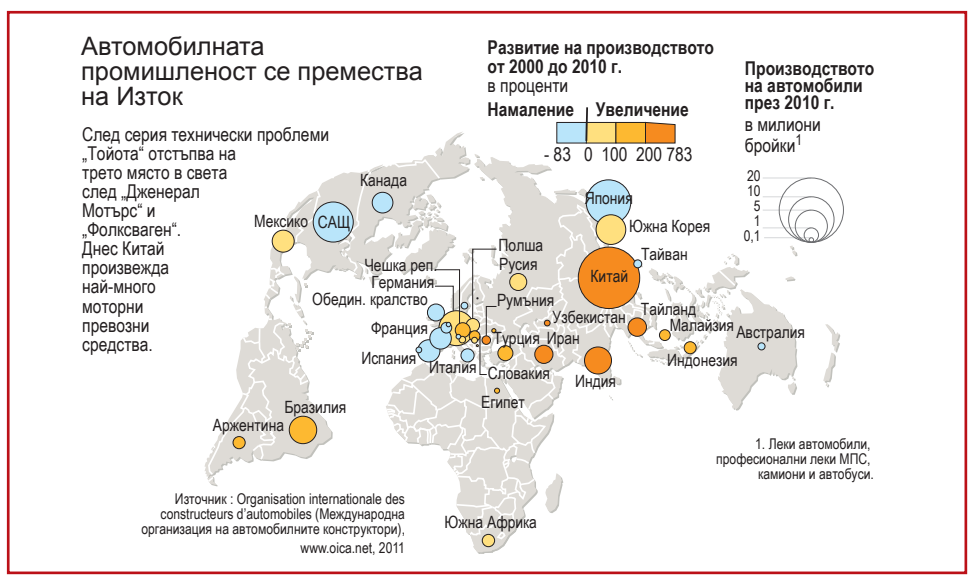
(10) „Rapport annuel sur l’Etat de la France en 2011“ (Годишен държавен доклад на Франция за 2011 г.), Conseil économique, social et environnemental (CESE) (Социален, икономически и отговарящ за околната среда съвет), Париж, 23 ноември 2011.

(11) Вж. „France 2030: cinq scénarios de croissance“ (Франция през 2030 г. Пет сценария за икономически растеж), Centre d’analyse stratégique (Център за стратегически анализи), Париж, април 2011, и „La compétitivité: enjeu d’un nouveau modèle de développement“(Конкурентоспособността: залог за един нов модел на развитие), CESE, октомври 2011.

Лоран Каруе

Le Monde diplomatique

Превод Калоян Праматаров

Какво се крие зад въодушевлението от релокализациите?

Американската автомобилна индустрия се изправя на крака, германската индустриална продукция се изнася, релокализацията (връщането на производствените предприятия в страната) става актуална… Но зад декларациите се крият истини, които не са толкова ентусиазиращи.

ЖЕРАР ДЮМЕНИЛ И ДОМИНИК ЛЕВИ*

ПРОТОЧВАНЕТО на кризата, която започна през 2008 г., изведе на преден план в дискусиите темата за деиндустриализацията на страните от „центъра“ на световната система (САЩ и Европа). Американският президент Барак Обама, който навлиза в изборна година, постави този въпрос като един от водещите в кампанията си (заедно с борбата срещу финансовата индустрия, отговорна за първото действие на кризата, и с въпроса за неравенствата) (1). Появи се нова дума – *insourcing* (2) (вътрешно подизпълнение в системата на поръчителя – *б. пр.*) като антоним на *outsourcing*, т. е. външно подизпълнение. Основната идея е индустриалното производство да бъде върнато на националната територия, което във Франция се нарича „релокализация“.

Трудно е да се оспори спешната нужда от връщането на индустриалното производство, след периода на масовото му изнасяне към периферните държави. В тази тенденция може да се открие стремеж да се намали безработицата и да се забави относителният спад в икономиките на центъра, както и да се предотврати нарушаването на равновесието във външната търговия. А този стремеж придобива особена важност в сегашния контекст на кризата с държавните дългове, защото международните финансови институции (т. нар. пазари) наказват преди всичко натрупването на два вида дефицит – бюджетен и външнотърговски.

На първо място трябва да се припомни, че деиндустриализацията е по-общ и по-стар процес от делокализацията (изнасяне на предприятията в чужбина). Навлизането в неолиберализма през 80-те години на миналия век не означаваше радикален разрив за икономиките от центъра. В САЩ делът на промишлеността, който през 60-те години възлизаше на 26% от брутния вътрешен продукт (БВП), спадна на 19% през 80-те години и на 11% в навечерието на кризата през 2007 г. Франция регистрира цифри много близки до цитираните, Германия – по-високи, но спадът беше със същия обхват (3). Известно е, че такива тенденции отразяват дългосрочна промяна в структурата на потребление в полза на услугите *(вж. статията на Лоран Каруе на стр. 3-4)*. Това не омаловажа факта, че делокализацията на производството към други региони на света характеризира неолибералната глобализация.

Факт от решаващо значение през тези десетилетия беше индустриалната стратегия, избрана от големите транснационални корпорации. Първата ѝ видима проява беше американското поведение – пряко инвестиране в чужбина, т. е. покупка или създаване на филиали в други страни. През 70-те години на миналия век, в навечерието на неолибералната епоха, преките инвестиции на нефинансови американски компании в останалата част от света възлизаха на 23% от нетните им инвестиции в САЩ в строителство и материали (*вж. графиката горе*). През десетилетието, което предшества кризата (1998 – 2007), техният дял нараства на 81%, което показва твърдото решение да се произвежда извън националната територия. Възниква въпросът дали президентът Обама ще влезе в пряк сблъсък с транснационалните компании, като ги прикани да се откажат от тази стратегия?

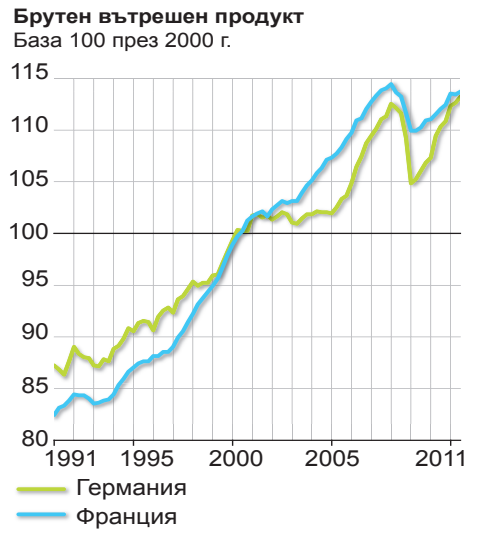
САЩ предпочитат да инвестират в чужбина

Нефинансовите предприятия, които дълго време привилегироваха чистите инвестиции във фиксиран капитал (машини, строителство...), използват капиталите си, за да участват в чужди предприятия.

Надпреварата Франция - Германия

След застоя през първата петилетка на XXI век Германия осъществи впечатляващо частично възстановяване. Но рецесията през 2008 г. там беше много по-силна.

Източници: Comptabilité nationale financière des Etats-Unis (Flow of Funds Accounts); Eurostat; cités dans *The Crisis of Neoliberalism, op. cit.*

Вярно е, че сега в периферията разходите за заплащане на положения труд за единица произведен продукт растат бързо и се доближават до тези в САЩ. Американският президент признава съществуването на тази тенденция на уеднаквяване и смята, че причина за това е повишението на разходите за почасово трудово възнаграждение в Китай. Това е факт. Те растат със смайващото темпо от 13% на година (спрямо приравнени цени според официалните данни за градовете). Друга причина е ревалоризацията на китайската национална валута. Между 2005 и 2012 г. обменният курс долар – юан е станал по-висок с над 30%. Ако се вземе предвид увеличението на цените в Китай, което е по-бързо от това в САЩ, ревалоризацията е от почти 40%. Тази тенденция съпътства спада на разходите за заплащане на труда в САЩ. Факт, който вече кара фирмите да репатрират производствените си дейностите в някои американски щати (Южна Каролина, Алабама и Тенеси) (4). Кризата само ускори тази тенденция, което показва успеха на неолибералната стратегия трудещите се от центъра да бъдат поставени в конкуренция с трудещите се от периферите.

Американското производство на автомобили? Подобрение, но не и чудо

Релокализацията, за която президентът претендира, че допринася, се аргументира чрез рентабилността. Така че на транснационалните компании няма да им се наложи да направят някакви усилия (освен да осъзнаят тази реалност!). Още повече че правителството ще изпълни дълга си да насърчава тази тенденция, като намалява данъците на компаниите, инвестиращи на национална територия…

В речта си „За състоянието на съюза“ през януари Барак Обама представи плана си за *Изградената да пребъде Америка*, като уверява, че *американската автомобилна индустрия се възражда*. Всъщност, ако се приеме, че производството на автомобили през 2007 г. е 100 единици, в навечерието на кризата през юни 2009 г. то спада на 48 единици – катастрофа, която поражда опасения, че от нея няма съвземане. През декември 2011 г., след мощно рефинансиране от правителството, производството на автомобили нараства на 84 единици. Няма съмнение, че автомобилната индустрия е спасена, но е още далеч от целта. Някои производства все още вървят зле, други, като електрониката, се справят по-добре. Общо целият производствен сектор по-същата скала бележи спад до 80 единици през юни 2009 г. и възход до 93 през декември 2011 г. Подобряване – да, но не и чудо. Победните възгласи, приветстващи съживяването на производството на автомобили в САЩ, много уместно в предизборен период, биха могли да се окажат преждевременни.

Погледната от Европа, тази тенденция препраща към сравнение със състоянието на германската и френската икономика. Казват ни, че Германия била доказателство за солидността на неолибералната глобализация въпреки конкуренцията на периферията. А Франция изоставала. Но не бихме могли да съдим за германските индустриални постижения, без да имаме представа за цената им. Възниква въпросът дали трябва да се тръгне по този път?

През 2003 г. настъпи разрив. Преди тази дата и през 60-те години на миналия век индустриалните траектории на Германия и Франция бяха паралелни. Но след 2003 г. разликите в ръста на двете страни се задълбочиха. Между 2003 г. и началото на кризата през 2007 г. френското индустриално производство нарастна едва с 4% срещу 20% в Германия. Но веднага трябва да в направи уточнението, че тук става дума само за растеж в индустриалния сектор.

Въпреки големия медиен шум по въпроса, ръстът на германската икономика не е по-бърз от този на Франция. През същия период Брутния вътрешен продукт на двете страни фактически е растял с едно и също темпо (*вж. графиката на стр. 5 горе*). Впрочем прецедентът с Япония, чиято индустриална стратегия прилича на германската, напомня, че въпреки силния си индустриален растеж (18% през периода 2003-2007) е възможно дадена икономика да преживее дълъг период на застой.

Отвъд Рейн не престава да расте броят на бедните трудещи се

Тук се намесва въпросът за трудовото възнаграждение. Много съществен механизъм беше оказваният и в Германия натиск върху трудовите възнаграждения (заплати и социални осигуровки). Този натиск беше особено силен и концентриран върху ниските възнаграждения. Делът на работниците с ниски заплати постоянно се увеличава след края на 90-те години на миналия век, като се характеризира с растящо

(На стр.6)

*Икономисти, автори на *The Crisis of Neoliberalism* (Кризата на неолиберализма), Harvard University Press, Кембридж, Масачузетс, 2011.

Стоманата е преди всичко китайска

Източник : Worldsteel Association, 2011.

(1) „Бележки на президента по икономически въпроси“, Белия дом, Вашингтон, 4 януари 2012, www.whitehouse.gov.

(2) „Бележки на президента относно възможността за вътрешно възлагане на подизпълнителска дейност на американския трудов пазар“, Белия дом, 11 януари 2012. Понякога се използва терминът „reshoring“, за да се обозначи връщането на производствата от Китай обратно в САЩ.

(3) От 36% (през 1960), само за Западна Германия на 23%.

(4) „Made in America, Again. Why Manufacturing Will Return to the U.S.“ (Отново произведено в Америка. Защо индустриалното производство ще се върне в САЩ), Boston Consulting Group, август 2011.

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ И МЕДИЙНО СЪЗАКЛЯТНИЧЕСТВО

Икономисти наемници

Уводни статии, сутрешни радиопредавания, телевизионни програми - в разгара на кампания за президентските избори шепа икономисти си поделят медийното пространство и не допускат други в него. Представят ги като университетски преподаватели и би трябвало да създават убеждението, че въплъщават техническата безпогрешност в центъра на идеологическото меле. Но щеше ли някой да вярва на техните диагнози, ако тези „експерти“ кажат какви са другите им дейности?

РЕНО ЛАМБЕР

НАРИЧАМЕ това „ефекта Дракула“. По подобие на прочутия карпатски вампир нелегитимните уговаряния не обичат светлината. Поради това разкриването през 1998 г. на договореното тайно Многостранно споразумение за инвестициите (Accord multilatéral sur l’investissement, AMI) за още по-голяма икономическа либерализация доведе до прекратяване на дейността му. Този път полемиката е за тайното споразумение между икономисти и финансови институции. Много университетски авторитети, поканени от медиите, за да внесат яснота в публичните обсъждания, както и много изследователи, назначени като съветници към правителствата, са в действителност на заплата в банките или големите компании. Може ли експерт „напълно независимо“ да агитира за финансова дерегулация, като в същото време е на служба в инвестиционен фонд?

Тези опасни връзки, източник на конфликт на интереси, не са тайна, но облагодетелстваните от тях много внимават да не ги показват на светло. Преди катаклизма от 2008 г. на всички им беше удобно да използват неяснотата – журналистите представяха своите експерти за хора с репутация на безпристрастни съдници, които благодарение на способността си да бъдат едновременно на няколко места получават дивидентите си в известност и пари в брой. Но след 2008 г. тъмните връзки на икономистите не можеха да минат незабелязани. Достатъчно ли е те да станат публично достояние, за да се приключи с това? Такава е целта на престижната Американска икономическа асоциация (American Economic Association, AEA).

От началото на годината от членовете на асоциацията, които са автори на статии в научните списания, се иска да разкриват евентуалните конфликти на интереси. Това поставя пред икономистите изискването да посочват *“заинтересованите страни“* (1), *които са им превели през последните три години значителна парична сума, т. е. сума, равна или надхвърляща 10 000 долара* (около 7600 евро) (комюнике от 5 януари 2012 г.). Мярката ще се прилага и за суми, получени от техни *близки*. Не може да се каже, че почитаемата Американска икономическа асоциация, която ръководи някои от най-престижните списания в тази дисциплина и се готви да отпразнува своята сто и тридесета годишнина, има капризи. Нейното решение разтърси духовете.

След успеха на документалния филм на Чарлз Фергюсън *Вътрешна работа* (Inside Job) раздразнението стана осезаемо. Хонорарите на някои близки съветници на президента Барак Обама, участвали в либерализирането на банковия сектор, накараха общественото мнение да си задава въпроси. Така Лорънс Съмърс, директор на Националния икономически съвет (National Economic Council, NEC), е получил между 2008 и 2009 г. 5,2 милиона долара от спекулативния фонд D. E. Shaw и близо 135 000 долара за изнесените от него лекции, най-често организирани от финансови компании, без да се броят неговите (тлъсти) хонорари във *Файненшъл таймс*. Гневен ропот се чува и сред колегите му от бранша. През 2011 г., обяснява Джордж де Мартино от университета в Денвър, *поредица от научни изследвания показаха, че конфликтът на интереси е бил по-скоро правило, отколкото изключение*. На 3 януари 2011 г. по инициатива на професорите Джералд Ъпстейн и Джесика Карик-Хагенбърт едно отворено писмо бие тревога и призовава Американска икономическа асоциация да реагира. Писмото е подписано от триста икономисти, сред които носителят на Нобелова награда за икономика Джордж Акелроф и Кристина Роумър, бивша съветничка на президента Обама. Дванадесет месеца по-късно те бяха чути.

Но ехото на това морално събуждане с мъка прекосява Атлантика (2)… Във вестник *Монд* от 1 февруари икономистът Оливие Пастре остро осъжда проектите за излизане от единната европейска валута. И се ангажира с мисия: *да обясня на най-уязвимите и на най-податливите на дезинформация французи какви са рисковете от премахването на еврото* (3). Вечерният всекидневник представя автора като *професор по икономика в университета Париж VIII*. Но освен това Пастре ръководи туниската банка „ImBank“. Член е на управителните съвети на банката „Crédit municipal de Paris“ (CMP banque), на Асоциацията на директорите на банки, както и на Института „Europlace de finance“. Всяка събота сутрин обаче *университетският професор* е този, който се изявява по радио „France Culture“ в предаването „Въпроси за икономиката“, на което е и съпродуцент.

Когато 2 + 2 = 5

ТОВА е идеален пример за положението, което ни накара да реагираме, коментира професор Майкъл Уудфорд, член на управителния съвет на Американската икономическа асоциация, когато му споменат този случай. Асоциацията иска настоятелно *общността на икономистите да прилага едни и същи принципи към всички публикации – в университетски издания, издателства, вестникарски статии, радио и телевизионни коментари. В дадения случай*, подхваща Уудфорд, *мисля, че читателите имат право да знаят дали въпросният експерт защитава вид анализ или интересите на институцията, за която работи*. В статията си от 1 февруари Пастре уверяваше, че според хипотезата за излизане от еврото банките *ще установят, че в краткосрочен и дългосрочен план стойността на дълга им ще експлодира*, изразява тревогата си от евентуално *намаляване на доходността им*.

За Патрик Артюс, отговарящ за икономическите изследвания на френската банка „Natixis“ и управител на „Тотал“, тезата, защитавана от Уудфорд, *има смисъл в САЩ и в Обединеното кралство. Но никак не вярвам, че тя може да се приложи за еврозоната*, защото *броят на икономистите, свързани с финансите, е твърде ограничен в сравнение с англосаксонския свят* (4). Малка група… може би, но силно представена сред медийните експерти.

Трети ноември 2011 г. Сутрешното предаване на „Радио Франс Ентер“ разсъждава какви са залозите за срещата на Г-20, която ще се проведе в Кан. Кой ще бъде поканен на нея? *Жан-Ерве Лоренци, председател на Кръжока на икономистите*. В тази рядко споменавана асоциация членуват Жан-Пол Бетбез (икономически директор на банка „Креди агрикол“), Лорънс Буун (главен икономист на „Мерил

(1) На „заинтересованите страни“ е дадено определението *всички личности, групи или организации, заинтересувани финансово, идеологически или политически от съдържанието на статията*.

(2) Икономистът Jean Gadrey е изложил фактите по въпроса в статията си „Les liaisons dangereuses“ (Опасните връзки), 21 септември 2009, http://alternatives-économiques.fr/blogs/gadrey. Проучването ни е ползвало неговите съвети, както и направеното от François Ruffin в предаването „Là-bas si j’y suis“, посветено на „дежурните икономисти“ (France Inter, 2 и 3 януари 2012).

(3) Olivier Pastré, „La sortie de l’euro, un suicide“ (Излизането от еврото е самоубийство), *Le Monde*, 1 февруари 2012.

(4) Parick Artus, „Ако икономистите са подценили кризата, това не е станало в съзаклятничество с финансистите“, *Le Monde*, 10 септември 2009.

Какво се крие зад въодушевлението....

(От стр. 5)

фрагментиране на наемния труд (5). Тази тенденция се проявява с впечатляващото увеличение на броя на „независимите“ работници в Германия, което е друга форма на фрагментиране и дестабилизиране на труда. Социалните осигуровки бяха силно съкратени в навечерието на кризата. Франция също беше засегната от забавянето на темпото, с което се увеличаваха разходите за трудови възнаграждения, но в по-малки пропорции, отколкото в Германия – средната реална стойност на възнагражденията (6) нарасна с 3,5%, докато отвъд Рейн в периода 2003-2007 г. тя спадна с 1,5%.

Този натиск в Германия бе комбиниран с разпространената практика да се възлага подизпълнителска дейност на чуждестранни компании по-специално в Централна Европа. Във Франция, обратно, от началото на 90-те години на миналия век големите фирми възприеха подход, подобен на този в САЩ – преки инвестиции в чужбина. Човек би казал, че резултатът е един и същ, но начинът на функциониране на германската икономика подсказва, че не е точно така. Нейната стратегия изглежда, че запазва на националната територия най-съществената част от икономическата дейност. Във всеки случай тя беше свързана с ръста на външнотърговския излишък. След 2003 г., когато траекториите на двете икономики се раздалечиха, германският излишък силно нарасна (до 7% от БВП през 2007 г.), докато френският дефицит се задълбочаваше (2% през същата година). Това движение е толкова по-фрапиращо, като се има предвид, че френският външнотърговски излишък през 90-те години на миналия век беше средно по-висок (в проценти от БВП) от германския (съответно 1,2% и 0, 5%).

Независимо от различията във всяка страна, процесите на деиндустриализация и реиндустриализация трябва да се разглеждат като елементи на неолибералните механизми. Деиндустриализацията, т. е. делокализацията на производството, беше чиста проба неолиберализъм, форма на разрив между интересите на висшите класи на страните, облагодетелствани от печалбите на транснационалните компании, от една страна, и на местните икономики на страните, от друга. За първите е важен размерът на печалбите, а не мястото, където са реализирани приходите. От тази гледна точка очевидно нещата в Германия бяха по-добре управлявани, но подобно на САЩ цената, която платиха трудещите се, беше голяма, с изключение на ръководствата на компаниите, чийто съюз със собствениците е един от стълбовете на неолиберализма.

Докато общата неолиберална рамка с всичките ѝ компоненти (7) – господство на капиталистическите класи и на финансовите институции, сплотяване на ръководните и административните кадри, финасиризация и глобализация – не бъде оспорена, както в следвоенния период в САЩ чрез една „репресия срещу финансите“, всички предприети опити да се води борба срещу процеса на деиндустриализация, независимо от успеха им, са регресивни и ще останат такива. Те рушат основите на това, което остава от народните завоевания от миналите десетилетия, без да е ясно с какво допринасят за растежа и за възстановяването на работните места.

(5) Thorsten Kalina и Claudia Weinkopf, „The increase of low-wage work in Germany. An erosion of internal labour markets?“ (Увеличаване на ниско платения труд в Германия. Ерозия на вътрешния трудов пазар), International Working Party on Labor Market Segmentation, Екс-ен-прованс, 5-7 юли 2007. Вж. и Ан Дюфрен, „Берлинският консенсус“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 2 февруари 2012.

(6) Тази стойност е коригирана с индекса на потребителските цени на БВП.

(7) Вж. *The Crisis of Neoliberalism* (Кризата на неолиберализма), Harvard University Press, 2011.

ЖЕРАР ДЮМЕНИЛ И ДОМИНИК ЛЕВИ
LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Методи Кръстев

Линч“), Антон Брандер (главен икономист на „Дексия асет мениджмънт“), Артюс, Пастре и др. Няколко дни по-късно по същото държавно радио предаването „Телефонът звъни“ *разсъждава за поуките* от срещата. На микрофона е *Жан-Ерве Лорензи, председател на Кръжока на икономистите*.

В същото качество Лорензи, който впрочем е и съветник на кандидата за президент на социалистите Франсоа Оланд, прави анализ на пазара на недвижими имоти във вестник *Еко*, на срива на борсите по радио „Европа 1“ или на *прекрасната съдба на Франция* по RTL (5). Но визитната му картичка пропуска някои подробности. Лорензи е член на управителните съвети на „Жълти страници“, на „Съдружници във финансите“, на Френската асоциация на мобилните оператори, на „БНП Париба-Застраховки“. Той освен това е наблюдаващ в „Еулер-Хермес“, член на надзорния съвет на финансовата компания „Сент-Оноре“, на BVA, на „Груп Женжер“ и съветник на борда на директорите на финансовата компания „Едмонд дьо Ротшилд банк“.

В предаванията на телевизионния канал „Франс 24“ Кристиян Сент-Етиен се представя за професор в Националната школа за изкуства и занаяти, а на страниците на сп. *Поан* – като икономист и политически анализатор. Но никога като научен съветник на Европейския стратегически съвет, консултантска служба по въпросите на културното наследство. Ели Коен, съветник на Франсоа Оланд, се представя като научен ръководител на изследователската дейност в Националния център за научни изследвания (CNRS) и професор по политически науки в предаванията на „Франс ентер“ или на страниците на вестник *Фигаро*. Но никога като член на управителния съвет на компаниите „Жълти страници“ и „Електрисите дьо Франсе Нови енергии“. А Жак Мистрал? За *Монд* и за радио „Франс кюлтюр“ той е икономист, а за предаването „В ефира“ на телевизионния канал „Франс 5“ – научен ръководител по икономическите изследвания на Френския институт за международни отношения (IFRI). Но не и управител на „БНП Париба Застраховки“. Даниел Коен, съветник на Мартин Обри (генерален секретар на Френската социалистическа партия – *бел. пр.*), проявява по-голяма дискретност относно титлата си *старши съветник* на банка „Лазар“ (Lazard) – тя съветва например гръцкото правителство за предоговарянето на дълга му, но афишира, че е професор по икономически науки в „Екол нормал сюпериор“ и в университета Париж I.

Възнаграждения за присъствие в работата на управителните съвети на големите компании (средно 35 000 евро за мандат в компаниите от борсовия индекс CAC 40 и половината от тази сума за останалите компании, които според Френския институт на директорите на компании), хонорари за частни лекции (хонорарът на Лорензи например е 6600 евро), пари за доклади… Точно като американските си колеги френските икономисти *разполагат с неизброими средства да печелят много, много пари*, отбелязва Де Мартино. *Те впрочем знаят по-добре от много други, че нищо не е безплатно, че всяка облага има цена. И цената тук е загубата на независимост*.

Струва ми се, че това намирисва на атмосферата от 30-те години на миналия век, протестира Лорензи. *Въпросът е да се знае дали начинът, по който изкарвате прехраната си, влияе на съжденията ви. И случаят не е такъв*. В крайна сметка би могло да се заключи, че 2+2=4, независимо дали се пише за университет или от банка. *Несъмнено*, отговаря Уудфорд с усмивка. *Но повечето въпроси, с които се сблъскват икономистите, произтичат от по-тънки размисли. Не трябва да се залъгваме – нашите спорове влияят пряко върху нечии частни интереси*. Трябва ли да заключим като професор Диърдри МакКлоски от университета в Илинойс, че понякога *икономистите се държат като адвокати, защищаващи една или друга гледна точка въпреки фактите* (6)? Казано по друг начин, че заинтересовани от крайния резултат, те понякога се опитват да убеждават, че 2+2=5.

Създателят на документалния филм *Вътрешна работа* Фергюсън е разговарял с икономиста Фредерик Мишкин от Колумбийската бизнес школа:

Фергюсън – *През 2006 г. вие сте съавтор на студия за исландската финансова система, в която се чете: „Това е развита страна, разполагаща с превъзходни институции. С ниска корупция, правова държава, с икономика, приела за свое кредо финансовата либерализация. Правила и предпазен, качествен контрол“*.

Мишкин – *В това е грешката* (през 2008 г. исландската икономика се срина). *Оказа се, че правилата и предпазният контрол не са достатъчни*.

– Кое ви накара да приемете обратното?

– Човек се доверява на информацията, с която разполага. А и преобладаващото мнение искаше Исландия да има превъзходни институции и да бъде много развита.

– Кой ви каза това? Какви проучвания сте направили?

– Разговарях с хора, пък и човек се доверява на централната банка, която в последна сметка не беше на висота.

– Защо се доверихте на централната банка?

– Човек разчита на информацията, с която разполага.

– Колко пари ви донесе това?

– Беше ми платено… Сумата е публично достояние.

Мишкин е получил за своето проучване 124 000 долара (около 95 000 евро) от исландската търговска палата.

– Във вашата автобиография заглавието на доклада „Финансова стабилност в Исландия“ е било сменено с „Финансова нестабилност в Исландия“…

– О… Не знам защо, но… Може би е неволна грешка.

Предан на клиента си адвокат или учен в грешка, понякога разликата се оказва много тънка. При това, отбелязва Де Мартино, *икономистите се радват на привилегия, каквато други професии нямат – от тях никога не се иска да отговарят за грубите си грешки*. А не е да не допускат такива.

На 17 август 2007 г. кризата със *subprime* започна отвъд Атлантика. А Ели Коен вече обяви нейния край: *След няколко седмици*, уверява той, *пазарът ще се съвземе и нещата ще тръгнат, както преди* (Lemonde.fr, 17 август 2007). Шест месеца по-късно по телевизионния канал „Direct 8“ Ален Менк, банкер и съветник на Никола Саркози, се възторгва *от невероятната пластичност на системата: Имахме увереното, че тя ще бъде управлявана с такава сръчност, че да се избегне криза, за която се предполагаше, че може да е с обхвата на големите финансови кризи, известни от миналото! Това все пак е твърде устойчива сфера*. А заключението? *Световната икономика е управлявана поскоро добре* (8 януари) (7).

Същата година Лорензи обяви, че *е „изградил убеждението си“: Диагнозата на централните банки беше бърза, точна и резултатна. В обстановка на криза на междубанковия пазар, те успяха умело да избегнат катастрофата. Те предотвратиха фалит на ипотечните банки в САЩ и позволиха на изправените пред реална опасност големи банки да реинтегрират, без риск от загуба на ликвидност, част от своите продукти, превърнати в ценни книжа* (8). Още не беше изсъхнало мастилото след отпечатването на тези изявления, когато банката „Лемън Брадърс“ фалира, повличайки след себе си част от световната финансова система. Що се отнася до Артюс, редактор графоман в издаваното от банка „Natixis“ списание *Flash Economie* (средно по пет статии на ден), на 28 август 2008 г., две седмици преди краха, тръбеше в списание *Challenges*: *Аферата с рисковите ценни книжа е зад нас*. По-късно той ще вдигне врява срещу идеята банките да плащат по-големи данъци и да продължат да финансират засегнатите от кризата икономики. „Не може да се иска всичко от банките“, с това заглавие чиновникът в „Natixis“ излиза на 18 август 2011 г. в публикация на издаваното от банката списание *Flash Economie*.

Нито ляво, нито дясно – просто банкер

ЧОВЕК би могъл да се запита за връзката между грешките в преценките и възнагражденията на авторите. Или да поиска, както Ъпстейн, икономистите да носят *отговорност пред колегите си,*

(На стр. 8)

(5) Съответно 3 октомври, 19 август и 3 април 2011.

(6) Цитирано от Ben Casselman в „Economists set rules on ethics“ (Икономисти определят правилата на морала), *Wall Street Journal*, Ню Йорк, 9 януари 2012.

(7) Цитирано от Gilles Balbastre и Yannick Kergoat в документалния филм *Les Nouveaux Chiens de garde* (Новите кучета пазачи), JEM Productions, 2012.

(8) Jean-Hervé Lorenzi, „Qui va payer?“ (Кой ще плаща?), извънредно издание на „Crise financière: analyses et propositions“ (Финансова криза: анализи и предложения), *Revue d'économie financière*, Париж, 2008, с. 468.

Слабост към кръвопускане

ЗАЩО се смята, че има конфликт на интереси в случая с лекарствата, но не и с цяровете, предписани от докторите по икономика?, пита икономистът (еретик) Жан Гадре. *При това тяхната панацея има страшен ефект не върху човешкото здраве, а върху социалната снага*. От години дузина икономисти дават своите либерални предписания подобно на описаните от Молиер лекари, проявяващи слабост към кръвопускане.

Част от живота ми премина в Москва през периода 1992-1998 г., разказва с охота Кристиян дьо Боасиьо (1). Той заедно с Даниел Коен, Жак Делпа и Шарл Виплош взе участие в европейската програма за оказване на техническа помощ на Общността на независимите държави. Целта? *Да се помогне на Русия да изостави системата, наречена колективистка или комунистическа, и да премине към пазарна икономика*, продължава той.

През януари 2009 г. английското медицинско научно списание *Lancet* (Лансет) публикува анализ за влиянието на икономическите насоки, приети от Русия в началото на 90-те години на миналия век (2). Установявайки факта, че *продължителността на живот на населението е намаляла с близо пет години през периода 1991-1994 г.*, авторите стигат до извода, че подобна деградация на условията на живот е пряк резултат от *прилагането на икономическите стратегии за преход от комунизма към капитализма*. Стратегии, които бяха препоръчани между другото и от френските *доктори сребролюбци* (3).

Преди това Даниел Коен беше минал през Боливия като част от багажа на бащата на „шоковата терапия“ Джефри Сакс. През 1985 г., поканени от правителството на Виктор Пас Естенсоро „да стабилизират икономиката“, Сакс, Коен и Фелипе Лараин (чилийски икономист – *бел. прев.*) изготвят „върховния декрет 21 060“: приватизация, намаление на държавните разходи, уволнение на двадесет хиляди миньори, добиващи калай (по-голямата част от тях се заеха с отглеждането на кока)… И когато Боливийската работническа централа (БРЦ), главната синдикална конфедерация в страна, се надига и призовава към обща стачка, правителството обявява извънредно положение и арестува сто седемдесет и пет нейни ръководители. *Статистически данни не бяха достатъчни, за да може отвън да се прецени социалната цена, която щеше да се плати за прилагането на такава политика*, смята проф. Кенет Д. Лемън. *През 1986 г. средната покупателна способност на населението спадна със 70%.* (…) *Безработицата достигна 20-25% от активното население и в същото време се премахнаха почти всички социални защити, от които работниците се ползваха.*

След това Коен започва да съветва банката „Лазар“, гръцкото правителство и Френската социалистическа партия. Боасиьо оглавява Съвета за икономически и социални анализи, натоварен е да съветва министър-председателя Франсоа Фийон.

Р. Л.

(1) Разговор, воден от Gilles Balbastre и Yannick Kergoat за документалния филм *Les Nouveaux Chiens de garde* (Новите кучета пазачи), JEM Productions, 2012.

(2) David Stuckler, Lawrence King и Martin McKee, „Mass privatisation and the post-communist mortality crisis: a cross-national analysis“ (Масова приватизация и посткомунистическата криза на смъртността: общонационален анализ), *Lancet*, том. 373, брой 9661, Лондон, 31 януари 2009.

(3) Виж Ibrahim Warde, „Les faiseurs de révolution libérale“ (Авторите на либералната революция), *Monde diplomatique*, май 1992.

(4) Kenneth D. Lehman, *Bolivia and the United States* (Боливия и САЩ), The University of Georgia Press, Атина (Джорджия), 1999.

LE MONDE diplomatique
българско издание

Икономисти наемници

(От стр.7)

печата, студентите, гражданите (9). Но трябва ли човек да се преструва на учуден, че един банкер защищава интересите на банкерите? Точно в този смисъл Лорензи например схваща своята дейност: *Аз съм това, което се нарича банкер експерт*, обясняваше той неотдавна. *Опитвам се по принцип да работя в интерес на различните дейности на финансовата компания „Едмонд дьо Ротшилд“* (10). Дали Пастре и Лорензи са със съзнанието за подобна мисия, когато в книгата си *Десница срещу левица? Големите въпроси, които ще решат президентските избори* (изд. Fayard), излязла от печат през 2012 г., предписват на читателите си *да се откажат от илюзията за държавата закрилница*, *да заложат най-после смело в полза на пазара* и най-вече да избягват *да правят прибързани заключения* за банковата индустрия?

Рано или късно, с тревога сподели през ноември м. г. Жан-Пиер Жуйе, ръководител на дирекция „Финансови пазари“ (AMF) и бивш държавен секретар по европейските въпроси на Саркози, *гражданите ще се разбунтуват срещу действителната диктатура* (на пазарите) (11). Но нима „пазарите“ не са вече доминиращи в самото сърце на дирекцията „Финансови пазари“, чието предназначение е да ги контролира? Кой съветва дирекцията, ръководена от Жуйе? Все същите познати лица: Артюс, Оливие Даван (съуправител на застрахователната компания „Групама Риск Премиум“), Оливие Гарние (заместник-директор на банка „Сосиете женерал“), Рубен Лий (президент-генерален директор на „Оксфорд файнанс груп“), Артюс, Пастре и т. н.

Връщаме се в САЩ, където Фергюсън разговаря с Джон Кембъл, ръководител на катедрата по икономика на Харвард:

Фергюсън – *Един изследовател в медицината пише статия, в която казва: „За да се лекува тази болест, трябва да се предпише еди-кое си лекарство“. Оказва се, че този лекар получава 80% от приходите си от производителя на лекарството. Това не ви ли смущава?*

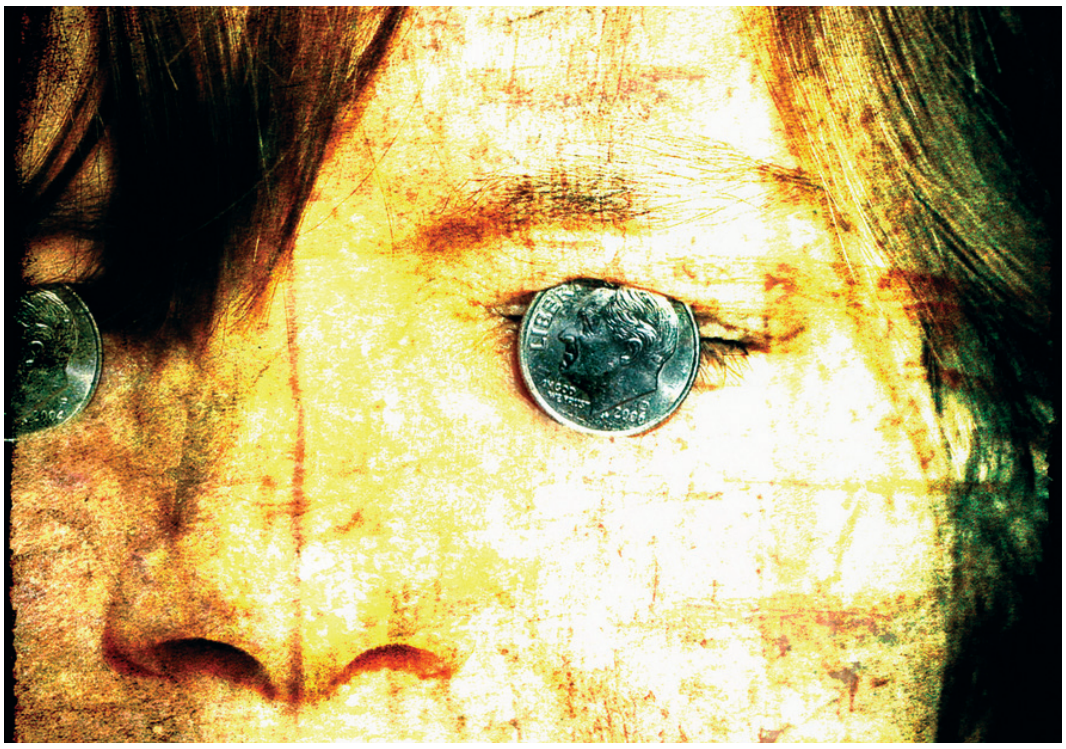
Кембъл – *Мисля, че е важно, разбира се, да се разкрие…ъъъ…ъъъ… Това е малко по-различно от случаите, за които говорим, защото…* ъъъ…

Уместността на аналогията не впечатлява и Барбара Фрюжие, заместник-директорка на отдела за информация на дирекция „Финансови пазари“. *Вижте, аз не познавам фармацевтичната индустрия*, пресича тя питащия и продължава: *Не разбирам всъщност накъде биете. По мое мнение е нормално да се информирате от специалиста, който е направил експертизата*. Обаче според сайта на дирекцията колегията (натоварена между другото да изготви бюджета на институцията и да определи вътрешните и общите правила), за разлика от Научния съвет, *се ръководи от правилата на морала и на предотвратяването на сблъсък на интереси*.

Когато през юни 2011 г. икономистът Кристиян дьо Боасиьо беше издигнат от втора на първа линия, той беше приканен да освободи поста си на съветник в спекулативния фонд „HDF Finance“ на американската консултантска компания „Ърнст&Янг“, както и мястото си в комисията за одит на банка „Neuflize OBC“, където остава член на надзорния съвет. *В очакване скоро да напусна съвета*, обяснява той, *не участвам в обсъждания, които засягат пряко или косвено дирекцията „Финансови пазари“ на тази банка*.

Достойни за похвала мерки, взети от дирекцията и от Боасиьо, но не представляват ли те косвен укор към онези, които не ги взимат? Като се започне например от медиите.

Жан Лемари, журналист в радио „Франс анфо“, кани за участие Лорензи на 16 декември 2009 г, на 24 ноември 2010 г. и на 29 юни 2011 г. Знае ли Лемари какви функции има гостът му в компанията Ротшилд? *Да, разбира се!* Но защо не ги споменава в предаванията си? *Слушателите ни не са идиоти. Те знаят много добре*. Но как слушателите биха могли да ги знаят, след като колегите му по правило постъпват по същия начин, въпреки че познават добре многобройните длъжности на гостите си?

Жан-Марк Силвестр знае за какво става дума, когато кани на 24 април 2010 г. Лорензи да говори по радио LCI за опасностите от въвеждането на по-строги правила, на които да се подчинява банковият сектор. Ив Калви също знае, когато дава думата на Мишел Годе и на Сент-Етиен в предаването си „В ефира“ по телевизия „Франс 5“ да обяснят, че политиката на строги икономии е неизбежна. Същото е положението, когато *Файненшъл таймс* предоставя страниците си на Съмърс да обяснява какви са последиците от „кризата на капитализма“ (8 януари 2012 г.). Нужно ли е да се следят с внимание отговорите, когато такива въпроси се поставят на такива гости?

Информираността на французите едва ли ще пострада, ако медиите отделят малко повече място – няколко реда, няколко минути в ефир, за да представят цялостно своите експерти. *Да се прави това би било толкова лесно, та чак се учудвам, че вече не е факт*, ни отговаря смятаният за „догматик“ икономист Юбер Кампф, председател на Френската асоциация за икономически науки. Дали организацията му възнамерява да провери какво е отношението на членовете ѝ по въпроса за конфликта на интереси? *Може би ще организираме кръгла маса на предстоящия ни конгрес* през юли 2012 г. А предстои ли подобно развитие във Френската асоциация за икономическа политика, създадена преди две години, с цел да допринася за развиването на плурализма в професията? *Формално засега не, макар че априори по въпроса има консенсус сред нас*, казва Никола Постел, секретар на асоциацията. *Но*, добавя той, *би било грешка, според мен, да се смята, че проблемът се ограничава само до конфликта на интереси*.

Приватизиране на експертизите

Друг случай. В броя си от 14 февруари т. г. *Монд* публикува в международната си рубрика анализ за кризата в Гърция. Журналистката Клер Гатиноа цитира в него различни икономисти, всички пряко свързани със сферата на финансите. Няма конфликт на интереси – функциите на всички са ясно обозначени. Кристофър Пробин? *Главен икономист в „Стейт Стрийт“, финансова групировка със седалище в Бостън* (цитирана три пъти). Наташа Валла? *Икономист в „Голдмън Сакс“* (цитирана три пъти). Хесус Кастильо? *Икономист в банка „Natixis“*. Без да се броят *експертите от швейцарската компания UBS*. Журналистката без съмнение смята, че „банковите икономисти“ са най-подходящи да анализират криза като тази, която разтърсва Гърция.

Защо да са най-подходящи?, възразява Постел. *По тема като тази от медиите не се очаква да дават чисто техническо изложение на неразбираемите финансови механизми, а фундаментални въпроси за правното основание за дълга: законен ли е? Коя е причината? И така погледнато, банковите икономисти не са обезателно най-компетентните.*

Може ли някой да си представи, че икономист от „Голдмън Сакс“ ще каже, че гръцката криза е последица от незаконен дълг, който не трябва да се плаща? *Не*, съгласява се Гатиноа, *това ми изглежда малко вероятно. За тази статия*, обяснява тя, *струва ми се, че е интересно да се разпитат за предпочитане либерални банкови икономисти, за да се види, че и те са обезпокоени от положението в Гърция*. В последна сметка целта беше да се представи „по изключение“ либералната гледна точка.

Както изглежда влиятелният печат е обладан от такъв професионален рефлекс, а не от идеята да се задават въпроси, например, на представители на синдикатите, които са също добре информирани за механизмите и за последствията от преживяваната социална драма, както икономистите либерали. През октомври 2011 г. например Гатиноа даде думата на четиридесет икономисти и групи икономисти. Двадесет и девет от тях работеха пряко за банки или за финансови институции. Трима говореха от името на синдикатите.

Между 1 септември 2008 г. и 31 декември 2011 г. *Монд* цитира Артюс, ръководител на изследванията на „Natixis“ (френска банка, дълбоко въвлечена в спекулацията с огромни загуби – *б.ред.*), в 147 статии (той е автор и на 4 статии). Цитиран е по-често от Жак Атали – 132 статии, от Ален Менк – 118, много повече от Жан Гадре – 5 статии по икономически въпроси, и Фредерик Лордон – 4 статии (12). Подобно съотношение на авторско присъствие се наблюдава във всекидневниците *Либерасион* и *Фигаро*, както и в повечето списания.

При това положение достатъчна ли е прозрачността, за да се обуздае естествената склонност на професионалистите от сферата на финансите да защитават… интересите на финансите?

Рено Ламбер
Le Monde diplomatique
Превод Методи Кръстев

(9) В цитирания *Wall Street Journal*.
(10) *Investisseurs* (списание на компанията Rothschild), бр. 4, декември 2011, с. 16-17.
(11) Разговор в *Journal du dimanche*, Париж, 12 ноември 2011.
(12) Преброяване, извършено от Thomas Vescovi.

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова
Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Тиражът на *Монд дипломатик* с неговите 41 печатни международни издания надминава 2,4 милиона екземпляра. Към тях трябва да се добавят и 43 издания в интернет.

За контакт с българската редакция:
София –1784
бул. „Цариградско шосе“ 113 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)
тел. +359 2 8773447
e-mail: lmdbg@press.bg
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на 5 април 2012 г.

На фокус

„Бяло петно”

сред плодородната земя

Какво не можахме да кажем при омбудсмана за ползването на земеделските площи и правата на гражданите

По инициатива на Клуба на аграрниците и на УС на Гражданското сдружение “Собственици на земеделски земи-арендодатели” (ГС СЗЗ-Ад) - неправителствената организация, защитаваща правата и интересите на повече от два милиона дребни собственици на наследствени земеделски земи, омбудсманът Константин Пенчев организира през февруари публична дискусия на тема “Проблеми при ползването на земеделските земи и правата на гражданите”. Нуждата от нея възникна във връзка с многобройните жалби на собственици на земи, за нарушени техни права и интереси, за което управляващите и политическите партии многократно бяха сезирани, но не обръщаха никакво внимание. За участие бяха поканени, освен представителите на инициаторите и тези на нарушителите на правата им - ползвателите на тяхната земя в лицето на Националната асоциацията на зърнопроизводителите и Българската асоциация на собствениците на земеделски земи, обединяваща едрите търговци на земя, явяващи се същевременно и едри арендодатели, както и представители на държавните институции, които с действията и бездействията си провокираха тези жалби. Това беше предпоставка да се разгори задълбочена дискусия, която да изчерпа всички висящи проблеми и да направи изводи, които да предложи на институциите за вземане на управленски решения.

Спомен сърдечен за... българското плодородие

Ст.н.с., д-р инж. БОРИС Антонов председател на УС на ГС СЗЗ-Ад

За съжаление това не стана! И нямаше как да стане. Защо?

Преди всичко защото в момента противоречията между страните са

принципни, много дълбоки и неизяснени

а интересите им толкова раздалечени, че сближаването и изясняването им отведнъж беше невъзможно. Страните бяха с различно виждане по самата същност на проблема - правата и задълженията на собствениците на земята, произтичащи от конституцията на РБ, и правото на държавата чрез тълкуването им да се намесва при решаването на спора между тях и ползвателите на земята им, при господстващата сега в страната неолиберална доктрина за свободна пазарна икономика.

Не беше ясно например докъде се простира правото на собственика на земята да се разпорежда с нея по своя воля и усмотрение съгласно разпоредбата на чл. 17, ал. 3 от Конституцията на РБ, който гласи: “Частната собственост е неприкосновена.” Защото ако е неприкосновена, с какво право на собственика й може да му се разпорежда ежегодно, до еди си коя дата, да декларира пред властта какъв “начин на трайно ползване” и “форма на стопанисване” ще приложи на собствеността си. И ако не го направи и не е отдал земята си другиму да я ползва, да подлежи на “наказание”, т.е. земята да му се отнема като “бяло петно”, сиреч пустееща земя и да се дава на друг да я ползва срещу нищожно заплащане. За каква неприкосновеност на собствеността може да става дума тук. Може ли държавата да приложи същото за някой от шестте апартамента на лицето Х или за фабриката на бизнесмена У? Може ли собственикът на земята да заяви: “Не ви давам земята си да я изтощавате, да я тровите с пестициди и химикали срещу този нищожен наем, който ми плащате; или ми плащайте нормална цена, или ще я оставя да почива толкова години, колкото искам? Оказва се, че не може! Защото някой е решил въз основа на презумпцията от друг конституционен текст, трансформиран в неизвестен нам подзаконов акт, че земята може да се остави да почива най-много една година. Ами щом ползвателят-арендатор знае, че собственикът на земята е ограничен от толкова условности, които ще го принудят, ще не ще, да я даде под наем, иначе ще му я вземат принудително и ще я дадат пак на него, само че при още по-нищожен наем от този, който той предлага, ще бъде ли този ползвател “щедър” при договаряне на цената на наема? Няма ли да се старае да саботира сключването на договора (особено, ако е олигарх на арендаторите в дадено землище)? А къде остава тук неолибералния принцип за “свободно договаряне”, за “свободна пазарна икономика”?

Нужно ли е да се пита по чие внушение

в чий интерес, кой и защо е гласувал такива норми? Отговорът е ясен - от държавата, от управляващите, по внушение на ползвателя, в негов интерес. Затова с основание можем да твърдим, че в случая имаме не свободна, а псевдопазарна икономика, модифицирана в интерес на ползвателите на земята - едрите арендатори. Известно е, че във всяко землище се събират неколцина ползватели, от които един най-крупен, който диктува цената, а всичките заедно представляват картел с един най-важен, общ интерес - наемът на земята да остане колкото е възможно по-нисък. Тези, по-малките в картела, нито могат, нито искат да конкурират олигарха. Тъкмо напротив, гледат да дадат колкото може по-ниска цена на своите арендодатели, за да забогатеят по-бързо като него. Затова прилагат различни прийоми на измами.

Такава е картината в нашето арендно земеделие днес. Доминира не чл. 17, ал. 3, а чл. 21, ал.1 от конституцията, според който “Земята е основно национално богатство, което се ползва от особена закрила на държавата и обществото.” Каква закрила и в полза на кого от обществото? От неизяснените противоречие на текстовете на тези два члена на конституцията, тълкувани все в интерес на силния, на богатия, произтичат и основните беди за собствениците на наследствени земи - арендодателите днес. Те след разгрома на земеделието, с унищожаването (вместо реформиране) и разграбването на материалната база на тоталитарните производствени структури през деветдесетте години на миналия век и с доразграбването й от ръководителите на възникналите на тяхно място

посттоталитарни кооперации

останаха с едната “гола земя” и където и да се намираха - на село при нея или в отдалечения град, не можейки да я работят, я оставиха да пустее. Оттук започна повече от десетилетната вече борба за завземането на тази “осиротяла” земя. Всичко се прави за нейното, ако може заграбване, а ако не, за изкупуването й на безценица. За осъществяване на тази грозна цел са впрегнати всички средства, работят много лобита на нашия и чуждия капитал, в различни сфери и етажи на властта. Гласувани са редица закони и подзаконови актове, един от които е и прословутият чл. 37в, за който се казва, че няма аналог в съвременния свят. Какво се случи всъщност дотук?

Държавата, изправена пред необходимостта да съживи умъртвеното земеделско производство, допусна собствениците на частни капитали, без оглед на произхода им, да разорават пустеещи земи, за което ги субсидираше с по 10 лв. на декар. Те нахлуха в землищата, разораваха чуждата земя заедно с общинските пътища, сееха и прибираха реколтата от нея в продължение на доста години, без да питат никого. Някои от тях не без основание се поблазниха от мисълта, че могат да придобият тази земя в собственост по силата на чл.79 от ЗС. Но скоро, кой по-рано, кой по-късно, на хоризонта се появиха и собствениците й и поискаха да им се плаща наем. Това беше първият, начален сблъсък от срещата на собственици и ползватели, характеризиращ се с

голям хаос и много произвол

в отношенията им. Имаше игри на криеница, много измами, остри сблъсъци при опити да бъде приложен чл. 34 от ЗСПЗЗ, боричкане за по-голям дял от плячката между самите ползватели и т.н. В края на краищата собствениците бяха принудени да сключат първите арендни договори, при условията, които им се диктуваха от натрапниците - арендатори, дори само за да зарегистрират собствеността си, за да не я загубят. А условията бяха повече от мизерни: ниска аренда (3-5 лв. или 10-15 кг жито на декар за година); дълъг срок (до 10 и повече години); никаква възможност за промени във времето; никаква възможност за прекъсване на договора, ако се появят по-изгодни условия. Тези договори не се промениха съществено чак до началото на втория етап, когато започна субсидирането. Тогава се развихри битката за субсидии, за която може да се пише много. За нас е важно да отбележим верижното наставяне на договорите, което се извърши тук при прехода от арендаторите: имаш дългосрочен договор с неизтекъл срок, увеличава ти се арендата с цели 30-40%, а в същност в абсолютни числа, с не повече от 3-4 лв., но ако преподпишеш нов дългосрочен договор, отново при същите ограничения. Иначе ще чакаш изтичане на срока при старите условия. Така изнудени 1,5 милиона собственици на наследствени земи попаднаха и се намират и днес в капана на десетина едри и още няколкостотин по-дребни арендатори, обвързани с дългосрочни договори, с условия, продиктувани от тях, които им позволяват да се разпореждат със собствеността им, срещу което те, собствениците, получават жълти стотинки. Какво е това, ако не грабеж: арендаторът получава например 28 лв. на декар само субсидия, плаща 11-12 лв. аренда на собственика и прибира 16-17 лв. доход само от нея. Това са пари, дадени уж за модернизация на производството, а се използват най-напред за купуване на евтина българска земя и след това за всичко друго. Така става ясно, че арендаторът използва безплатно земята на собственика и с дохода от нея купува нова.

Не искаме да звучи завистливо

Нека богатеят хората, щом произвеждат хляба, но след като са си платили онова, което дължат за ползването на чуждата земя. А колко дължат за тази земя, трябва да се определя не от “фиктивния картелен пазар” на арендата, а от добива от земята. С 50% от този добив се плащаше арендата -”изполица”, при стария капитализъм. Нека допуснем, че това е било експлоатация на бедния, безимотен ползвател от страна на богатия собственик на земя тогава. Днес става обратното. Такива са нещата днес с договорите в цялата страна и особено в Северозападна България. В много договори са прокарани и клаузи, че арендаторът в зависимост от резултатите от производството си или дори от размера на отпусканата му субсидия може да прави отбив от арендата или да я сторнира напълно... Така собствениците на земята се оказаха попаднали в една своеобразна “феодална зависимост” от ползвателите-арендатори, от която трудно могат да се измъкнат. Смятаме, че арендните отношения в България могат и трябва да бъдат поправени и урегулирани справедливо, ако се гласува от НС нов закон за арендата в земеделието и се внесат промени в разделите за поземлените отношения в ЗСПЗЗ и някои други закони, с които собственикът и ползвателят на земята да станат равнопоставени.

Ето това е главното, което не успяхме да кажем ние, представителите на УС на ГС СЗЗ-Ад, на кръглата маса при омбудсмана, макар и съинициатори на мероприятието.

Инвентаризация

Напускащите Властта с отчет пред народа

Снимка Мариета ТОМОВА

Незавидна пенсионерска участ

Настоящият кабинет в най-неподходящото време се кани да разпродава каквото свари

Георги НИЧЕВ

Българският модел на поведение е уникален. При всяка смяна на правителство новите министри, разбрали или не разбрали, вдигат врява какво лошо наследство са получили. В Европа не се чуват такива упреци, в съседна Гърция, която кризата удари сериозно и предизвика промени в управлението - също.

В България, където почти три години на власт е ГЕРБ, непрекъснато ни се повтаря от новите управници за лошото наследство, което са получили от тройната коалиция. Вайкат се, че ако са знаели, нямало да съставят правителство. Сигурно завидяха на пенсионерите, че след увеличението на пенсиите от тройната коалиция пак са на дъното в Европа. Считат за справедливо най-богатите да са облагодетелствани от плоския данък от 10%, а от пенсионерите - посредством ДДС, да прибират по 20%. Завидяха на хората от третата възраст, че имали спестовни влогове, а забравят стародавната ни традиция да имаме собствено жилище и скътани пари за погребение. Възмущават се, че трябва да се плащат задължения, които няма как да бъдат платени в аванс. Забравят, че наследиха 8 млрд. лева във фискалния резерв, който набързо сведоха до фиксирания минимум.

Настоящото правителство в най-неподходящото време се кани да разпродава каквото свари - също като непрокопсан син, който се готви да прибере каквото може от създаденото, умноженото и съхраненото от бащи и деди. За Агенцията по приватизация 2012-а ще бъде напрегната: ВМЗ-Сопот, "БДЖ-Товарни превози", електроразпределителни дружества, "Техноекспортстрой", Аудиовидео Орфей", "Терем-Георги Бенковски" и "Терем-ген. Владимир Заимов", част от БЕХ, бившето Бюро за обслужване на дипломатическия корпус, притежаващо уникални имоти. Няма да е неочаквано през първата половина на 2013 г. да бъдат предоставени на концесия магистралите.

Явно подготвеният от Симеон Дянков и одобрен от депутатите в полусънно състояние бюджет се къса по шевовете. При подготвяните ударни разпродажби кой ще повярва, че сделките са прозрачни. Каква жътва ще падне за бюрократите! Колко бонуси ще напълнят джобовете на бъркащите в касата! Опитът ни е богат. За сметка на разпродадената собственост ще се увеличава администрацията, ще се разкриват нови дирекции, агенции, ще се извършват управленски преустройства.

По традиция около Нова година всяко семейство прави сметка какво е придобито, какво е пропуснато, как да се продължи. Какво пречи в края на мандата на всяко правителство и кметска управа да се дава отчет пред обществото - за активите и пасивите. Да се огласява с колко е намалял или увеличен държавният дълг; с колко е намаляла или увеличена държавната и общинска собственост; колко училища и болници са закрити; колко специалисти, подготвени със средства на българския данъкоплатец, са емигрирали в чужбина; каква печалба е изнесена от страната; как са използвани средствата от приватизацията. Ще бъде от полза: и за отиващите си от властта, и за техните наследници, а най-вече за нас, избирателите. За да не бъдем лъгани и манипулирани.

Памет

Не се нуждаем от разединение!

На 1 февруари т.г. бе отбелязан денят на репресираните след Девети септември 1944 г. Честването се организира по предложение на Желю Желев и Петър Стоянов. Този път прочувствена реч произнесе новоизбраният президент Росен Плевнелиев. Проявата бе предшествана от жалби в пресата за неизплатени обезщетения на репресираните. Беше излъчен филм за горяните.

Добре е да има такива дни, на които да се отчитат допусканите от обществото грешки. Паметта на несправедливо репресираните трябва да се тачи. Трябва да се помнят обаче и историческите несправедливости. За младите ще посоча някои факти.

Снимка БГНЕС

Днес най-често се говори за лагерите в Белене и на др. места, за горяните. Има и такива от нас, които помнят, че голяма част от изпратените в лагерите бяха криминално проявени и спекуланти. Всички те сега предявяват претенции за обезщетения като репресирани. Мога да разкажа десетки истории: за убитите без присъда преди Девети септември в местността "Суха река" край гр. Етрополе; за жестокостта спрямо партизанката Вела Пеева, чиято глава извергите отрязват след убийството ѝ; за изнасилената в етрополския балкан 19-годишна Хармение Разградлян - Сашка; за разстреляните на 31 декември 1943 г., часове преди Нова година, в местността Арабаконак 17 комунисти; за десетките убити в ботевградската казарма след зверското потушаване на Септемврийското въстание през 1923 г. Подобни случаи са хиляди. Кощунство с паметта на тези хора е изплащането на обезщетение на убийците им.

Не бива да се изопачават истините и да се манипулират младите. Бившият президент Желю Желев говори за 20 000 убити след Девети септември 1944 г., без да представи доказателства. Стефан Цанев, защитник на горяните, обяви по телевизията, че след Девети септември 1944 г. са убити 100 000 инакомислещи, друг спомена 300 000.

С организирането на подобни "едностранни чествания" се толерира несправедливостта и в днешно време. Ако президентите ни смятат, че са такива на всички българи, нека обявят Ден за отдаване на почит към всички убити и репресирани. Нека издигнат в тяхна чест общ паметник!

Не разединение и обезщетения са нужни в днешно време. Нужни са обединение, самоуважение и учение!

Христо Василев ХРИСТОВ - Референта, Правец

Ние пак сме тук

С усет за общественото зло

14 ДУМА
На фокус
ВТОРНИК 6 МАРТ 2012
www.duma.bg
Велислава ДЪРЕВА
(САМО)УБИЙСТВОТО НА БЪЛГАРСКАТА ЖУРНАЛИСТИКА
Корпоративни войни за приза „златната ливрея"
Повод:

Поздравявам Велислава Дърева за "(Само)убийството на българската журналистика" (бр. 55 на ДУМА, 6 март 2012 г.). Тя преди всичко е една достойна жена. Талантлива журналистка от Ботевска порода. Безкомпромисна в отстояване на идеал, принципи, човешко достойнство и справедливост. С безпогрешен усет за общественото зло и кураж да му се противопоставя, без оглед на последствията.

Тя разобличава не само пишещите слуги на Златния телец, а страстно и пламенно се бори не само за свободата на словото, но и за душите на хората. За спасяване на нашата, българска ценностна система, на българското духовно наследство. Бори се самоотвержено за съхраняване на нашата духовна имунна система, която ни прави силни в борбата с духовния "Бич Божий", новото "Прокрустово ложе" на "Пакс Америка".

Дано гласът на Велислава Дърева да не остане "глас в пустиня".

ст.н.с. д-р на агр. Асен Ив. ГЬОШЕВ, Пазарджик

Държава без правителство

Стига толкова!

Българският народ гласува за ГЕРБ и Бойко Борисов с очакване да бъдат изпълнени поетите обещания: по-високи доходи, увеличаване на пенсиите, подобър живот. Има ли резултат? Дори с лев не нараснаха доходите, дори с лев не се увеличиха пенсиите. Не се потърсиха начини да се подобри животът на хората.

Увеличиха се обаче и продължават да се увеличават цените. Поголовно и навсякъде. Не се предприеха мерки за събиране на данъците от фирмите. Писах за това няколко пъти на министър Симеон Дянков. Резултати няма. Не го приемам за нормално при тази икономическа криза, за която се изприказваха и изписаха куп неща.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Какви бяха обаче резултатите от замразяването на доходите? Раздадени бонуси в министерствата. Милиони левове. Що за правителство е това, което допуска раздаването на такива средства в условия на криза?

В. ДУМА от 7 март т.г. съобщава, че само Симеон Дянков е раздал 55 000 000 лева бонуси. За този случай кой поема отговорност? Кой ще даде обяснение?

Като редовен читател на ДУМА с трудов стаж от 30 години в системата на данъчните органи правя само един класически извод за всички нас: Държавата няма правителство.

Това не може да продължава. Не може да ни управлява правителство, което нищо не е дало на този изстрадал, беден, гладен и нещастен народ.

Мийко МИЙКОВ, икономист Велико Търново

Позиция

Право на отговор

Не сме бирници, изпълняваме делегирана от държавата функция

Камарата на частните съдебни изпълнители по повод на публикация в ДУМА

Над 12 000 дела по трудови спорове и за неизплатени с години заплати са минали през частните съдебни изпълнители (ЧСИ) през последните 6 години. Над 60% от тях са завършили с успех за работници и служители. Заради влошената икономическа конюнктура се наблюдава увеличението на този вид дела в последните две години. 8000 са делата за издръжка на дете и изплащане на помощи за майката, по които работят ЧСИ в същия период. Над 20 000 общо са делата в полза на граждани само за миналата година. Данните са предоставени от Камарата на частните съдебни изпълнители (КЧСИ) в отговор на публикация в ДУМА, която акцентира върху броя продадени от ЧСИ имоти заради дългове за 2011 г. и тежките социални измерения в някои от случаите.

"Не сме бирници, нито събирачи на дългове, а изпълняваме делегирана от държавата функция при много строга регулация", заявиха от КЧСИ. В цитираните продадени 6000 имота за 2011 г. са в почти равно съотношение обезпечения по трудови спорове, спорове между граждани и случаи на неиздължени банкови кредити. За сравнение те са под 4% от всички продадени според данни на Агенцията по вписванията имоти за миналата година. "Процедурата по продажба е разписана в закона и никой не може да си позволи произвол. Цитираните в публикацията случаи са известни и проверени от камарата. Отговаряме с имуществото си, носим и наказателна отговорност за действията си. Много редки изключения са неправомерните действия от страна на представители на гилдията", заявиха от КЧСИ.

Съгласно закона наказания за неправомерни действия срещу частни съдебни изпълнители могат да се налагат след искане на министъра на правосъдието или по решение на Съвета на камарата. Статистиката показва, че Съветът на камарата за шест години е инициирал образуване на 48 производства, а министърът на правосъдието - 35. Едно дисциплинарно дело е образувано след съвместна проверка на двете институции. Съветът на камарата на ЧСИ е предложил следните наказания: глоба - 34 пъти, лишаване от правоспособност - 9 пъти, от които 4 искания за лишаване за период от 5 години, 3 искания за лишаване за период от 3 години, едно искане за лишаване от правоспособност за срок от две години и едно искане - лишаване за период от 1 година.

"Професията ни е такава, че ние сме най-наясно с тежката ситуация, в която се намират фирмите и хилядите обикновени граждани. През последните години, съветът, който им даваме, е - внимавайте при вземане на кредити, следете какво подписвате, търсете правни съвети преди, а не след като подпишете, защото правейки го, вие на практика се съгласявате с условия и последствия, от които не може да избягате, защото те са законово издържани", предупредиха от КЧСИ. Оттам смятат, че е спекулативно да се говори единствено за таксите на ЧСИ и цифрите да се вадят от контекста. Размерът на дълга се увеличава не от таксите на ЧСИ, а и от задължителните адвокатски хонорари, съдебните такси, различните административни такси за справки, заверки, копия, които се дължат в рамките на изпълнителния процес. От години КЧСИ настоява да бъде въведено и налагане на запор на сметки по електронен път, така таксата от 540 лв. за запор на всички сметки ще падне на 18 лв. и това ще е в интерес на длъжника", заявиха от КЧСИ.

12 ДУМА СЪБОТА 10 МАРТ 2012

На фокус

www.duma.bg

След „безделници" ще ни направят и бездомници

6000 домакинства са изгубили имотите си заради дългове само през 2011 г.

Боряна КОСТОВА

Любима теза на Бойко Борисов е, че всички в държавата ни са мързеливци и само той и най-близките му в правителството се оказват от работа. По същата логика преди година премиерът нарече депутатите "безделници" и с това оправда наглостта си да погази конституцията и да ходи в парламента, когато си иска. "Ама тия хора наистина много работят", каза Борисов в опит да омаловажи и скандала с милионите бонуси, получавани от министри, зам.-министри, началници на политически кабинети, шефове на агенции и прочие гербаджийски хрантутници по същото време, когато те даваха

Освен това не е истина, че останалите държави в ЕС са далеч, далеч зад нас по жилищна собственост.

Според националната ни статистика 93 на сто от българите живеят в собствени жилища. Общият брой на апартаментите е над 3,7 млн., като най-много са двустайните (около 1,229 млн.). Обаче същият е общият процент на собственост и в Словения. Следващите в класацията от бившите социалистически са Латвия и Литва, където собствените жилища са 80%, Унгария - 77%, Румъния - 97%, Полша - 56 %, Словакия - 50%, Чехия - 47%. В южната ни съседка - Турция има около 16 млн. жилища, като делът на собствените е 65 на сто. От старите демокрации най-голям е процентът на живеещите в собствени жилища в Испания - 84, в Италия те са 80 процента, а Ирландия са 77

В битката за тях стръвно са се впуснали банки, монополи, бирници, лихвари, мутренски кредитни организации... За натрупалите милиони по време на прехода, които отдавна са хвърлили око на жилфонда, е дошло златното време да си реализират идеята да се сдобият евтино с по няколко апартамента, да се превърнат в рентиери и да печелят без труд. Впрочем

вен, сам си го продаваш, за да запушиш "дупката".

По данни на Асоциацията на частните съдебни изпълнители само през 2011 г. 6000 длъжници са изгубили имотите си, а от януари т.г. на търг се предлагат над 600 недвижими имота. От създаването на частното съдебно изпълнение

но оценил имота, без да я уведоми. Така монолитен апартамент от 70 кв.м в центъра на града бе продаден за смешната сума от 37 000 лева, след като банката, която го е ипотекирала преди това, го е оценила на 72 000 лева. А жената и двете й малки деца останаха на улицата.

Медиите раздуваха и историята с клиент на мобилен оператор, чиято сметка от 100 лева след като била дадена за събиране на частен съдебен изпълнител, лека-полека набъбнала до 1000 лв.

Друг пък миналата година даже си отвори в Добрич магазин за вещи, изземани от длъжници. В него можело да се намери "от гипи мляко" - от моторни резачки до произведения на изкуството.

Отговор на въпроса защо, минавайки в техни ръце, сумите растат главозамайващо, дава цифрата за таксите и разноските към Закона за частните съдебни изпълнители. Там са включени 19 обикновени такси, 8 пропорционални такси, 1 допълнителна, плюс 9 допълнителни разноски. Например само за изпращане призовка по пощата таксата е 10 лева, а за проучване на имущественото състояние на длъжника - 50 лева. Отделно изпълнителят получава немалък процент и от стойността на запорираното имущество. И накрая на длъжника

Факсимиле от публикацията в ДУМА от 10 март т.г.

Бързината и ефективността на ЧСИ, за разлика от по-бавната държавна машина, са гарантирани, тъй като те получават своето възнаграждение само ако постигнат резултат. За 6 години ЧСИ са внесли в държавния бюджет над 300 милиона лева. Според КЧСИ "Всяка година само нашата гилдия чрез вносните към бюджета е осигурявала държавната издръжка на голям университет като Софийския или на институция като БАН. Дълговете, които сме събрали за периода, са 2 милиарда и 400 милиона лева. Това са живи пари, които се връщат в бизнеса, за да продължи той да работи, или отиват при хората, върнати от некоректни работодатели или партньори".

Разходите на канторите на ЧСИ нарастват с 40% през последните две години, като през 2012 г. тенденцията е техният ръст да надхвърли този на приходите. За една година около 5% от частните съдебни изпълнители излязоха от професията или свиха дейността си, сочат данни на КЧСИ.

Дневният ред на КЧСИ в момента е как да помогне за подобряването на законовата рамка, защото опасностите за кредиторите и длъжниците идват не от ЧСИ, а от възможното навлизане на нерегламентирани събирачи на дългове, от липсата на адекватни инструменти за защита на правата на малките длъжници, от вероятността именно те да не могат да защитават правата си в съда. В НС се обсъждат поправки в ГПК, които ще внесат огромен хаос и блокаж на районните и окръжните съдилища на големите градове, защото дават възможност в тях да се прехвърлят всички изпълнителни дела. Само за година те са 180 000 хиляди. Сложете и огромния брой други дела в тези изключително натоварени съдилища. От задръстването на съдилищата най-потърпевши ще са малкият човек и малкият бизнес. Те ще плащат двойно и тройно повече, за да дойдат до столицата и големия град, където да подадат възражение в Районния или Окръжния съд. В същото време не съществува правна рамка и регулация за т.нар. колекторски фирми, които събират дългове на тъмно, без ясни правила.

Едно необходимо допълнение

Благодарим на Камарата на частните съдебни изпълнители за бързия и изчерпателен отговор по повдигнатите от нас въпроси в материала на ДУМА от 10 март т.г. "След "безделници" ще ни направят и бездомници". В текста, който ни е изпратен, се потвърждават всички посочени от нас цифри и факти. Похвално е, че частни съдебни изпълнители са завели и спечелили и множество дела, отнасящи се до трудови спорове, неизплатени заплати и издръжки на деца, но това е извън конкретната тема на нашата публикация.

Колкото до разминаването на отделни позиции на камарата с някои наши коментари за работата на частни съдебни изпълнители, то е напълно нормално, защото е въпрос на оценка. Ние сме и ще продължаваме да стоим на страната на потърпевшите, които в над 90% са длъжниците. В условията на жестока икономическа криза тяхното социално положение става изключително тежко.

Не приемаме твърдението, че е "спекулативно да се говори единствено за таксите на ЧСИ и цифрите да се вадят от контекста". Макар и напълно законни, тези плащания са прекалено многобройни и "изчерпателни". Те допълнително и сериозно натоварват изпадналите и без това в неплатежоспособност граждани. А посочените в публикацията ни примери наистина са произволно избрани. Но по вина на "контекста" - Тарифата за таксите и разноските към Закона за частните съдебни изпълнители е размер на една вестникарска страница и няма как да я огласим цялата.

Не оспорваме законовите права на частните съдебни изпълнители. Оспорваме законите и правилниците, които са направени калпаво и са в ущърб на най-бедните слоеве от населението. Точно по тази причина адвокати дават он лайн безплатни съвети на гражданите как да се спасят от недомислиците.

Напоследък прочетох в тези сайтове нещо ужасяващо. Ако например си купил преди N години жилище от някого, който по неизвестни причини не си е сменил адресната регистрация и междувременно е станал длъжник, съдебният изпълнител има напълно законно правото да ти влезе в жилището и да ти опише покъщнината. И после ти да доказваш, че тя не е на длъжника, а е твоя собственост. Като покажеш фактури за запорираните вещи. Ако не ги пазиш, взимат ти всичко за чужди дългове.

Според новия закон за гражданската регистрация определянето на постоянен адрес се прави само след писмено съгласие на собственика на съответното жилище. Странното е, че това не се отнася при "заварено положение". Така в жилището ти може "до гроб" да се води някой, който отдавна не живее там. Такива ненормални закони едва ли има някъде по белия свят! Срещу тях и срещу лошата практика при тяхното прилагане ще продължава да пише ДУМА.

Боряна КОСТОВА

Мисия Брюксел

Приятелите Саркози и Кадафи

Георги ГОТЕВ

Не намеквам, че Саркози и Кадафи са приятели, нито че вторият платил на първия 50 милиона долара за предизборната му кампания през 2007 г. Не съм им светил. Знам само, че го твърди най-успешната френска интернет медия Медиапарт, която преди година и половина успя да уволни Ерик Вюрт, втория човек на Саркози в правителството, за друга далавера.

Думата ми е, че и на Кадафи, и на Саркози в различни периоди сме гледали като на приятели на България. За една държава е много важно да има истински приятели. Не като тези двамата.

За Кадафи няма какво да говорим - за умрял, подобре нищо. За Саркози ще кажа само, че без да го афишира, той напълно споделя позицията на Холандия, която ни блокира за Шенген. Язък, че беше спасител на сестрите от Бенгази. Буквално завчера водещ европейски политик в Европарламента, лидерът на либералите и бивш премиер на Белгия Ги Верхофстадт го нарече „кандидат на крайната десница", за която да си българин или румънец е синоним на най-голям враг.

Да си българин започна да става мръсна дума. Живея в Белгия без прекъсване вече пет години и видях как думата „българско" изчезна дори от киселото мляко. Когато България влезе в ЕС, в белгийските супармаркети кисело мляко, произведено на запад по „българска" рецепта, написано с големи букви на опаковката, се търсеше много и продаваше по-скъпо от стандартното. Сега тази ниша зае така наречено „гръцко" кисело мляко. Нищо, че Гърция е пред фалит, думата „гръцко" звучи екзотично, привлекателно. „Българско" също звучи екзотично, само че непривлекателно. Българското вино също се търсеше, сега даже не се предлага. Специалисти от бранша ми обясниха, че клиентите го отбягват не защото са го опитвали, а защото не им вдъхва доверие.

За една държава най-ценното не са златните запаси в националната банка, не са съкровищата в музеите. Изграждането на имиджа трябва да е основна задача на всяко правителство, защото той е като визитната картичка - или отваря врати, или не отваря.

Имидж се гради трудно и руши лесно. България излезе от студената война с имидж, разрушен заради измислената от ЦРУ история с опита за убийство на папа Йоан Павел Втори и от истинската история с убийството от тайните служби на Живков на писателя Георги Марков. Няма друга бивша соцстрана с подобен шпионско-убийствен имидж.

Демократична България получи кредит на доверие. Какви са тайните служби е едно, съвсем друго е какъв е народът. Никой не знаеше какви сме, защото обществото ни беше се развивало като под похлупак. Оттогава се хвалим, че сме добре образовани, работливи, като в същото време умеем и да се веселим, и да изграждаме и поддържаме приятелства.

Смея да твърдя, че този кредит на доверие е изчерпан. За съжаление годините на прехода разкриха други черти - ендемична кадливост, сякаш всеки, който има възможност да открадне, го прави с чувството, че упражнява свещено законно право. Затова не ни пускат в Шенген. Доброто образование не е постоянна даденост. Мой приятел белгиец, който е доайен на катедрата по политически науки на най-големия университет в Брюксел, познава добре страната ни и твърди, че нивото на студентите от България не само непрекъснато пада, но е достигнало плачевно ниво. Работливи сме, само че най-големите задръствания в София сутрин са два часа по-късно от тези в Белгия, а привечер са два часа по-рано. Просто в Белгия хората работят много повече. Умеем да се веселим, но нито чалгата, нито сексуалната разкрепостеност на част от сънародниците ни правят особено добро впечатление. А за приятелствата, уви, прекалено често нашенецът търси изгодата, далаверата. В България имаш приятели, ако си на власт, ако си богат. Ако си беден и болен, колцина си спомнят за теб?

Това поведение особено ярко личи в международните отношения. Лишена от традиционното си приятелство с Русия, България няма истински приятели. На голямата маса на ЕС Борисов намираше приказка само с Берлускони, и то защото другите го отбягваха. Борисов би могъл да бъде приятел със Саркози не ако му обещае, че ще купи френски фрегати или изтребители, но ако наистина го направи. Жалко е, че България не е приятел със съседите си - най-ценното нещо дори в личен план, след семейството. Нямаме никаква близост с Румъния, с Гърция, със страните, с които си приличаме най-много - Словакия, Полша, Словения.

Възстановяването на имиджа на България според мен трябва да започне с изграждането на междудържавни отношения, основани на истинската близост между народите ни, а не на очаквана далавера.

Без съмнение това ще ни направи по-силни в ЕС. Защото в момента върви процес на разграждане на Евросъюза, в който съмишленици на Саркози размахват като плашило името на Гърция, но също на България. Както каза Верхофстадт, това е срам за Саркози. Но нито Гърция, нито България не смеят да гъкнат. Защо ли?

Общество

„Кретенът” Арафат и други убийци

Бивша тв звезда с лека ръка раздава присъди за неща, от които очевидно няма никаква представа

Константин ИВАНОВ

Който и вестник да ми попадне напоследък, най-напред го разлиствам, за да прочета за какво е писал този път Кеворк Кеворкян. Отдавна вече той не се задоволява с едното дъвкане на невежи репортерки и безпомощни водещи на телевизионни предавания. Вече няма съмнение, че ако не е все още абсолютно доказано, че българската телевизия започва с предаването “Всяка неделя”, то със сигурност нищо значимо не се е появило на малкия екран след неговото сваляне. В края на краищата кой е казал, че нарцисизмът, себелюбуването трябва да са запазена марка единствено на настоящия ни премиер! Няма друго обяснение за словесните наводнения, с които К.К. дави читателите и на жълти, и на т.нар. сериозни вестници по всички въпроси на политиката, бита, морала, народопсихологията и, естествено, нищетата на българската журналистика.

Авторът на тези редове не се самозаблуждава, че е първият, забелязал тези неща. Но май не им се обръща особено внимание. Не можах обаче да подмина мълком последната изцепка на бившата тв звезда. В поредната му статия, носеща красноречивото подзаглавие “Първанов срещу Станишев”, има пасаж, посветен на бащата на настоящия председател на БСП. Цитирам: “България беше донор на терористи, един от “оберите” беше Станишев - целуваха се с онзи кретен Арафат, раздаваха пари и на други убийци и т.н.”...

Е, не можах да преглътна това “кретен”, лепнато с толкова лека ръка на Арафат.

“Кретенът” Арафат е окачествен от възможно най-независими и безпристрастни източници като “един от най-известните радикални политически дейци от втората половина на XX век, лидер на движението Фатах, председател на Изпълкома на Организацията за освобождение на Палестина, президент на Палестинската автономия, той в много страни е посрещан в качеството на държавен глава, ЕООП е призната от над 100 държави, а лидерът й става централна фигура на близкоизточната политическа сцена”.

“Кретенът” Арафат подписва в Осло на 13 септември 1993 г. заедно с израелския премиер Ицхак Рабин историческото споразумение, съответстващо на приетата още през 1974 г. политическа програма на ООП, призоваваща за борба за създаване на палестинска държава не ВМЕСТО, а НАРЕД с Израел.

“Кретенът” Арафат стана заедно с Ицхак Рабин и сегашния израелски президент Шимон Перес лауреат на Нобеловата премия за мир за 1994 г.

Ясер Арафат

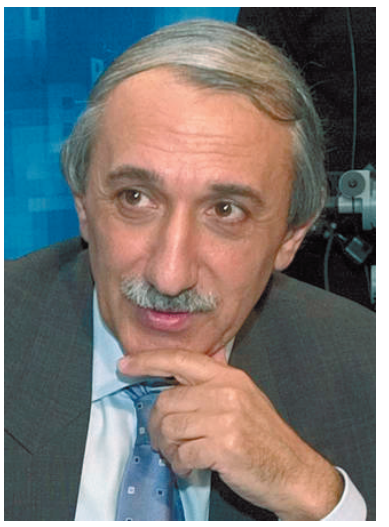
Толкова за “кретена” Арафат, очевидно битуващ в съзнанието на Кеворкян в кюпа с “другите убийци”.

Във вече цитирания независим и безпристрастен исторически източник четем: “Създаването на Израел се предшества от вълна от терористични актове, осъществявани от радикалните ционисти от Иргун цвей леуми и организацията Щерн... Менахем Бегин (премиер на държавата Израел през седемдесетте и осемдесетте години на миналия век - бел.авт.) е командир на бойната организация Иргун цвей леуми, организирала през 1946 г нашумелия взрив в британската щабквартира в хотел “Цар Давид” в Ерусалим. Този и други не по-малко знаменателни взривове дали повод да нарекат Бегин терорист”.

Бившият терорист Менахем Бегин, заедно с египетския президент Ануар Садат, беше удостоен с Нобелова награда за мир през 1978 г.

Излишно е надълго да се обяснява, че рядко (може би изключение е Индия с Махатма Ганди) борбата за освобождение, за независимост, не е съпроводена с насилие, с въоръжени действия. И че много от тези, които са били окачествявани от противниците си като терористи, впоследствие са били възприемани като герои. Само у нас участниците в антифашистката съпротива бяха принизени до битови престъпници, обирджии на мандри, но това е друга тема.

И когато Кеворкян с лека ръка квалифицира Ясер Арафат като “кретен” и го слага в кюпа с “други убийци”, дали е готов да си спомни, че на 9 септември 1982 г. в Бургас беше убит от арменски терористи един турски дипломат. Убийството бе дело на членове на АСАЛА (Armenian Secret Army for the Liberation of Armenia), в чийто актив са такива терористични акции като: атентат на Истанбулското летище в 1982 г. с 9 убити и 82 ранени; атентат на парижкото летище Орли с 8 убити; над 40 турски дипломати екзекутирани по света, в това число и този в Бургас. Ръководителят на умереното крило на АСАЛА Мелконян впоследствие поведе 5000 бойци, допринесли съществено за благоприятното за Армения развитие на бойните действия срещу Азербайджан в Нагорни Карабах в края на 80-те и началото на 90-те години.

Кеворк Кеворкян

Така че, уважаеми Кеворкян, остави на мира костите на Арафат, ръфай на воля кокалите на невежите репортерки и безпомощните тв водещи, там ти е все пак силата. И по-внимателно с инсинуациите по адрес на Иван Гарелов - все пак и той като тебе е знакова фигура в недалечното минало на телевизията, дължиш му го като на колега не само в областта на журналистиката.

В ДУМА за думите

Повервахме - и какво от това?

Проф. д-р Стефан БРЕЗИНСКИ

Свидетели сме как преди няколко години почти всички медии подеха един израз и го разпъваха на кръст: “Вервайте ми!” Този, който го произнесе, явно възстановяваше софийския си изговор от детски езикови спомени, защото продължи “да ека” - например “трЕбва”, “нЕкакъв” и т.н.

В тези случаи наблюдаваме несъответствие с

един езиков български закон

- за тъй наречения ятов преглас, или по-просто: замяната на Я с Е в определени позиции. Предполага се, че всеки що-годе образован българин знае тези правила. Както изтъкват езиковедите, изговорът с Я става, когато в думата ударението пада върху този звук, а следващата сричка е твърда. А твърди срички са тези, които съдържат звуковете А, О, У, Ъ. Сиреч в трите цитирани думи “вЕрвам, трЕбва, нЕкакъв” са налице тези условия. Именно поради това думите би трябвало да се произнасят книжовно като “вЯрвайте”, “трЯбва”, “нЯкакъв”. “Екавият” им изговор се възприема от мнозина като “шопски”.

Вярно е -

ятовият преглас е рядка грешка

Разбира се, не говорим за търсения ефект например в хумористични материали. За съжаление обаче в последно време и в сериозни материали се наблюдават пренебрегнати правилата за книжовен ятов изговор. Например във всекидневник срещаме израз с нелегитимно екане, което се появява дори в устойчиви конструкции от юридическата практика: “Плевенските съдии не пожелаха да гледат делото му за мЕрка на неотклонение”; или пък: “Започнал да сече едно вековно дърво. СЕкъл, сЕкъл, ама дървото не помръдвало”. В последния израз може да е търсен народно разговорен ефект, но все пак...

Розовите линии очертават границите между диалектите с изговор дедо, бел и диалектите с изговор дядо, бял. Данните са според обобщаващия том на Българския диалектен атлас.

Ятовият преглас бива назоваван популярно като “якане” (екане). Веднага да посочим - редуването на Я с Е е в думи и форми с един и същи произход (корен), например: млЯко, но млека, млечен; вЯра, но вери, верен, верни; вЯрвам, но проверявам, проверител и мн. др.

Споменатият висш държавник, който изрече “Вервайте ми!”, даде храна на медиите и те подеха подканата с голяма доза ирония именно поради пренебрегнатото книжовно правило, според което изразът трябва да се изговори “Вярвайте ми!”

Впрочем сестрата на политика-държавник в интервю за голям централен всекидневник (с вероятно точно записани изрази) също така изговаря “екаво”: “Ами сиромахът той и аз бЕхме в колата”; “Ако нЕкои хора искат да го правят, нека...”; “...та сега нЕкакви проблеми”. И завършва с думите: “Питайте него, познавате вече чорбаджията” - като явно има пред очи точно “сиромаха”. Тази симпатична с езика си дама изговори още нещо, което

заслужава специално внимание

За сватбата на племенницата си тя поднесе новина: “Аз вече си купих рокля и я прибрах в САНДЪКА(?)” - май че е искала да каже или “в гардероба”, или дори “в скрина” - но това са други теми...

Ала същият висш политик на заседание на тогавашното Народно събрание продължава доста драстично да пренебрегва правилата за книжовното българско якане. В изговорната му практика се появява ту “шопското” екане, например: “Ще трЕбва да постъпим...”; “нЕкои органи от нЕкои наши институции имат по всЕко наше решение...”

В други случаи пък току ни стресне някое “пловдивско” престараване с излишно якане, например: “Въпреки голЯмите атаки и още по-голЯми заглавия по всевъзможни и други теми(?), ние имаме успехи”. Така буквално е отразено и в стенограмите от заседанията по онова време.

Едва ли днес може да бъдат обвинявани за такъв изговор люде, достолепни по възраст, които са усвоявали родния си език вероятно с учители от западни български области (напр. от Софийско) - т.е. са били обучавани да говорят според софийския диалект от 40-те и 50-те години на миналия век. И в днешно време обаче мнозина културни българи, родени и израснали например в София, продължават да допускат подобни изговорни грешки. Ето например в последно време един ексминистър в тв разговор с Карбовски постоянно “спазваше” шопското екаво произнасяне: “Дипломатите бЕха всичките опитни. Познавам нЕкои от тЕх, от тези дипломати...” и пр.

Очевидно е, че усвоените изговорни навици през първите седем години не се изтриват лесно от езиковото съзнание на възрастните индивиди.

Може да си спомним по този повод как покойният вече Стефан Савов, дори и като председател на Народното събрание, редовно изговаряше “трЕбва”, “нЕкой” и т.н. Той дори изказа “свръхнаучното” мнение, че ако въведем в писмената си практика пак буквата Ъ (“Е-двойно”) и всеки я изговаря, както си иска (т.е. като Я или като Е), ще приобщим много българи извън днешните ни граници...

Наистина, съвсем ефимерни лингвистични разсъждения! И емоционална носталгия по отминали етапи от развоя на правописа ни.

Не им вЕрвайте!

И не вЕрвайте на още един дълбокомислен призив (този път на някакъв си чужд гост), че трябвало било да приемем за писмо латиницата вместо световноизвестната кирилица, победно шестваща в славянския (па и в неславянския!) свят вече 14 века!

И нему не вЕрвайте!

Култура

очаквайте

Институт Сервантес представя картичките на семействата Гарсия Лорка и Де лос Риос

Георги Черкин и Димитър Иванов в „Музиката на Америка”

Снимки "КАНТУС ФИРМУС"

Георги Черкин

Димитър Иванов

С концерт от инициативата “Любими виртуози и нови звезди”, която дава възможност за изява на млади музиканти, продължава цикълът “Музиката на Америка”, представен от “Кантус фирмус” и фондация “Америка за България”. В рамките на три концерта големи български музиканти ще представят на голямата сцена дебюта на три деца, възпитаници на Националното музикално училище “Любомир Пипков”, както ДУМА писа.

Пианистът Георги Черкин и концертмайсторът на Симфоничния оркестър на Франкфуртската опера Димитър Иванов ще излязат на сцената в зала “България” на 16 март от 19.30 ч., научи ДУМА от Наталия Бицова. Заедно с Класик ФМ М-Тел оркестър и под диригентската палка на Лучано ди Мартино в концерта ще дебютира младата пианистка Лили Богданова. Програмата включва Първа част от Концерт за пиано и оркестър от Шуман, Рапсодия по тема на Паганини от Рахманинов, Концерт за цигулка и оркестър от Барбър и “Един американец в Париж” от Гершуин.

Билети за предстоящите концерти от цикъла “Музиката на Америка” могат да бъдат купени от касата на “Кантус фирмус” във фоайето на зала “България” и онлайн на www.ticketsbg.com на цени от 12 до 40 лева.

Великденският музикален фестивал във Варна

Премиерата на „Дон Жуан, или Любовта към геометрията” е кулминацията на театралните седмици в морската столица

Великденският музикален фестивал във Варна (3 март-12 април) привлича за 13-и път публиката с интересни творби и значими имена, като началото постави Празничният концерт за Трети март. Световноизвестният, роден във Варна, пианист Людмил Ангелов бе солист на красивата и рядко изпълнявана Фантазия за пиано и оркестър от Дебюси под диригентството на Григор Паликаров, за което ДУМА писа.

Кулминация във Великденския музикален фестивал ще бъде, както винаги, оперната гала, която този път ще дирижира младият и талантлив Светослав Борисов, също варненец, започнал стремителната си международна кариера от Виена, назначен наскоро за диригент в Държавна опера Варна. Специален варненски привкус придава на събитието фактът, че оперната гала се посвещава на 125 години от рождението на големия български оперен певец и основател на Варненската опера Петър Райчев.

Следвайки политиката за привличане на млади хора в операта и театъра, от началото на годината към трупата на Драматичен театър “Стоян Бъчваров” по програма “Мелпомена” се присъединяват Савина Бързева, чието изключително изпълнение в “Битие 2” от Иван Вирипаев аплодирахме наскоро, отбелязва Виолета Тончева. Член на солистичния състав на Държавна опера Варна вече е и Силвия Ангелова, блестящо представила се в премиерата на операта “Граф Ори” от Росини в края на м.г.

Кулминационното събитие във второто издание на Великденските театрални седмици безспорно ще бъде премиерата на “Дон Жуан, или Любовта към геометрията” от Макс Фриш, режисьор Георги Михалков, в главната роля - популярният актьор Владислав Виолинов.

Драматичен театър “Стоян Бъчваров” ще представи и своя, номиниран в 4 категории за наградата “Икар” топ спектакъл “Ричард III” от Шекспир. В рамките на Софийския театрален салон той ще бъде игран на 24 март и на сцената на театър “София”, а наградите “Икар”, както е известно, ще бъдат обявени в Международния ден на театъра 27 март. Голямата новина е, че от 1 март постановчикът на “Ричард III” проф. Пламен Марков е главен режисьор на ДТ “Стоян Бъчваров”. Предложението, дадено от Даниела Димова, е получило пълната подкрепа на Художествения съвет на театъра. Видният български режисьор поставя и творбата на Дейвид Мамет “Гленгъри Глен Рос”, първата копродукция между ТМПЦ-Варна и Учебния театър на НАТФИЗ, която има премиери в София и Варна - съответно на 7 март и на 10 април.

Калия Калчева

Снимка "ЖОКЕР МЕДИА"

ВЛАДИМИР СПИВАКОВ КАНИ КАЛИЯ КАЛЧЕВА ДА СВИРИ НА КОНЦЕРТА МУ В СОФИЯ

Виртуозният цигулар и един от най-уважаваните и авторитетни диригенти в света - маестро Владимир Спиваков, изпрати специална покана на 15-годишната пианистка Калия Калчева да се качи с него на сцената на предстоящия му концерт на 27 март в зала “България”. Поканата е огромна чест за крехката възраст на Калия, която има впечатляваща творческа биография. Тя е лауреат на множество конкурси за класическа музика, а в момента учи в класа на проф. Виктор Чучков в Националното музикално училище “Любомир Пипков”. Не за първи път Спиваков оказва такава чест на български деца. При предишното си посещение, впечатлен от нейния талант, маестрото подари на българската цигуларка Лия Петрова - също ученичка в НМУ, изключително скъпа цигулка. Гениалният музикант и диригент има своя фондация, която подкрепя деца, таланти на класическата музика. Клон на фондацията действа и у нас, като неин представител е “Жокер медиа”, научи ДУМА от Елена Пенева. Маестро Спиваков ще бъде в България отново със своя камерен оркестър “Виртуозите на Москва” по покана на “Жокер медиа”. Билетите са с ограничен брой и вече са почти изчерпани. Основен спонсор е руската енергийна компания ТВЕЛ.

Ваня Щерева ще журира на „София филм фест”

Ваня Щерева доказва своя актьорски талант на сцените на Шуменския, Пловдивския театър и НТ “Иван Вазов”. Тя е авторка на театрална музика и на стихове, създателка е на текстове за повече от 100 български поп и рок песни, авторка е на девет книги, радващи се на голяма популярност, и с готовност и ентусиазъм прие да се включи в ролята на оценяващ филмите от международния конкурс на 16-ия “София филм фест”, научи ДУМА от Светлана Дамянова.

Ваня Щерева ще се присъедини към Фестивалния бенд на закриващото парти на “София филм фест”. Тя ще свири за пръв път на сцената заедно с директора на Софийския фестивал Стефан Китанов и с директора на Варшавския фестивал Стефан Лаудин.

кратки

Видинският театър празнува 120 години

Видинският драматичен театър ще отбележи 120-ата си годишнина с поредица от събития, съобщава пред БТА Ирина Флорова - директорка на театъра. През есента на 2011 г. се навършиха 120 години от построяването на сградата на Общинския театър във Видин, но поради липса на средства тази годишнина не беше отбелязана. Затова ръководството на театъра във Видин обявява конкурс за идея за събитие, свързано с юбилея. В конкурса могат да участват всички, без възрастово ограничение, като срокът е до края на май. Жури ще оценява победителите в конкурса, а първите трима наградени ще получат билети за представление по избор в Народния театър в столицата с пътните разходи и годишен абонамент за постановките на Видинския драматичен театър. Идеята, която ще бъде одобрена, ще получи специалната награда на журито и почетна грамота. Постановката “Детектор на лъжата” на Веселин Ранков ще бъде представена на 26 и 27 март на видинската театрална сцена. Тази година е предвидено още и създаването на съвместна продукция на Драматичния театър и на ансамбъла за народни песни и танци “Дунав” - Видин, както и организирането на кастинг за младежка студия във Видин.

Етнофестивал организира КНСБ

Сдружение “Благотворителен фонд проф. д-р Желязко Христов” и КНСБ организират детски етнофестивал с международно участие “Децата на Балканите - с духовност в Европа”, научи ДУМА от Николая Иванова. Събитието се организира за дванадесета година. Право на участие имат деца от 5 до 18 години - певци, инструменталисти и танцьори от страната и чужбина, изпълнители на фолклор, оркестри и индивидуални изпълнители, инструментални групи. В КНСБ - Дупница, ще се приемат заявления за участие до 19 март, заяви председателят на синдиката Тодорка Дамянова. Освен заявление е необходимо да се приложи и видео- или аудиозапис на избрано от кандидатите изпълнение.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

В Музея на съобщенията беше пуснат в употреба илюстриран плик на тема “75 години от рождението на Надка Караджова (1937-2011)”

Култура

Театър съдба и живот

Актьорът Емил Стефанов изгради 270 роли на сцената, десетки предавания за деца и възрастни и остави следи към своята публика и идни поколения

Мирослав МИНДОВ

Преди година - на 20 март 2011 г., почина Емил Стефанов - артист от Народния театър “Иван Вазов”. Да си спомним с добро за талантливия творец и човек. Израснал в семейството на Константин Стефанов, основател на Княжевското читалище, носещо неговото име, художествен ръководител на самодейната театрална трупа, писател с псевдоним Косе Босе. Първенец в школата за запасни офицери - летец, старши лейтенант, пилот в щурмова авиация, Стефанов завършва Държавната театрална школа и първия випуск на ВИТИЗ - 1950 г., в класа на Георги А. Стаматов.

Емил Стефанов

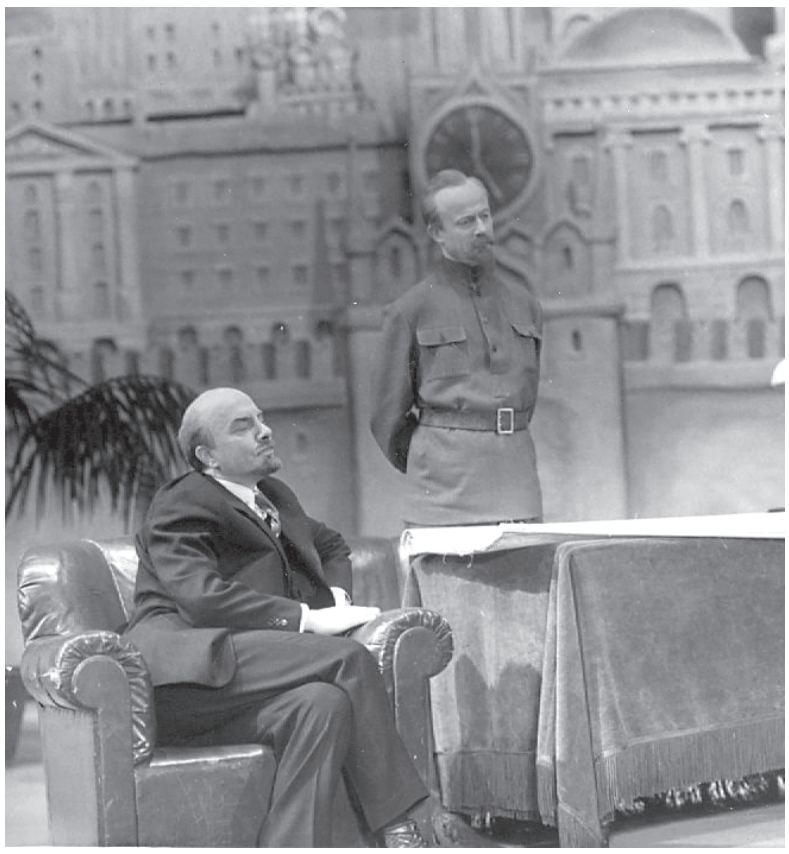
Време за поколението “млади”! Стаматов е могъща личност, актьор, владеещ историческите корени на световния и българския театър. Последовател на Белински, Достоевски, Горки и Чехов. Чете в оригинал Качалов, Пушкин, Есенин и Гогол. Блестящ рецитатор на Лермонтов, Ботев и Яворов, носител на високи нравствени закони и театрална етика. Стаматов е уволнен във върха на своите творчески сили от ВИТИЗ и Народния театър. Покрусен от горчиви театрални страсти, той оставя в душите на своите ученици пример - изкуство на актьор, режисьор и педагог от най-висока професионална класа и достойнство.

Мършавият от “Сън в лятна нощ” на Шекспир, режисьор Кръстьо Мирски, е първата роля на Стефанов. Като стажант работи с първите режисьори и артисти - Масалитинов, Дановски, Сърчаджиев, Филипов, Сарафов, Никола Попов, Кисимов, Петко Атанасов, Никола Икономов, Петър Василев, Сърбов, Балабанов, Лео Конфорти и десетки други. Овладява сценичната реч, трудния път към образа и ролята, автори, епохи, грим, реквизит, история на костюма и изкуството.

Така в сезоните на четири десетилетия влиза в двеста и седемдесет роли, играе в повече от 3500 представления. Прецизният артист подобно на бизнесмена (брояча на звезди) в “Малкият принц” записва и подрежда в своите архивни папки всеки миг, всяка роля, снимки, програми, репетиции, режисьори, автори и участващи. В летописа на сезоните той фигурира в престижни състави - наравно с Мила Павлова, Чапразов, Стефан Гецов, Ябанджиев, Георги Георгиев-Гец, Йордан Матев, Раданов и знаменито театрално поколение - вече негови кумири.

Участва в постановки на всички режисьори, както и на гастролиращи световни величия - Музенидис, Товстоногов, Бранко Плеша, Бабочкин, Ливанов... Класиката изгражда величието на човека през вековете. Артистът живее в света на Аристофан, Шекспир, Достоевски, Чехов, Ибсен, Лорка, Тенеси Уилямс, Брехт, Яворов, Вазов, Йовков, Ст. Л. Костов, Петко Тодоров, Радичков и плеяда съвременни драматурзи. Вече с професионална перфектност на сцената ни убеждава в художествено-портретни образи на Иван Вазов в “Слава на изкуството”, Дзержински в “Кремълският часовник”. Критиката нееднократно се спира на негови роли - Светослав в “Иван Шишман”, Перчигин в “Еснафи”, Господин Добревич в “Хъшове”, Корифей в “Лизистрата”, Дон Луис в “Дон Жуан”, Карп в “Лес” и Белота в “Калоян”.

Стефанов участва в най-тиражните играни пиеси в театъра - наравно с всички поколения и жанрове. Това е щастието на актьора! В неговата гримьорна в артистичен стил и атмосфера е многолюдно през целия ден на репетиции и спектакли. Гримьорна на звездите! Емил е в центъра със своето чувство за виц, импровизации и смехотворство. Събеседник по технически и художествени проблеми в театъра, приятел на служби, работилници, ателиета, гардероб, гримьорни, художници. Общественик - раздаващ себе си по тържества и прескръбни дни. Оратор.

В ролята на Дзержински (правият) в “Кремълският часовник”

На сцената той е не само добрият ученик, колега и партньор. Неговата гласова партитура на сценична реч изразява благородство и култура. Чудесен рецитатор, подобно своя учител Стаматов, той овладява техника на образа, художествена простота, реалистична внушителност в света на автора, възможни средства за цялостна изява в режисьорския постановъчен стил и жанр.

Той притежава артистична сръчност в изработване на своите реквизити, да възобнови счупеното, да сътвори новото със собствени инструменти и техника в изработване на художествени предмети в бит и постановка.

Артистът Стефанов е оставил в златния фонд десетки предавания за деца и възрастни. Още от ученическите си години активно сътрудничи в детския отдел на Радио София - като актьор, режисьор и автор на дългосрочни предавания. Той е “Бате Райко-Многознайко разказва...”, в музикалната рубрика “Бойко-Песнопойко”, в сатирични предавания “Ценен Ценко”, “Патилан и Смехоран”, “Веселият Бърборино”. По телевизията води едно от първите предавания за децата - “Майстор Умейко”.

Това са златните години във вълшебния свят на Емил Стефанов - топъл, ласкав, неповторим - като дете в дългия път към планетите на “Малкият принц”. В голямата школа на първомайстори на българската култура и театър актьорът остави следи към своята публика и идни поколения. Живот, из-пълнен с многогодишен труд, с огромна любов и съпричастност към българския театър, полет към съвършенство по заветите на своя учител Стаматов. Пред многолюдна детска публика той разкри светлината на Антоан дьо Сент Екзюпери, необятната обич на д-р Дулитъл към своите обични животинчета в “Пиколо театър”. Така ще го запомним - пълен с идеи, тревожен, напрегнат, с огромна обич към децата, роднини, син, съпруга и своите множество приятели.

До последния миг на своя живот е в музея на театъра, гримьорни и сцена, летящ в безкрайни хоризонти със сърце на артист от Народния театър “Иван Вазов”.

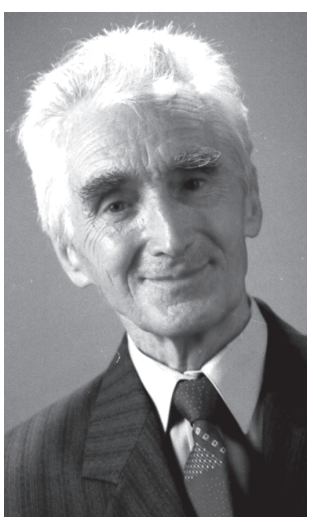

Снимки МУЗЕЙ НА НТ “ИВАН ВАЗОВ”

В ролята на Иван Вазов

Иван Кисьов - човек, отдаден на музейното дело

Иван Кисьов - един от най-преданите деятели на музейното дело у нас, си отиде на 26 февруари т.г. Той е роден на 14 април 1926 г. в с. Белиш (Троянско). Кръстен е на чичо си Иван, брат на баща му, който в началото на XX век емигрира в САЩ. След началното образование не успява да продължи обучението си веднага и използва времето, за да изучи фотографския занаят. Покъсно завършва гимназия и веднага кандидатства в Софийския университет “Св. Кл. Охридски” - специалност “История”, където се дипломира през 1952 г. Известно време се занимава с организационна работа в ЦК на Съюза на народната младеж и от 1956 г. започва работа в тогавашното Министерство на културата. Работи в отдел “Музеи и паметници на културата” най-напред като методист, ст. методист, а от март 1961 г. е назначен за началник на отдел “Музеи”, където работи до април 1987 г., когато излиза в пенсия.

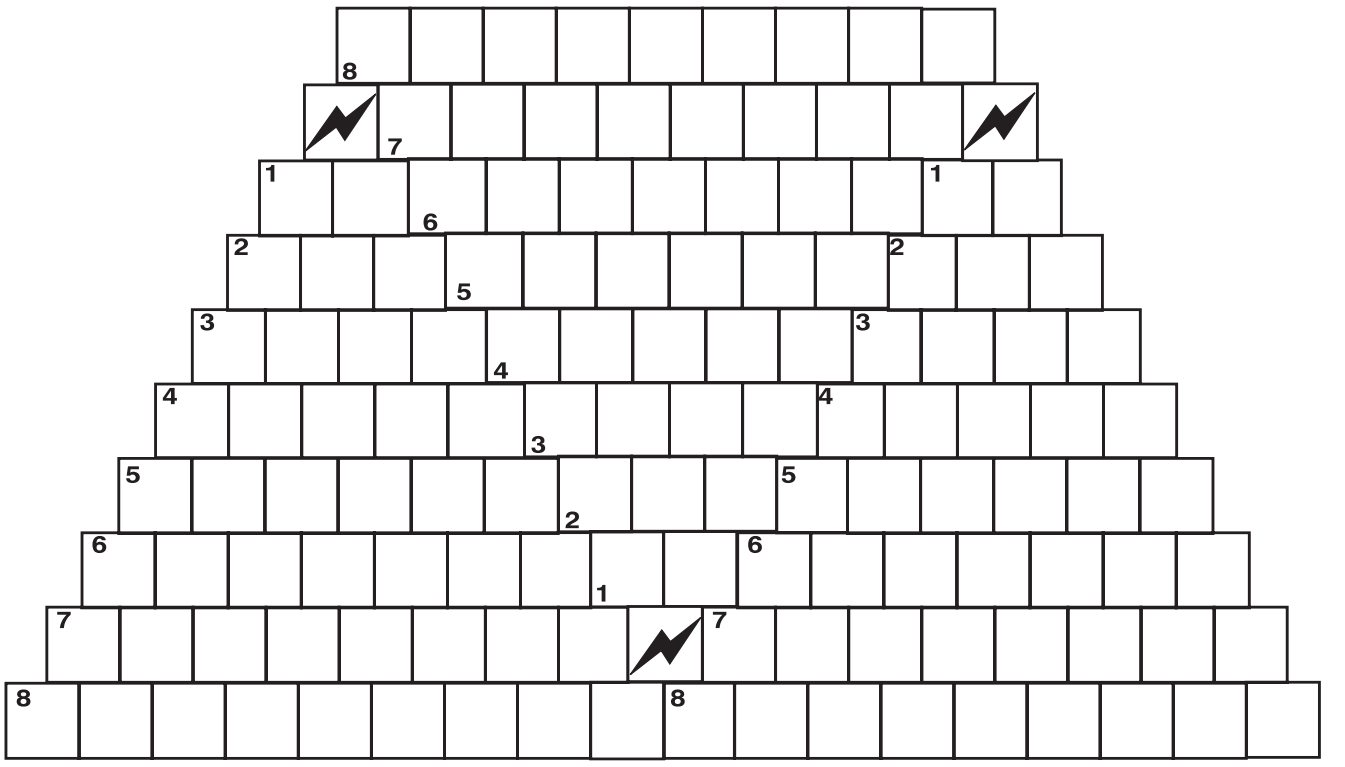
Работата му в системата на музеите е изключително ползотворна. Той има своите заслуги за създаването на редица музеи у нас по това време: Националния исторически музей, Националния литературен музей, Националния политехнически музей, Националния музей “Земята и хората”, Националната галерия за чуждестранно изкуство, Националния музей на образованието в Габрово, Етнографския парк-музей “Етъра” в същия град и десетки други. През тези години посещава редица музеи в 16 страни по света, между които Китай, СССР, Англия, Франция, Австрия, Тунис и т.н.

През целия си съзнателен живот се занимава и с общественополезна и политическа работа. Още като ученик участва в изнасянето на представления в родното си село. В гимназията и след това заема ръководни длъжности в профсъюзите и партията и сред тях - член на Пленума и секретар на учрежденския комитет на партията в Комитета за култура. Написва повече от 200 статии по въпросите на музейното дело и опазването на културно-историчекото наследство. Съставител и съавтор е на книгите “София - музеен град” и “100 национални туристически обекта”. Написва книгите “Белиш - из миналото на едно село в лоното на Предбалкана”, “Музейното дело в България - документална хроника 1945-1990” и “Аз работих за музеите при девет министри”, която ДУМА представи. Прави успешни опити да пише стихове и няколко от тях публикува в книгата си за своя род - “Кисьовият род”. За служебната и обществената си работа е награждаван с много ордени, медали и други отличия, и сред тях орден “Кирил и Методий” - I ст., “Народна Република България” - II ст. През 1974 г. му е присъдено високото звание “Заслужил деятел на културата”.

Поклон пред светлата му памет!

Губиврeме

ПИРАМИДИ

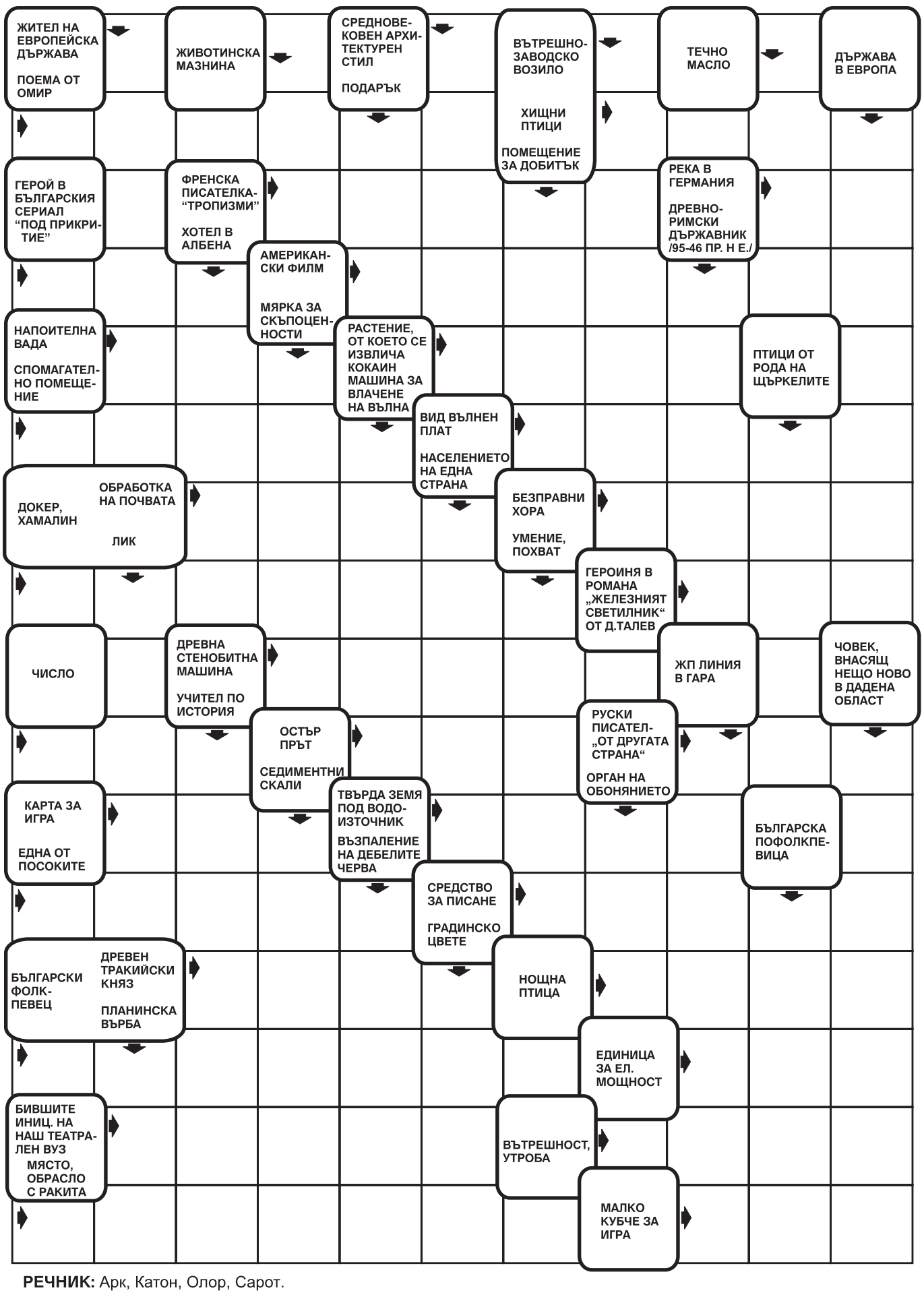

1-1. Як жребец.
1-2. Общуване в интернет.
1-3. Стадион във Варна.
1-4. Хърватско-американска киноартистка-"Касъл".
1-5. Хора, занимаващи се с тъкане.
1-6. Риболовни принадлежности.
1-7. Жена, която пътува.
1-8. Придружителка на някого.

2-1. Древноегипетски бог на слънцето.
2-2. Човек, верен на Бог.
2-3. Малки реки.
2-4. Стръмнини, възвишения.
2-5. Курорт в Нигерия.
2-6. Древно тракийско племе.
2-7. Английско-американски филм.
2-8. Заплетено вътрешно устройство на постройка, в което трудно може човек да се ориентира /мн.ч./

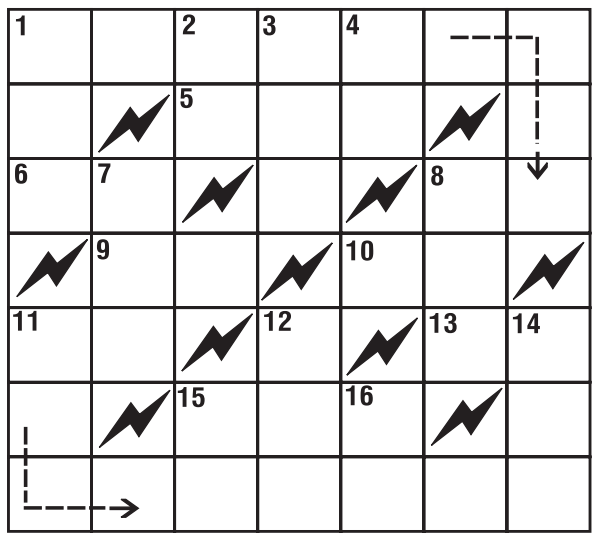
3-1. Част от каруца.
3-2. Електричество.
3-3. Стратегически височини.
3-4. Възпаление на дебелите черва.
3-5. Място, където свободно се въдят животни, леговище.
3-6. Отчупени части от нещо цяло, остатъци.
3-7. Ботсвански художник.
3-8. Транспортно средство.

РЕЧНИК: Катич, Либари, Мотолоки, Трибали.

РЕЧНИК: Арк, Катон, Олор, Сарот.

СРИЧКОВА КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО: 1. Имената на журналист от TV 7 и заглавието на негово авторско предаване. 5. Бразилска футболна легенда. 6. Държава в Европа. 8. Събирач на данъци /ост./ 9. Оръдие за оран. 10. Засадена част от градина. 11. Планинска верига в Южна Америка. 13. Река в Сибир. 15. Градинско растение, маруля.

ОТВЕСНО: 1. Наш дунавски град. 2. Сложноцветно лековито растение. 3. Вид шапка. 4. Естествен водоем. 7. Енигматични видове. 8. Заведение за пиене предимно на бира. 11. Трите имена на руски писател и негова пиеса. 12. Биволче. 14. Направление. 15. Руски географ. 16. Наш писател и поет-"Градили майстори българе".

РЕЧНИК: Савич.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: КОЛЕГА - БАСИСТКА - КОЛБА - ПЛЕТ - ТОП - ЛАЛ - НЕОН - АН - ВЕК - ШОП - КТ - КРЕ - КОРАБ-КАРТ - БУК - ДУЕРО - ЛО - ВОКАЛ - ТИ - НАСТАВНИЦИ-КЕРЧ - ИНА - ЕЖ - СКАТ - РА - БЕО - АРЕ - АТОН - СОРТ - ЕДИС - АПОЛОГЕТ - ОСТРОВ - УТА - ОП - ИНЕ - МАРКА - ИФ - АСАД - ИА - ВО - РИН - ИМЕ - ЕКС - КОРНИШОН - АТ - АРИТОН - МАС - АСТРОНОМ - ЛИНЕАЛ - АВ - МИК - ЛАНТАН - УЧЕНИ - АТИНА - ТИЕ - ИРОД - ЛЕГАЛНОСТ.

ОТВЕСНО: ХОРОВОДИ - КАПКА - КОСАЧИ - ПЕРУ - НАТО - РИС - ТВЕР - ЛЕК - КАЕН - ТОЛУКА - АР - НО - ГОЛ - БРАК - НОТА - КРОМИД - ТАЛАШ - ОСЕМ - ГА - ВОИНИ - БЛОК - ТРАСЕ - ПОРТОКАЛ - АБА - ПАЛАЧ - ОТО - НОМ - ТЕ - РОВ - Б.Р. - ПИРИН - ЛИГ - АСПЕКТ - НИЕТО - ФИШ - ЛАНА - ИЛОТ - ВИНО - СИ - НОМИНАЛ-ЕСЕН - БОЦА - ЕТНА - НАНТ - ТТ - КУКИ - АДРЕСИ - СЕАТО - ЕК - АРКА - ЕРИО - АМА - АНИС - АГНЕ - ЛЪЖЕСВИДЕТЕЛ - ЕТ.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

„Гънс енд роузес“ са хедлайнери на Exit 2012

Почитателите на групата ще имат възможността да чуят някои нови парчета, както и да се насладят на безсмъртните им хитове на 15 юли край Нови Сад

Силвия ШОПОВА

Легендарната калифорнийска група “Гънс енд роузес” (Guns N` Roses) ще разтърси главната сцена на тазгодишния “Exit Festival”. Крепостта Петроварадин край Нови Сад ще приеме хилядите фенове на бандата по света на 15 юли.

“Гънс енд роузес” се сформират към средата на 80-те и се радват на безпрецедентна слава през 90-те - период, през който музикантите от бандата са описани като “тези, които представиха на света хедонистично бунтовничество, напомнящо за ранните “Rolling Stones”. Основана от “лошото дете” Аксел Роуз, групата радва феновете си с авангардно творчество от дебютния им “Appetite for Destruction” (1987) до последно издадения “Chinese Democracy” (2008). Повече от три десетилетия на слава, суперлативи, както и критика, донесоха на бандата място в списъка на “50 групи, които трябва да видите на концертно изпълнение, преди да умрете” на списание “Q” от 2002 г. Музикалната телевизия VH1 постави “Гънс енд роузес” на 8-о място в класацията “100-те най-силни хард рок изпълнители” и на 11-а позиция в “Топ 100 банди”.

“Албумите на “Гънс...” се продаваха през годините в милиони копия, достигайки до платинен статус, а парчетата им постоянно оглавяваха световните класации. Наскоро прочетох, че основен приоритет на групата е техният 7-и и най-нов албум, което означава, че на фестивала ще имаме възможността да чуем няколко нови парчета, както и да се насладим на живо на безсмъртните им хитове”, обясни Бойан Бошкович, изпълнителен директор на Exit.

Сръбският фестивал т.г. ще се проведе от 12 до 15 юли, а в програмата му вече са обявени легендарните New Order, инди силата Gossip, рок енд рол атракцията Wolfmother, етно сензацията Buraka Som Sistema. А сцената на Dance Arena отново ще взриви крепостта благодарение на Richie Hawtin, Miss Kittin, Art Department, Maceo Plex, както и изпълнителите от лейбъла Cadenza Records - Luciano, Reboot Live, Kenny Larkin, Robert Dietz и Maayan Nidam.

Стандартните цени на билетите за “Exit Festival” са валидни от 15 февруари до 1 юли на цена 120 лв., къмпинг билетите ще се продават по 50 лв., а ваучер, включващ достъп до всички дни на фестивала, автобусен билет и къмпинг - 210 лв. Пропуските за събитието може да бъдат закупени в мрежата на Тикетпро и онлайн.

Вицът

Зет завел болната си тъща на лекар. След като тя излязла от кабинета, мъжът влязъл да се поинтересува за здравето ѝ.

- Докторе, има ли надежда?

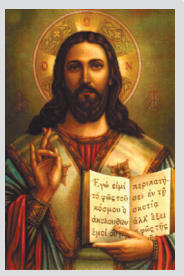
- Няма синко, няма... - въздъхнал лекарят - това е само настинка!

ЧРД

АЛЕКСАНДЪР РАЙЧЕВ-СИН, пианист и композитор
ВЕСЕЛИН ТОПАЛОВ, световен шампион по шах
Проф. д-р ИВАН МАРАЗОВ, изкуствовед, културолог, траколог и политик
КАЛУДИ КАЛУДОВ, оперен певец
О.з. полковник ТОДОР ГИГОВ, военен журналист, секретар на Славянското дружество в България
ИЛИАНА РАЕВА, треньорка по художествена гимнастика
СТОЯН АЛЕКСИЕВ, актьор и режисьор
Проф. ТРЕНДАФИЛ МИТЕВ, политолог и историк, директор на Македонския научен институт

Църковен календар

15

Св. мъченик Никандър († ок. 302)

Св. мъченик Никандър бил лекар в Египет и християнин. По време на гонението при император Диоклетиан нощно време събирал телата на убитите мъченици и ги погребвал. Хванали го, мъчили го, но той не се отказал от вярата си. Тогава го осъдили на смърт: да бъде одран жив и след това посечен с меч. Така Никандър прославил Бога и Бог го прославил, като го удостоил с венеца на мъченичеството за Христовата вяра.

...превзема Нова ТВ

Алъона НЕЙКОВА

Първите две серии на българската криминална драма “Отплата”, режисирана от Иво Симеонов, ще превземат ефира на Нова ТВ в събота, 17 март, от 20 ч. В основата на историята е нелепата катастрофа, в която Ангел Ангелов загубва своята 5-годишна дъщеря и съпругата си. И вместо виновника за автопроизшествието - фармацевтичен бизнесмен, чиято жена също е загинала, 8-годишна присъда получава невинният обикновен човек...

“Отплата” задава въпроса как се живее, ако изгубиш най-скъпото, което имаш, и какво правиш, когато всичко се преобръща, защото срещу теб е извършена ужасна несправедливост, смята Велислав Павлов, който играе главната роля в сериала. Драмата акцентира на чисто човешките взаимоотношения в трудни моменти от живота и извежда на преден план адвокатски трикове, допринасящи за неразбориите в съдебната система.

Иво Милев е главен сценарист и изпълнителен продуцент на сериала “Отплата”, реализиран от Old School Productions и Нова ТВ. В ролите зрителите ще видят актьорските превъплъщения на Орлин Павлов, Стефан А. Щерев, Мариус Донкин, Милен Миланов, Йосиф Шамли, Валентин Балабанов, Стоян Алексиев, Петър Калчев, Пламен Пеев, Ивайло Драгиев, Пламена Гетова, Джоко Росич, манекенката Ива Янкулова, тв водещата Гергана Стоянова, Стефания Кочева, Велизар Бинев, Георги Новаков и др.

Зеленчуци се превръщат в музикални инструменти

Двама братя от Пекин правят необичайна кариера, като създават музикални инструменти от моркови, картофи и други зеленчуци. Идеята да се изпълнява музика със зеленчуци хрумнала на 43-годишния Нан Вейдон и на 41-годишния Нан Вейпин едва преди две години, но оттогава се е превърнала за тях в страст и кариера. Още като деца братята се научили да свирят на традиционни инструменти от баща си, който бил учител по музика. Сега двамата живеят и работят в малък апартамент в китайската столица, като правят дупки в моркови, тиквички, корени от лотос и китайски сладък картоф, за да превърнат зеленчуците в инструменти, които усъвършенстват, използвайки стар електронен акордьор.

Според братята различните зеленчуци имат различен диапазон и поради това са подходящи за различни мелодии - сладкият картоф наподобява звука на окарина, бамбуковата клонка се превръща във флейта. Но контролирането на височината на тоновете е изключително трудно, защото промените в температурата на въздуха, влажността и други фактори могат да променят формата на дупките и тоновете да зазвучат фалшиво.

Братята Нан, чийто репертоар варира от традиционна китайска музика за флейта до модерен поп и западни фолклорни песни, участвали в шоу за таланти в Китай, а хонорарът им за едно изпълнение варира между 30 000 и 50 000 юана (3000-5000 паунда).

Звезди се конкурират за „Paparazzi Awards”

Фолк певици, футболисти и плеймейтки влизат в жестока конкуренция за “Paparazzi Awards”. Те ще се надпреварват в общо 10 категории. За най-гореща звезда се борят Анелия, Венета Райкова, Луиза Григорова, Лияна и Златка Димитрова. Най-бомбастичен бюст ще се избира между прелестите на Алекса, Асдис Ран, Емануела, Пепа и Траяна. С титлата за най-досадна звезда може да се окичат Алисия, Азис, Супер Бианка, Евгени Минчев и Катрин Вачева. Останалите категории са “Светско откритие на годината”, “Най-скандална новина”, “Най-кичозна звезда”, “Секси хит” и “Мачо на годината” и др.

Бляскавата церемония по раздаването на вторите награди на Paparazzi.bg ще се състои на 22 март в бар “Plazza” в Студентски град - София.

Снимка Михал ФОГКЕ ХУШАТИ

Младото и обещаващо британско инди-рок дуо “Sister Gracie” ще участва в месечната серия “Звуково изобразяване на града” в “Bar Coda” (ул. “Лавеле” 19) днес, 15 март, по покана на “Аларма пънк джаз” и проекта Indioteque. Изявата им е част от обширно европейско турне. Концертът, билетите за който струват 8 лв., ще започне малко след 19.30 ч. и ще бъде предаван пряко във “Фалшименто” по Радио София (94.5 FM), а няколко дни по-късно ще бъде излъчен и в “Аларма” по програма “Христо Ботев”. Двата миниалбума на лондонската група може да се чуят безплатно на http://sistergracie.bandcamp.com.

Писани яйца се търкулнаха до Пловдив

Веселка ВЕНКОВА

Регионалният етнографски музей под тепетата представя от днес до 30 април изложба, свързана с традициите и техниките при изписване на великденските яйца, под наслов “Пътят на писаните яйца”. С автентични експонати е показана богатата история на шареното яйце, неизменен атрибут във Великденските празници, и как се прави у нас и в съседните страни. Съвместната изложба е дело на Историческия музей във Велинград, доц. д-р Светла Ракшиева от Института за етнология и фолклористика с Етнографски музей при БАН и фирма “ПЕТ” ЕООД.

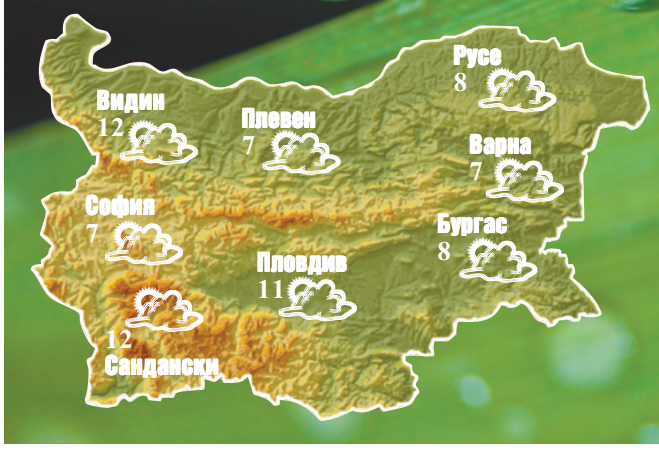
Оказва се, че украсяването на великденски яйца с восък е разпространена техника в почти всички страни и народи от Централна и Източна Европа. Тази изложба показва резултатите от експедиции през 2007, 2008 и 2009 г. и подготвеното от екипа специално участие на българските майсторки на писани яйца във фестивала на народните занаяти в Будапеща през 2010 г.

В експозицията е представена запазена традиция на восъчната техника при украсата на великденски яйца в Хърватска, Румъния, Украйна, Словакия, Полша, Чехия, Унгария и Сърбия. Чрез фотографии са показани Краков и Бърно - градове с богати колекции, музеите на яйцето в Шиофок, Зенгьоваркон и Бата в Унгария, както и работата на майсторите по света и у нас.

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО

Облачността от север ще се увеличи. В Северна България ще се появи до умерен западен вятър, в Добруджа и по Черноморския бряг ще е от североизток-север и в източната половина от страната ще започне да прониква по-студен въздух. В Добруджа ще започне да превалява, възможно е за кратко тук-там да прехвърчи сняг. Времето ще е със значителна облачност, на места, главно в Централна и Източна България, ще превали слаб дъжд. В Дунавската равнина и по Черноморието ще се задържи ветровито, като едва към края на деня вятърът ще отслабне. Вечерта от североизток ще започне бързо намаление на облачността. Значителна ще бъде облачността и над планините. На места ще превали, по най-високите върхове на Рила и Пирин, както и по Старопланинското било - слаб сняг. Вятърът ще бъде умерен и силен от север. Температурите ще се понижат с 4-5°. На 1200 м н.в. дневна температура около -3°, на 2000 - около -8°. По Черноморието ще духа умерен северен вятър. През по-голямата част от деня ще бъде със значителна облачност. Ще превали слаб дъжд. Към края на деня облачността ще намалее. Максимални температури 7°-9°. Вълнението на морето ще е слабо - 2-3 бала.

Изгледи за

16 максимални **7°/13°**

17 максимални **8°/16°**

Над източните райони облачността ще намалее и до края на деня вече навсякъде ще се установи слънчево време. Вятърът ще отслабне и постепенно ще се обръща от запад. Минималните температури ще са малко по-ниски, но дневните ще се повишат с 2-3°.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД **Николай Малинов**

Монд дипломатик

СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов** yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе” 113 А, Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

КОМЕНТАТОРИ: Васил Попов - 248; Петър Бочуков - 219

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева, Искра Милева - 251; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220; Калина Йотова - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Ева Костова - 229; Лилия Томова - 232; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Слави Йорданов - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК “Родина” АД - 1784 София, бул “Цариградско шосе” 113а Номератор - 9752; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова, Катерина Димитрова, Ива Костадинова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР. РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

06.30 Денят започва - информационен сутрешен блок
09.00 По света и у нас
09.05 Денят започва с Култура - информационен културен блок
10.00 По света и у нас
10.10 Денят отблизо - магазинно предаване с водещи Мира Добрева и Мария Андонова
12.00 По света и у нас
12.30 Частен случай - публицистична рубрика с водещи Владо Береану и Мая Димитрова
12.55 Апартаментът - ток шоу
13.55 Индия - любовна история - тв филм /91 епизод/п/
15.05 Сен Тропе - /91 епизод/п/
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.20 В час ли си: Моето училище - предаване за образование
16.35 Смърфовете - анимационен филм
17.00 Дързост и красота - тв филм /2940 епизод/
17.45 Малки истории - коментарно предаване с водещ Стоил Рошкев
18.00 По света и у нас
18.15 Теглене тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
18.30 Бързо, лесно, вкусно
19.00 Самотно дърво на хълма - тв филм /4 епизод/
19.45 Студио „Футбол“
20.00 Футбол: „Атлетик Билбао“ - „Манчестър Юнайтед“,
22.00 По света и у нас
22.40 БНТ такси - ток шоу
22.50 Спортни новини
23.00 Денис и приятели

bTV

05.00 „Опасни улици“ - сериал, еп. 129
06.45 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Анна Цолова и Виктор Николаев
09.30 „Преди обед“ - дневно токшоу
10.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно шоу с Иван Звездев
11.00 „Жестока любов“ - еп. 125
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави“ /п./
13.30 „Листопад“ - сериал, еп. 276, 277
15.30 „До последен дъх“ - сериал, еп. 75
16.30 „Господари на ефира“ /п./
17.00 bTV Новините
17.30 „Опасни улици“ - сериал, еп. 245
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Пепел от рози“ - еп. 45
21.00 „Домашен арест“ - сериал, еп. 21, 22
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Шоуто на Слави“ - вечерно токшоу
23.30 „Господари на ефира“ - комедийно шоу
00.00 „Долината на вълците“ - сериал, еп. 130
01.00 „Преди обед“ /п./
02.00 „До последен дъх“/п./ - сериал, еп. 75

NOVA TELEVISION

05.40 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ /п/
06.30 „Здравей, България“ - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе“ - предаване на НТВ
11.25 „Клуб Нюз“ - светски новини
11.30 „Бон Апети“ - предаване на НТВ
12.00 „Цената на славата“ - сериен филм
13.00 Новините на Нова
13.30 „Незабравима“ - сериен филм
15.00 „Савана“ - сериен филм, 2 сезон
16.00 „Черешката на тортата“ - тв шоу /п/
17.00 „Часът на Милен Цветков“ - предаване на НТВ
18.00 „Сделка или не“ - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 „Черешката на тортата“ - тв шоу
21.00 „Етажна собственост“ - сериен филм, 2 сезон
22.00 Новините на Нова
22.30 „Престъпни намерения“ - сериен филм, 5 сезон
23.30 „Герои“ - сериен филм, 3 сезон
00.30 „Честни измамници“ - сериен филм, 2 сезон

b ACTION

06.00 „Костенурките нинджа“ - детски сериал
08.00 „Кости“/п./- сериал, с.4, еп. 4
09.00 „Lord of the Chefs“ /п./ - кулинарно риалити, еп. 20
10.00 „Приключенията на Бриско Каунти младши“ /п./ - сериал, еп. 17
11.00 „Първите 48 часа“/п./ - сериал, еп. 12
12.00 „Прокурорът“/п./ - сериал, еп. 3
13.00 „Код: Криминално“/п./ - актуално предаване с водещ Мая Костадинова
14.00 „Пауър Рейнджърс“ /п./- Екшън, Фентъзи, САЩ, Япония, 1995 г.
16.00 „Приключенията на Бриско Каунти младши“- сериал, еп. 18
17.00 „Първите 48 часа“- сериал, еп. 13
18.00 „Кости“ - сериал, с.4, еп. 5
19.00 „Прокурорът“-сериал, еп. 4
20.00 „Код: Криминално“- актуално предаване с водещ Мая Костадинова
21.00 „Единадесетият час“- сериал, еп. 2
22.00 Лига Европа:
00.00 „Код: Криминално“/п./- актуално предаване с водещ Мая Костадинова
01.00 „Първите 48 часа“ /п./- сериал, еп. 13

ОВЕН

Успехите ви ще са впечатляващи. Ограничете приема на течности, цигари и не претоварвайте зрението си.

21 март - 20 април

ТЕЛЕЦ

Денят е подходящ за всякаква активност, но най-големите си успехи днес ще отбележите в заниманията, които са ви по сърце.

21 април - 21 май

БЛИЗНАЦИ

Енергиите ще благоприятстват всеки ваш опит да потиснете агресията и чувството си за превъзходство, да станете по-дружелюбни и усмихнати.

22 май - 21 юни

РАК

Повече от всякога днес обръщайте внимание на знаците, сигналите и съветите, които получавате.

22 юни - 23 юли

ЛЪВ

Всяко начало, поставено днес, обещава да е полезно и успешно. Не претоварвайте зрението си и се пазете от преумора.

23 юли - 23 август

ДЕВА

Възползвайте се от благоприятните енергии и ще свършите повече задачи, отколкото планирате.

24 август - 23 септември

ВЕЗНИ

Много задачи очакват вниманието ви днес, но ще се справите. Следвайте разума и се вслушвайте в интуицията си.

24 септември - 23 октомври

СКОРПИОН

Активността ви днес ще ви носи успехи. Времето е подходящо за нови начинания, планиране и реализация на нови цели и смели желания.

24 октомври - 22 ноември

СТРЕЛЕЦ

Удачно време за занимания, които планирате, за начало на нови проекти и важни дела. Ще имате енергийна закрила, бъдете активни и смели.

23 ноември - 21 декември

КОЗИРОГ

Днес бъдете инициативни и не изпускайте своя шанс да проявите професионалните си качества, но и не само тях.

22 декември - 20 януари

ВОДОЛЕЙ

Обръщайте внимание на знаци, сигнали и предзнаменования, достигащи до вас. Вслушвайте се внимателно в съветите, които ви дават.

21 януари - 19 февруари

РИБИ

Днес ще имате успех във всичко, за което се трудите и сте последователни, затова бъдете активни и действайте.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.95583	1.49072	2.34259	1.62283

Шахмат

Валентина Гунина е новата шампионка на Европа

Стефанова на точка от тройката

Европа има нова шампионка по шахмат, след като рускинята Валентина Гунина спечели титлата на завършилото във вторник първенство в турския град Газиантеп. Тя буквално измъкна златния медал от състезаващата се за Словения Анна Музичук, която имаше точка преднина преди последния кръг. Двете се изправиха една срещу друга в последния ден на надпреварата, развръзката на която се оказа драматично и трудно предсказуема. Рускинята успя да надделее във финалния сблъсък и в крайна сметка три шахматистки се оказаха на върха с еднакъв брой точки - по 8,5 от 11. Допълнителният показател отреди шампионската титла на 23-годишната Гунина, среброто на Татяна Косинцева, а бронза - на А. Музичук. Нашата Антоанета Стефанова стартира уверено, но по средата на дистанцията допусна две загуби (включително и от новата шампионка) и загуби интерес към надпреварата. Въпреки това тя стана шеста и взе една от 14-те визи за Световната купа.

Крайно класиране: 1. Валентина Гунина (2511, Русия) - 8.5, 2. Татяна Косинцева (2513, Русия) - 8.5, 3. Анна Музичук (2583, Словения) - 8.5, 4. Виктория Чмилите (2497, Литва) - 8, 5. Мари Себаг (2512, Франция) - 7.5, 6. Антоанета Стефанова (2531) - 7.5, 7. Екатерина Лагно (2546, Украйна) - 7.5, 8. Елина Даниелян (2478, Армения) - 7.5, 9. Бела Хотенашвили (2490, Грузия) - 7.5, 10. Наталия Погонина (2449, Русия) - 7.5, 11. Александра Костенюк (2448, Русия) - 7.5, 12. Хоан Тян Чан (2438, Унгария) - 7, 13. Нино Хурцидзе (2447, Грузия) - 7, 14. Нана Дзагнидзе (2559, Грузия) - 7.

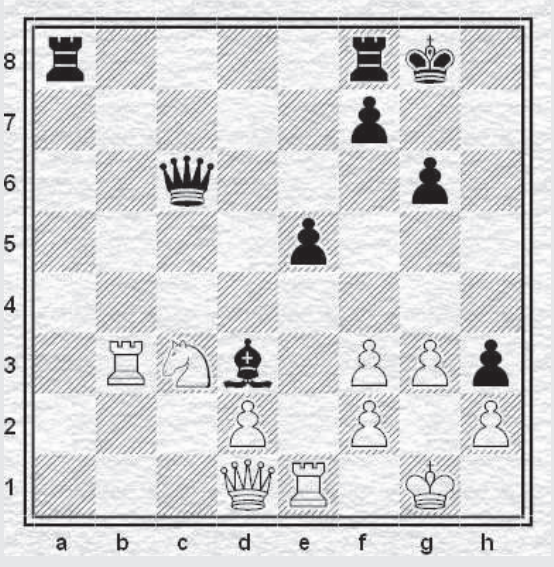
Женските шампионати на Европа се провеждат от 2000 г., като досегашните победителки са: 2000 - Наталия Жукова (Украйна), 2001 - Елмира Скрипченко (Молдова), 2002 - Антоанета Стефанова, 2003 - Пиа Крамлинг (Швеция), 2004 - Александра Костенюк (Русия), 2005 - Екатерина Лагно (Украйна), 2006 - Екатерина Аталък (Турция), 2007 - Татяна Косинцева (Русия), 2008 - Екатерина Лагно (Украйна), 2009 - Татяна Косинцева (Русия), 2010 - Пиа Крамлинг (Швеция), 2011 - Виктория Чмилите (Литва).

Новата шампионка на Европа Валентина Гунина

Задача

Роденият през 1936 г. Едуард Гуфелд е шахматист с много интересна съдба и биография, както и един от най-плодотворните автори на качествена шахматна литература. Има многобройни успехи като състезател както в съветския, така и в американския си период. В продължение на много години е треньор на световната шампионка Майя Чибурданидзе и на грузинския национален отбор. Шахматист с ярко изразен комбинационен стил, ценящ красотата повече от спортните постижения. Редица негови партии са влезли в съкровищницата на най-красивите шахматни изпълнения, като най-известната от тях (Багиров - Гуфелд, Кировабад, 1963 г.) самият той нарича "моята Джоконда". Днес ви предлагаме една друга негова комбинация, реализирана 10 години по-късно на същия турнир.

Б. ГУРГЕНИДЗЕ - Е. ГУФЕЛД, КИРОВАБАД, 1973 Г.

Черните на ход печелят.

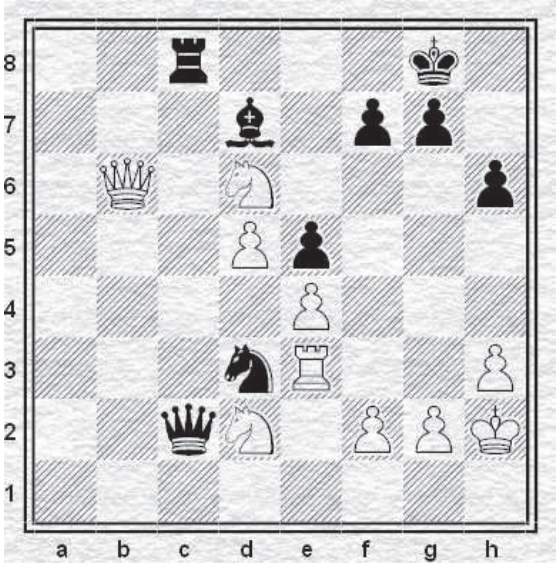
Отговор:

25ETa1! Смъртоносен удар на мята отбраняване. Ако сам бощ 26.Aa1 - Af3). 26.Kb1. С нападка на 26ETb1 27.Tb1 Ob1 28.Ab1 Af3 29.Ae4!) 26EOc2! Белите се предават.

Войска трета в Белград, Чепаринов девети в Рейкявик

Двете финални победи на гросмайстор Маргарита Войска й позволиха да финишира трета в традиционния осмомартенски турнир в Белград. Женското кръгово състезание в сръбската столица е едно от най-старите в шахматния свят - провежда се с незначителни прекъсвания от 1965 г. и сега отпразнува 44-то си издание. Бившите световни шампионки Нона Гаприндашвили и Майя Чибурданидзе бяха редовни участнички в турнира, но през последните няколко години организаторите решиха да дадат път на по-млади състезателки. Тази стратегия се оправда, след като 17-годишната Айса Имеева от Калмикия раздели първото място с опитната Анна Бендерац, която доскоро бе капитан на сръбския национален отбор за жени. И двете финишираха с по 5,5 т. от 9 партии, но допълнителният показател отреди първото място на сръбската шахматистка. Интересно е, че Имеева беше последна в стартовия списък като участничката с най-нисък рейтинг. Тя стартира с 4 поредни победи, но бе спряна от Габриела Оларашу и нашата Маргарита Войска. Рекордьорката по шампионски титли на страната ни завърши на половин точка от победителките заедно с румънката Оларашу и испанката Сабрина Вега. Българката имаше по-висок втори показател и това й отреди третото място в крайното класиране.

По същото време Иван Чепаринов се представи много добре на много силния открит турнир в Рейкявик, където финишира с 5 победи, 3 ремита и 1 загуба и зае 9-о място в крайното класиране с 6,5 т. Еднолично пръв със 7,5 т. завърши Фабиано Каруана, който щастливо измъкна реми в последния кръг срещу световната шампионка Хоу Ифан. Китайката на два пъти пропусна да стигне до решаващо преимущество и благодарение на неточните й 34 и 41 ход играещият с черните Каруана стигна до така важната му половин точка. Със 7 т. след него се наредиха Иван Соколов (Холандия), Давид Навара (Чехия), Кевин Джонс (Англия), Борис Аврух (Израел), Хоу Ифан, Себастиян Мазе (Франция) и Хенрик Даниелсен от Исландия. В следващата група от 10 състезатели с по 6,5 т. Чепаринов имаше най-висок допълнителен показател и стана девети.

ХОУ ИФАН - КАРУАНА

34.Kd6 Tf8 35.K6c4 Kf2 36.Дb1 Дb1 37.Kb1 Ob5 38.Kba3 Oa6 39.Ke5 Te8 40.d6 Ob7 41.Kf7 Цf7 42.Tf3 Це6 43.Kb5 Tb8 44.Tf2 Oe4 45.Te2 Tb5 46.Te4 Цd6 47.Цg3 Цd5 1/2:1/2.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

кратки

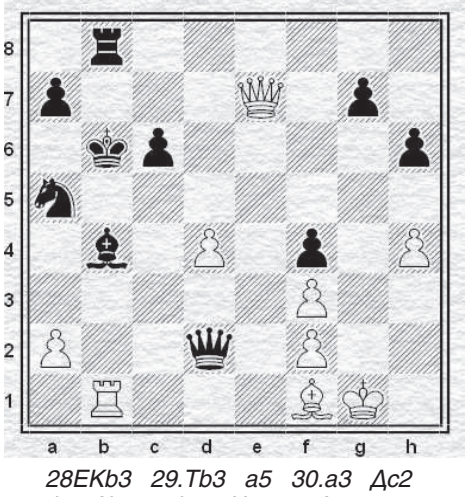
РУСКАТА ШАХМАТНА ФЕДЕРАЦИЯ (РФШ) СЪВМЕСТНО С ФИДЕ СЪГЛАСУВА ЕМБЛЕМАТА НА ПРЕДСТОЯЩИЯ МАЧ *за световната титла между Вишванатан Ананд и Борис Гелфанд. След не особено драматична надпревара Москва спечели домакинството на престижното събитие, а наскоро организаторите подписаха договора с Третяковската галерия, където ще се играят партиите. Инициаторът и главен спонсор на мача - руският бизнесмен Андрей Филатов, съсобственик и изпълнителен директор на групата компании "Н-Транс" заяви, че провеждането на толкова мащабно събитие в най-големия национален музей на страната ще способства популяризирането на руското изкуство.*

СЛЕД КАТО ФИДЕ СЪОБЩИ ОФИЦИАЛНО, *че турнирът на претендентите ще се проведе в Лондон от 24 октомври до 12 ноември, директорът на традиционния "Лондон чес класик" Малкълм Пейн заяви, че организираното от него състезание вероятно няма да се проведе. Четвъртият по ред супертурнир е планиран за декември и участие са потвърдили няколко елитни гросмайстори, чиито имена Пейн не споменава. Той обаче се съмнява, че "лондонската публика и особено средствата за масова информация ще проявят интерес към два поредни елитни турнира".*

ГРОСМАЙСТОР ЕВГЕНИ ЯНЕВ ЗАВЪРШИ 32-РИ, *най-напред от българите, участвали в 28-то издание на силния открит турнир в Капел ла Гранд, Франция. 38-годишният шахматист финишира с 6 т. от 9 партии в компанията на още 45 състезатели, разделили 22-67-мо място в крайното класиране. В същата група са и Юлиан Радулски и Владимир Петков, на които допълнителният показател отреди съответно 38-мо и 61-во място. С точка повече от тримата българи завършиха петима гросмайстори, с най-висок допълнителен показател от които е индиецът Пентала Харикришна, взел първото място. След него се наредиха сънародникът му Паримарджан Неги, Торнике Сарникидзе от Германия, Тигран Гарамян от Франция и Мартин Кравцив от Украйна. В надпреварата участваха 498 души.*

Ето и изпълнената с драматизъм и обрати партия на един от победителите Мартин Кравцив с нашия Юлиан Радулски (с черните).

1.e4 e5 2.Kf3 Kc6 3.Oc4 Kf6 4.Kg5 d5 5.ed5 Ka5 6.Ob5 c6 7.dc6 bc6 8.Od3 Kd5 9.h4 Kf4 10.Of1 h6 11.Kf3 Og4 12.d4 Дb6 13.c3 0-0-0 14.Of4 ef4 15.Kbd2 Te8 16.Oe2 Of3 17.gf3 Дb2 18.0-0 Od6 19.Tb1 Да3 20.Oa6 Цc7 21.Дc2 Te6 22.Tfe1 Te1 23.Te1 Tb8 24.Дf5 Дc3 25.Дf7 Цb6 26.Of1 Дd2 27.Tb1 Ob4 28.Де7

28EKb3 29.Tb3 a5 30.a3 Дc2 31.ab4 Дb3 32.ba5 Ца5 33.Да7 1:0.

Спорт

Двама плувци и баскетболист гърмят с допинг

Двама плувци са дали положителни допинг проби, съобщи ТВ7. 24-годишният брусист Динко Гешев е пипнат с кленбутерол и няма да участва на Олимпиадата в Лондон. Още един плувец е изгърмял с употреба на забранени стимуланти, но засега от Антидопинговата комисия крият името му.

Положителна проба за допинг дал и баскетболистът на Черноморец Андрей Илиев.

Пловдивчанинът Гешев, който е най-добрият ни състезател в брустовите дистанции, е дал положителна проба за кленбутерол, който е лека форма на допинг. Лекарственият препарат се използва при хреми и настинки, но облекчава дишането и затова е в забранителния списък на Световната антидопингова агенция към МОК.

Първоначално генералната секретарка на федерацията Таня Богомилова, която е единствената ни олимпийска шампионка по плуване в историята, (Суел'1988), отрекла информацията. Тя била засечена от екип на ТВ7 пред сградата на БОК на ул. "Ангел Кънчев" в столицата, но си измислила, че отива по личен въпрос. По-късно обаче информацията се потвърдила. Гешев със сигурност ще пропусне Олимпиадата в Лондон през август.

Гроздева няма къде да стреля

Мария Гроздева не може да води нормална подготовка за Олимпийските игри в Лондон. Президентът на федерацията Камен Шишманов, която е със спрено финансиране, не дава електронните мишени. Те трябва да бъдат инсталирани на стрелбището в кв. "Гео Милев" именно заради двукратната олимпийска шампионка. Двамата са в конфликт заради изключването на клуба на Гроздева като член на федерацията. След това тимът й беше върнат, но скандалите не утихват, след като спортното министерство спря парите на федерацията заради "нецелесообразно" изразходвани 410 000 лв.

"Шишманов каза, че електронните мишени са сложени, но не са. Няма къде да тренирам, а на 20 март заминавам на състезание. Каква подготовка да водя? Да, има къде да провеждам заниманията за въздушното оръжие, но за малокалибрено - няма. Той трябва да подпише заповед да се освободят мишените от склада на ЦСКА. Защо не го прави?! Защото съм аз и защото не ми дава да тренирам. Опитва се да спъва подготовката ми", каза Гроздева. Тя с още 8 изтъкнати наши спортисти с олимпийски квоти и каякарят Мирослав Кирчев получиха GPS часовници от спортния министър Свилен Нейков.

Елитните ни спортисти Мария Гроздева, Станка Златева, Радослав Великов, Елис Гури, Христо Маринов, Детелин Далаклиев, Ваня Стамболова, Ивет Лалова, Инна Евтимова и Мирослав Кирчев получиха GPS часовници на церемония в спортното министерство. Министър Свилен Нейков предостави апаратите с вградена навигационна система за прецизно дозиране на натоварването по време на тренировка и персонален анализ на постигнатите резултати

Лудогорец на 1/2 финал

„Орлите" бият Ботев в Пловдив 3:0, чакат жребия утре

Лудогорец се класира за 1/2 финалите в турнира за Купата на България, след като разби Ботев Пд с 3:0 като гост. Головете на ст. "Христо Ботев" отбелязаха бразилецът Марселиньо (22), юношата на ЦСКА Михаил Александров (76) и белгиецът Кристиян Кабаселе (89). "Канарчетата", които преди 3 дни отпразнуваха 100 годишен любилей, играха с човек помалко от 67-ата мин. след директен червен картон на Венцислав Бонев. Лидерът в "А" група, който за първи път в историята си е на полуфинал за Купата, и вече очаква противника си от жребият утре.

Срещата на "Колежа" можеше да завърши и с далеч по-убедителен резултат за гостите, ако още в 3-ата минута главният рефер Стефан Спасов-Пастата бе отсъдил дузпа за игра с ръка на Ивайло Димитров-Шведа. Това бе последен мач за втородивизионния тим на ст. "Христо Ботев", който ще бъде затворен за ремонт, а до края на сезона тимът на Милен Радуканов ще домакинства на ст. "Беркут" в Брестник.

"Изиграхме добър турнирен мач и резултатът, който се получи, ни удовлетворява. Единствено състоянието на Иван Стоянов и Марселиньо ни притеснява, но във футбола е така - не се знае кога може да дадеш жертви. И преди мача казах, че Ботев е добър отбор с голяма традиция и бяхме максимално концентрирани. Продължаваме да гоним дубъл. Нямаме притеснения. Работим, за да няма психологически сривове, които да ни попречат. Климатът в отбора е прекрасен. Следващ съперник за купата? Каквото покаже жребият", каза треньорът на Лудогорец Ивайло Петев-Кмета.

"Играхме срещу най-добрия отбор у нас и се опитвахме да се противопоставим. Държахме се достойно през целия мач. До първия гол дори бяхме напълно равностойни, но той и червения картон дойдоха от наши грешки. Видя се, че на този етап не можем да се сравняваме с Лудогорец. За такива сблъсъци са нужни много опитни състезатели, които знаят как да се противопоставят. Нашата основна цел си остава да се завърнем в "А" група", заяви Радуканов.

Байерн смаза Базел, Марсилия излъга Интер

Байерн Мюнхен и Олимпик Марсилия се класираха за 1/4 финалтие на Шампионска лига. Германският колос, 4-кратен носител на трофея, разби Базел със 7:0. Французите загубиха от 3-кратния еврошампион Интер с 1:2, но голът на Брандао в добавеното време ги класира в Топ 8, след като спечелиха първия мач с 1:0.

Баварците подобриха собствения си рекорд за най-голяма победа в историята на елиминационната фаза на турнира, след като досега само те Барселона и Манчестър Юнайтед бяха печелили с по 7:1. Четири гола на "Алианц Арена" наниза Марио Гомес (44, 50, 61 и 67). Холандецът Ариен Робен (11 и 81) се разписа 2 пъти, а младокът Томас Мюлер (42) - 1. Байерн намери място в Топ 8 с общ резултат 7:1 и по този начин спря великолепното представяне на швейцарците, които в групите биха Манчестър Юнайтед, за да играят на елиминациите.

Бразилецът Брандао пък класира Марсилия с фамозен гол за 1:1 в 93-ата мин. Преди това аржентинецът Диего Милито (75) изравни общия резултат и мачът отиваше в продължения, след като първата среща тимът на Дидие Дешан спечели с 1:0. Брандао обаче отне надеждите на "нерадзуните" да спечелят трофей този сезон. Резултата на "Сан Сиро" оформи Джанпаоло Пацини (90+4) от дузпа, след като вратарят на французите Стив Манданда го спънал с плонж в краката и бе изгонен.

Марио Гомес, Ариен Робен и Франк Рибери (от дясно на ляво) се радват на гола на холандеца за 7:0 срещу Базел в реванша от 1/8 финалите в Шампионската лига. Байерн М разби швейцарците със 7:0 на "Алианц Арена". Робен вкара 2 гола, а Рибери асистира за 3 от 4-те попадения на Гомес

След мачовете

ЮП ХАЙНКЕС,
треньор на Байерн:
"На тренировките тази седмица усещах, че футболистите са твърдо решени да продължат. Показахме футбол на най-високо ниво от първата до последната минута. Направихме това, което искахме - вкарахме ранен гол. След като поведохме в резултата, играхме спокойно и разумно, като показахме чудесни умения. Вторият и третият гол дойдоха във важен психологически момент. Те направо деморализираха Базел."

МАРИО ГОМЕС,
автор на 4 гола: "Никога няма да бъда толкова добър, колкото Меси. В интерес на истината не се и опитвам да си съперничa с него. Той е съвсем различен футболист. Не го смятам за конкурент, Той е велик играч, съвършен е. Не съжалявам, че не вкарах 5 гола на Базел."

ХАЙКО ФОГЕЛ,
треньор на Базел:
"Разстроени сме, защото никой не иска да загуби по такъв начин. Но трябва да кажем, че това, което ни се случи, не беше незаслужено. Нямаше с какво да устоим на мощта на Байерн. Отпаднахме и мисля, че резултатът бе справедлив. Загубихме от един отбор на Байерн, който изригна. Видяхме докъде се разпросират нашите възможности, но не научихме нищо ново."

ДИДИЕ ДЕШАН,
треньор на Марсилия:
"Страхотно е, че сме на 1/4 финал в Шампионската лига, благодарим на феновете, които дойдоха и ни подкрепиха. Един италиански журналист каза преди мача, че нямам загуба на "Сан Сиро" - и като играч, и като треньор. Е, вече имам, но важното е, че се класирахме."

КЛАУДИО РАНИЕРИ,
треньор на Интер:
"Трудно е да преглътнем това, че получихме гол в края. Този мач е като снимка на целия ни сезон. Не можехме да направим повече от това, което сторихме. Отпадането ни е несправедливо. Мислех, че сме сложили край на лошия късмет в мача с Киево (2:0), но съм грешал. Нашата мотивация? Този отбор дава всичко от себе си и това ще продължи в бъдеще. Все още вярваме, че можем да завършим на 3-то място в Серия "А", но трябва да подобрим играта си."

следайте

ФУТБОЛ
ПО ТВ +
13.00 Локо Пд - Левски
15.30 Септември - ЦСКА
ПО БНТ 1
20.00 Атлетик Б - Манчестър Юнайтед
ПО РИНГ
20.00 ПСВ - Валенсия
22.05 Шалке - Твенте
ПО БТВ ЕКШЪН
22.05 Манчестър Сити - Спортинг

кратки

Левски и ЦСКА фаворити за купата

Левски беше обявен за фаворит от букмейкърите в дербито от четвъртфиналите на турнира за Купата на България срещу Локомотив Пд. "Bet-at-home.com" определи коефициент от 1,85 за "сините". Ставката за пловдивчани е 3,50, а равенството е оценено на 3,25. ЦСКА е суперфаворит срещу Септември (Симитли) с коефициент 1,05. Успехът за домакините се котира с 18.00. "bet-at-home.com" ще награди всички любители на изненадите с 10 ваучера по 100 лв., ако поне един от столичните грандове отпадне от надпреварата.

Маринов свири дербито на XIX кръг

Богомил Маринов ще ръководи дербито от XIX кръг на "А" група между отборите на Литекс и Славия. Мачът е в събота от 15.30 ч. в Ловеч, а помощници на столичния рефер ще са Венцислав Гаврилов и Павлин Михайлов. Срещата между Миньор и Черно море е поверена на Георги Йорданов, а Мартин Богдев ще ръководи мача на Левски във Враца. Цветан Кръстев пък ще свири сблъсъка ЦСКА - Монтана. Останалите мачове: Локо Сф - Видима (Никола Попов), Черноморец - Берое (Атанас Димитров), Калиакра - Локо Пд (Станислав Ставров), Лудогорец - Светкавица (Георги Игнатов).

Шампионска лига, 1/8 финали, реванш

Байерн Мюнхен - Базел 7:0 (7:1) 1:0 Робен (11), 2:0 Мюлер (42), 6:0 Гомес (44, 50, 61 и 67), 7:0 Робен (81). **Интер - Олимпик Марсилия 2:1 (2:2)** 1:0 Милито (75), 1:1 Брандао (90+3), 2:1 Джампаоло Пацини (90+4-д), **ЧК** Стив Манданда ОМ (90+3)

Спорт
32 ДУМА
ЧЕТВЪРТЪК 15 МАРТ 2012 www.duma.bg

Лудогорец на първи полуфинал за купата

Стр. 31

Крьол с купата в спускането

Вон с 12-а победа за сезона

Клаус Крьол зарадва австрийската публика в Шладминг, след като спечели малкия кристален глобус в спускането. Крьол остана седми в последния старт за сезона в най-скоростната дисциплина, но запази аванса си и заслужи малкия кристален глобус. Норвежецът Аксел Лунд Свиндал спечели абфарта в Шладминг, но Крьол, който триумфира в 2 старта през сезона, грабна трофея със 7 т. пред швейцареца Беат Фойц, който завърши втори. Свиндал победи с време 1:46.81 мин. и записа първа победа в спускането, за да изскочи трети във временното подреждане за голямата купа, като изпревари миналогодишния й носител Ивица Костелич. Беат Фойц обаче може да стъпи на световния връх още днес, ако спечели супергигантския слалом. До края на сезона остават три старта в Шладминг. 24-годишният швейцарец, специалист в скоростните дисциплини, води на Марсел Хиршер (Ав) със 135 точки и със 199 пред Свиндал. Най-големият губещ бе легендата Дидие Кюш (Швейц), който остана едва 17-и след сериозна грешка в долната част на пистата. Кюш, който бе втори в класирането в последния си сезон за Световната купа, не бе във форма в Шладминг и дори не успя да хване ската си при обичайното й мятане във въздуха на финала на всяко едно състезание.

Американската звезда на световните ски Линдзи Вон разби конкуренцията и спечели последния старт в спускането за Световната купа, провел се след старта на мъжете. Вон вече е носителка на Голямата световна купа и на малката в суперкомбинацията, преди последните стартове за сезона в Австрия вече води в генералното класиране с актив от 1908 т. и само чудо може да й попречи да надмине впечатляващата граница от 2000 т. Олимпийската шампионка от Ванкувър 2010 финишира за 1:46.56 мин. и записа 12-а победа за сезона и общо 53-а за Световната купа в кариерата си, с която доближи на 2 Френи Шнайдер (Швейц) в абсолютната класация. Лидер в нея е легендата Ане-Мари Мозер-Прьол (Ав) с 62 победи. Само Шнайдер има повече победи от Вон един сезон - 14 през 1988/1989. Втора на 92 стотни от секундата в Шладминг остана Марион Ролан (Фр), а трета завърши Тина Мазе (Слвн) на 1.22 сек. след Вон. Мазе е втора в генералното класиране с 1346 т., пред носителката на Световната купа за 2011 г. Мария Рийш (Гер) с 1195 т.

Вон се доближи до рекорда за спечелени точки в един сезон на Яница Костелич (Хърв) при жените от 1970 т. от 2006 г. Абсолютният рекорд пък държи Херман Майер (Ав), който постигна 2000 точки през 2000 г. За малката световна купа в спускането Вон завърши с 690 т., пред Тина Вайратер (Лихт) 400, Елизабет Гьоргъл (Ав) 384 и др. Днес в Шладминг са супергигантските слаломи за жени и мъже.

Снимка БГНЕС

Американката Линдзи Вон и австриецът Клаус Крьол позират с малките световни купи в спускането след последните стартове в дисциплината в Шладминг, Австрия

ЛУКойл Академик за 14-и път е №1 на месеца

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Американският гард Брендън Хийт бе определен за Баскетболист на месец февруари в класацията на сайта BGbasket.com, а тимът му ЛУКойл Академик стана Отбор на месеца

Мариан ВЛАДИМИРОВ

Баскетболният ни шампион ЛУКойл Академик пребори конкуренцията на националния тим по лека атлетика и женския баскетболен състав на Дунав за приза Отбор на месец февруари. 9-кратните шампиони на България взеха наградата за 14-и път.

Спортният директор Сашо Везенков, който получи приза, разкри, че от Евролигата са проявили интерес към клуба, но това още не означава, че ще бъдат поканени да участват в квалификации на най-авторитетния турнир на континента в баскетбола, съответстващ на Шампионската лига във футбола. Везенков призна, че искал един от най-добрите играчи в състава Брандън Хийт да остане и догодина.

"В последните години в лицето на Левски имаме достоен конкурент и затова тази награда ме радва, но най-вече спечелването на Купата. Нашата цел е ясна - шампионската титла и продължаваме напред. Мисля, че финалът пак ще е между Левски и ЛУКойл Академик. Ние сме на правилен път", заяви Сашо Везенков. "Брандън Хийт е един от най-добрите чужденци, идвали в България. Нашите отношения са изключително добри и се надявам той да е в основата на отбора догодина. Предварително обаче не мога да кажа нищо. Бъдещето го знам, но караме стъпка по стъпка. Искам Брандън да остане, но от сега до септември е далече. При нас има сигурност и може би сме от най-облагодетелстваните в България благодарение на нашия президент. Първо трябва да видим какво е положението с българските играчи. Брандън е изключителен баскетболист. Доволен съм и от напредъка на Божо Аврамов, от това, което Тенчо Банев показва. Бруно Шундов също е на добро ниво. Същото важи и за Оуенс, Ламонт Мак напредна много. За Тошко Стойков няма какво да кажа, то се знае", коментира Везенков.

Гардън Брандън Хийт, който бе определен за най-ценен играч във финала за купата срещу Левски, пък за втори път стана баскетболист на месеца.

КОТООШУ И АОИЯМА БИЯТ В ОСАКА

Калоян Махлянов-Котоошу и Даниел Иванов-Аоияма вече са с по 3 победи на пролетния супертурнир по сумо "Хару башьо" в Осака. В IV ден исполинът от Джулюница използва техниката "йоритаоши", за да се справи с японеца Мьогирю в първия сблъсък между двамата. Аоияма пък избута "Малкия танк" Такекадзе от глинения кръг с техниката "цукидаши". Нашите са с по 3 победи и 1 загуба. Победителят на турнира през януари в Токио Баруто, който сега е кандидат за "йокодзуна", допусна много неприятна загуба в схватка с монголеца Какурю и се изравни с нашите сумисти. Фаворитът Хакухо не сбърка и е с актив от 4 победи след успех срещу сънародника си Токитенку.

Боксьор надви Станка в анкета

Владимир НИКОЛОВ

Боксьорът от националния отбор в категория до 52 кг Стефан Иванов, който спечели купа "Странджа 2012", изпревари най-изявената ни състезателка в последните години Станка Златева в анкетата за Спортист на месец февруари. Селекционерът на боксьорите Михаил Таков пък бе награден като Треньор на месеца. Двамата преодоляха тежката конкуренция на националите по борба Златева и носителите на Златните пояси на Никола Петров Михаил Ганев и на Дан Колов - Илиян Георгиев, на най-добрите в художествената гимнастика Силвия Митева и в сноуборда Александра Жекова, както и на Станимир Беломъжев, извоювал 2 медала на световното първенство по ски ориентиране.

Иванов спечели купата, след като на финала нокаутира световния вицешампион от Милано 2009 и европейски първенец от Москва 2011 Андрю Селби (Уелс), а на полуфинала счупи носа на кубинеца Робейсис Рамирес и го отказа. Той получи 15 гласа от общо 27 редакции и отвя конкуренцията. Михаил Таков пък заслужи 16 от 26.

"За мен това е изключително признание", каза Иванов, който преди дни извоюва златен медал и на силен турнир във Финландия. 19-годишният талант от БК Левски играл във финала контузен с изкълчен глезен. "Финалът беше тежък. Стъпих накриво и трябваше да обърна гарда и така изкарах целия мач. Вече съм по-добре и се подготвям за турнира в Полша "Феликс Щам", който е последен преди олимпийската квалификация", заяви Иванов, а от щаба на боксьорите се похвалиха, че конкурентите от другите държави вече го сравняват с Борис Георгиев.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Боксьорът Стефан Иванов, който спечели купа "Странджа 2012", бе избран за Спортист на месец февруари в традиционната анкета на Пресклуб България, а наставникът на боксовите национали Михаил Таков стана Треньор на месеца

гледайте

ПО ЕВРОСПОРТ
СКИ
10.30 СК за мъже в Шладминг (Супер Г)
СКИ-СКОКОВЕ
12.00 СК в Планица (квалификация)
ТЕНИС
20.00 "Мастърс" в Индиън Уелс
ПО ЕВРОСПОРТ 2
СКИ
12.00 СК за жени в Шладминг (Супер Г)
ТЕНИС
16.30 "Мастърс" в Индиън Уелс

кратки

Сани Жекова 2-ра в Италия

Александра Жекова се класира 2-ра на старта от Световната купа по сноубордкрос във Валмаленко, Италия. Звездата на българския сноуборд бе изпреварена само от олимпийската шампионка от Ванкувър 2010 Маел Рикер (Кан). В подреждането за малката купа в дисциплината Жекова вече е 3-та с 3720 т. Водачка е четвъртата във Валмаленко Доминик Малте (Кан) с 4060 т. Рикер е 2-ра с 3950. За Жекова среброто във Валмаленко е 3-то през този сезон.

Иван Ходулов вкарва гол във вратата на ЮАР при първата победа на юношите ни в Дивизия III, група А на световното първенство по хокей на лед в Зимния дворец в София. Нашите разбиха ЮАР с 13:1 (6:0, 5:0, 2:1). Ходулов заби 7 шайби, 3 попадения добави Максим Евтимов, а по 1 Мартин Талев, Димитър Махмудиев и Мартин Николов

Бербатов в групата на Юнайтед за Билбао

Димитър Бербатов попадна в групата на Манчестър Юнайтед за 1/8 финалния реванш от Лига Европа с Атлетик Билбао. Мачът е днес от 20.00 часа на ст. "Сан Мамес" и ще бъде излъчен по БНТ 1. Испанците имат преднина от 3:2 след първата среща на "Олд Трафорд" и сега момчетата на сър Алекс Фъргюсън ще трябва да догонват. "Червените дяволи" ще бъдат без Нани, Андерсон и Фил Джоунс. Завръща се Антонио Валенсия, който лекуваше травма.